

Cserhátszentiván 2019

**A Cserhátszentivániak 11. Világtalálkozója
2019. június 29-én,**

a falu névadójának szentelt templom török
hódoltság utáni újraépítésének 260-ik,
az új templom felszentelésének 77.
és a falu írásos említésének 754. évfordulóján

Írta és szerkesztette

Dr. Szalay Ferenc

Tejoltó galaj vagy tejoltófű (Galium verum)

Vadvirág Cserhátszentivánon a Peleckén

2018. június 30-án, a világtalálkozó idején.

*Nevét arról kapta, hogy oltóenzimje megalvasztja a tejet. Nevezik Szent Antal, **Szent Iván**, **Szent János virágának** (virágzás ideje), tejsugorítónak (alvasztó hatás), illetve Szent Iván seprűjének (virágzat alakja). Korábban sajtok festésére is használták, sárga festék-tartalma miatt*

Cserhátszentiván 2019

**A Cserhátszentivániak 11. Világtalálkozója
2019. június 29-én,**

a falu névadójának szentelt templom török
hódoltság utáni újraépítésének 260-ik,
az új templom felszentelésének 77.
és a falu írásos említésének 754. évfordulóján

C S E R H Á T S Z E N T I V Á N

Írta és szerkesztette

Dr. Szalay Ferenc

Tartalomjegyzék	2
Előszó	5
Dr. Beer Miklós váci megyéspüspök köszöntő levele.....	7
A 11. Világtalálkozó programja	8
Beszámoló és képek a 10. Világtalálkozóról.....	9
Érkezés és regisztráció a kultúrházban.....	10
A szentmise a templomban.....	14
A szentmise énekrendje 2018.június 30.	26
A szentmise után a templomkertben.....	33
Megemlékezés és koszorúzás a temetőben.....	40
Megemlékezés a hősök és az áldozatok emlékművénél.....	59
Ebéd	61
Gyermekrajzok a 10. találkozón. A kiállítás képei.....	69
A színpadon. Riportok.....	82
Gyerekek és felnőttek. Pillanatképek	87
Kalász Tamás és társai autentikus népzenei játszottak.....	92
Az Ecsegi Vidám Fiúk műsora.....	96
Emlékkönyv. Beírások és beírók	100
Vadvirágok a világtalálkozó idején	108
Visszhang. Nógrád Megyei Hírlap tudósítása a világtalálkozóról .	119
Falunap 2018.augusztus 04.	123
Előkészületek.....	126
Most is négy keréken. Veterán autók	130

Az ebéd.....	135
Program a kultúrházban.....	139
Napraforgó Meseszínház: Tündérmanó. Zenés mesejáték	142
Nyertes Zsuzsa színésznő műsora	144
Baby Gabi énekesnő műsora	146
Két szoknya egy nadrág. Operett és musical részletek.....	147
Esküvői menet	150
Arcfestés. Gyerekek, felnőttek, pillanatképek.....	153
Táncmulatság. Kórós László ecsegi DJ zenéjére.....	161
Cserhátszentiván díszpolgárai	164
Dr. Szalay Ferenc Cserhátszentiván új díszpolgára. Köszönet.....	166
Bakallár Tiborné pedagógus posztumusz kitüntetése.....	171
Bercsényi Kinga újságíró, régész és természetfotós írása	172
Az izraelita temetőben nyugvó Schlesinger Jánosról	183
About Schlesinger János resting in Hebrew cemetery	189
Rosenfeld Szentiványi Mária emléke. Lancz Edina írása	195
Búcsúzik Dr. Szilassay Kálmán.....	199
Az én 56-om. Barna Péter írása	210
Cserhátszentiván katonai térképe 1956	212
Katonai légi felvétel Cserhátszentivánról 1956-ban.....	213
Bajorországi falusi tapasztalatok	216
Megújuló, szépülő házak Cserhátszentivánon. Felvezető	221
Vörösmarty u.7. Megújult 200 éves palóc ház	223
Kossuth u. 10. Felújított, modernizált nagyszülői örökség	230

Kossuth u.12. Megújuló ház történelmi múlttal	234
Kossuth u. 17.,19. és 21. Megszépült házak sorban a főutcán	240
Rákóczi u.12. Kétszáz éves palóc ház felújítva.....	243
Rákóczi u.20. Az 1920-as években épült tornácos erdészház .	247
Elkezdődött a művelődési ház felújítása.....	249
Megkezdődött a csapadékvíz elvezető rendszer kiépítése.....	256
Cserhátszentivánért Alapítvány	262
Élhető Cserhát Világa Alapítvány	264
Köszönetnyilvánítás.....	266
Meghívó a 12. Világtalálkozóra	267
Jegyzet, impresszum	268

Előszó

Immár sorozatban a tizenegyedik „sárga könyvet” tartja kezében a kedves olvasó, ami mindig június utolsó szombatján, a falu védőszentjének és névadójának, Keresztelő Szent Jánosnak az ünnepén, a török hódoltság után az ő tiszteletére újjáépített templom 1759. évi felszentelésének évfordulóján, a Cserhátszentivániai Világtalálkozója alkalmából jelenik meg. A könyv borító lapján szereplő évszám most is a megjelenés évét jelöli, a tartalom azonban a két találkozó közötti, tehát júniustól júniusig tartó időszakot öleli fel.

A könyv tartalma most is igen színes és gazdag. Részletesen beszámolunk többek között a falu közösségi életének két kiemelkedő eseményéről, a Világtalálkozóról, és a búcsú, azaz nógrádiásan a „vendégség” alkalmával tartott Falunapról, ami 2018-ban a szokásosnál korábban, augusztus 4-én került megrendezésre. Ismertetjük a világtalálkozóról a Nógrádi Hírlapban megjelent tudósítást is.

Bemutatjuk a falu díszpolgárait, a régieket és az újat.

Remélem, hogy sokak örömeire szolgál a „Vadvirágok a világtalálkozó idején” című fejezet. Sok virág mellett úgy megyünk el, hogy még a nevét sem tudjuk. Az írás a botanikai ismeretek gazdagítása mellett a fényképek révén segít felismerni a növényeket és utal a népi elnevezésekre, hasznosításra vagy a károsságra.

A cserháti táj faunáját és flóráját mutatják Bercsényi Kinga szép természetfotói.

Beszámolunk a pályázatok elnyerése révén megvalósult csapadék víz elvezető rendszer kiépítéséről, a művelődési ház felújításáról, s a tulajdonosok szorgalmának, igényességének köszönhetően megújuló, szépülő új házakról is.

Közreadunk in memoriam írásokat elhunyt cserhátszentivániakról. Közzöljük az izraelita temetőben nyugvó Schlesinger József síremléke kapcsán végzett kutató munka eredményeit, az USA-ban élő leszármazottak és más angol nyelvű olvasóink tiszteletére angolul is Megemlékezünk egy elszármazott, 1904-ben született cserhátszentiváni asszonyról, akinek leányától és unokájától tudjuk, hogy a falu iránt érzett szeretete miatt vette fel a Szentiványi nevet.

A faluban működő két alapítvány beszámolóját is közreadjuk.

Az 1956-ra emlékező sorozat részeként megjelenik egy visszaemlékezés, s a szerző bajorországi falusi tapasztalatairól is ír. A falu 1956-ban készült katonai térképét és légi felvételét is bemutatjuk.

A képek az emlékezet mankói. Most is sok színes fénykép került a könyvbe, amelyeken sokan fedezhetik fel saját magukat, rokonaikat, ismerőseiket. A könyveket összehasonlítva jól láthatjuk a gyermekek növekedését, s a felnőtteken az idő múlását.

Megerősítem korábbi tapasztalatomat, hogy a könyveknek nem csak a terjedelme, hanem a sikere is egyre nagyobb. Még a találkozó után is sokan kérnek könyvet rokonaik, barátaik részére. Sokaktól hallom, hogy alig várják, hogy olvashassák, de később is kedves olvasmányuk, főleg a hosszú téli estéken.

Arra biztatok mindenkit, hogy ha van olyan élménye, története, dokumentuma, ami közérdeklődésre tarthat számot, juttassa el hozzám, hogy a következő kiadványba beszerkesztve közkinccsé tehessük. Újdonság, hogy ez a könyv a világhálón is olvasható.

<http://cserhatszentivan-konyv.felabor.hu>

Itt is, de a könyv végén külön is, köszönetet mondok mindazoknak, akik közvetlenül, vagy közvetve hozzájárultak e könyv megjelenéséhez.

Kellemes időtöltést, jó szórakozást, pozitív gondolatokat és cselekvésre buzdító ösztönzést kívánok minden kedves olvasónak.

Cserhátszentiván, 2019. június 10.

Dr. Szalay Ferenc professor emeritus
szalay.ferenc@med.semmelweis-univ.hu

Dr. Beer Miklós váci megyéspüspök köszöntő levele

Kedves Cserhátszentivániak!

Nagy örömmel és szeretettel köszöntöm a XI. Világtalálkozó minden kedves régi és új résztvevőjét.

Az elmúlt évek szép élményei bátorítanak mindnyájunkat abban a meggyőződésben, hogy szükségünk van a testvéri együttgondolkodásra és a közösségek testvéri kapcsolatára.

Mint már ismeretes előttek a Váci Egyházmegye is ezen a napon tartja a XV. egyházmegyei találkozóját, kicsit távolabb Töletek, a Magyar Alföldön, Kókán.

Amikor hazalátogatunk és felidézzük a régi élményeket, amikor találkozunk régi és új ismerősökkel, sétálunk az utcán, felfedezzük az elmúlt év óta történt fejlődést, öröm tölti el szívünket. Egy mosoly, egy sóhaj, egy érzés, a szeretet érzése tör fel szívünkéből „de jó újra Itthon lenni.

Mint már többször írtam és szóban is hangoztattam, hogy főpásztori szolgálatom során nagyon a szívemhez nőttek a megye piciny falvai, a kedves, szorgos emberek.

Köszönöm Nektek a kedves meghívást, engedjétek meg, hogy Én is meghívjalak Benneteket a jövő évben tartandó 52. Nemzetközi Eucharisztikus Kongresszusra, mely nemcsak hívő közösségünk, hanem hazánk kiemelkedő eseménye is. Ez is egy találkozás, egy örömteli találkozás Jézus Krisztussal és egymással, ahol tanúságot teszünk Isten szeretetéről.

Hiszem és tudom, hogy minden találkozás mögött ott van Jézus Krisztus, aki azt ígérte nekünk „ahol ketten vagy hárman összegyűlnek az én nevemben, ott vagyok közöttük” (Mt 18,2).

Ezekkel a gondolatokkal kívánok a találkozó minden résztvevőjének örömteli, békés együttlétet!

Vác, 2019. június 29.

Dr. Beer Miklós
váci megyéspüspök

Cserhátszentivániaiak 11. Világtalálkozója

2019. június 29. szombat

MEGHÍVÓ / PROGRAM

- 9.00 Regisztráció a Kultúrháznál,
A kiadvány átvétele (Cserhátszentiván 2019 könyv)
- 10.00 Hálaadó szentmise a templomban, amelyet dr. Urus
Attila plébános mutat be
Temetőlátogatás (katolikus, evangélikus, izraelita)
Emléktábla megkoszorúzása, kövek elhelyezése
- 12.30 Hazádnak rendületlenül...
Megemlékezés a hősök-áldozatok emlékművénél
- 13.00 Ebéd
Palócleves, sztrapacska
Alsótoldi, kemencében sült malacpecsenye –
a Lab-Nyúl Kft ajándéka
Zöldség és gyümölcs – Fodor László vállalkozó
ajándéka Zagyvaszántóról
Vendég-hozta sütemények
- 14.30 Közös program a Kultúrházban
Díszpolgári oklevél átadása
Gyermekek szereplése, zenélése
Kiállítás, a gyermekrajzok elemzése az alkotókkal
Visszaemlékezések. A falu múltja, jelene és jövője
Meghallgatlak – riportok, felnőttek beszámolóí
Kalász Tamás és együttese népzenei programja
Ecsegi Vidám Fiúk műsora
- 16.30 Ének, zene, tánc.

Folyamatos programok:

Bakallár József festőművész állandó kiállításának megtekintése

Családi és baráti találkozók,

Gyermekkuckó, játékok, beszélgetés, séta

12.30 tól és 16.30-tól Kalász Tamás és barátai autentikus népzeneje

Beszámoló és képek 10. Világtalálkozóról

A következő oldalakon beszámolunk a Cserhátszentivániai 10. Világtalálkozójáról. Az eseményeket időrendi sorrendbe szedve mutatjuk be. A számos színes fénykép jól illusztrálja a sikeres rendezvényt, amelyen a regisztrációs ívek szerint 270 résztvevő jelent meg.

Természetesen nem csak a falubeliek vettek részt, hanem a leszármazottak és elszármazottak, a rokonok, barátok és ismerősök is.

Jó hangulatú, igazi közösségi esemény volt. Külön öröm volt a gyermekek részvétele, a gyermekrajz kiállítás.

A forgatókönyv a hagyományos volt. A regisztráció, az ajándék könyv átvétele után, a szentmise, a temetőben az ősök tiszteletét jelző megemlékezés, a katolikus temetőben a régi templom megmaradt tornyán a tíz évvel korábban elhelyezett emléktábla megkoszorúzása, az evangélikus síroknál tartott áhítat, majd az izraelita temetőben tartott megemlékezés, a művelődési háznál a hősök és áldozatok emlékművének megkoszorúzása után az ebéd következett, majd a színpadon riportok, a gyermekrajzok közös megbeszélése, az Ecsegi Vidám Fiúk műsora, majd Kalász Tamás és együttesének autentikus népzenei műsora következett.

Többen megtekintették a plébánia épületében a falu kulturális értékét jelentő Bakallár Tibor festőművész állandó kiállítását.

Az egyes fejezetek címében a VT10. a tízedik világtalálkozót jelöli.

Közreadjuk az emlékkönyvbe tett beírásokat is, amelyek tükrözik a résztvevők érzéseit, emlékeit, jókívánságait. Reméljük, hogy a sorozat folytatódik és még sok találkozón örülhetünk a közösséget erősítő együttlétnek.

*Dr. Szalay Ferenc
professor emeritus*

VT10. Érkezés és regisztráció

A résztvevők reggel 8.00 órától folyamatosan érkeztek. Amint az lenni szokott, a távollakók hamarabb érkeztek meg, mint a helybeliek. A kultúrház előterében lehetett regisztrálni és átvenni az ajándékokat. A regisztrálás fő célja az volt, hogy a résztvevők megadhassák, frissíthessék adataikat, levelezési és e-mail címüket, ami a jövőbeni kapcsolattartást is segíti. Természetesen mindez az új adatkezelési szabályoknak megfelelően történt. A nap végén azt is meg lehetett állapítani, hogy hányan vettünk részt, illetve hányan regisztráltak, mert voltak, akik elmulasztották a bejelentkezést. Ezt onnan lehet tudni, hogy ők utólag kértek a könyvekből. Végül 270-nen vettünk részt.

Mindenki kapott egy nyakba akasztható névtáblát, ami segítette találkozáskor az azonosítást, kapott egy textúrás szatyrot és megkapta a szokásos, immár 10-ik alkalommal megjelent sárga könyvet, amit Dr. Szalay Ferenc szerkesztett és adott ki, s aminek a címe Cserhátszentiván 2018 volt. A könyv az elmúlt egy év eseményeit fogta át, és számos dokumentumot, az olvasók által beküldött írást tartalmazott.

Szilassy László és családja Budapestről az elsők között érkezett meg

A regisztráció áldozatos munkáját egy négy tagú csapat, Budapestről Dr. Boruzs Mariann bírónő és leányai, Pummer Petra és Maya, akik évek óta itt vannak, valamint Cserhátszentivánból Cservölgyi Csilla végezték. Lásd a fényképeket.

A regisztrálók vidám csapata. Mindenkihez volt egy kedves szavuk. Balról Pummerné Dr. Boruzs Mariann bírónő, Pummer Petra és testvére Maya gimnazisták Budapestről és Cserhátszentivánból Cservölgyi Csilla gimnazista

Gondosan rögzítik az adatokat. Hányan érkeztek meg, változott-e cím, ahova majd az értesítő levelek mehetnek.

Fent:

A résztvevők átveszik a könyvet, a névkitűzőt és a szatyrot.

Bal oldali képeken:

Mindenki örömmel lapozott bele a könyvbe.

Bal felső kép:

A Szilassy család tagjai

Bal alsó kép:

Zeller Bea és leánya nézik, hogy mit is kaptak

A kultúrház előterében a regisztrációs asztal mellett a kép bal oldalán Gyürky Mária és szemben a Szabó család. Szabó Ferenc és felesége, Györgyi (szemüveggel, csíkos blúzban), valamint fiuk, Öcsi, akik kézműves ajándéktárgyakat, közöttük egyedi, színes mintával festett kavicsokat árultak jótékony céllal.

Amint kis táblán a felirat mutatja, a bevételt a Cserhátszentivánért Alapítvány javára juttatták.

Köszönet érte.

VT10. Szentmise a templomban

Sokan voltunk. A templom zsúfolásig megtelt, amint a fényképeken is jól látható, hátul is álltak. A szentmisét Dr. Urus Attila plébános mutatta be, és ministránsa is volt Pálmai András Bandika (Marsalkó-Megyeri leszármazott) személyében. A mise után felolvastuk Dr. Beer Miklós váci megyéspüspök köszöntő levelét.

Fent:
Dr Urus Attila
plébános és
Pálmai András
ministráns

Balra:
Az
olvasmányt és
a könyörgést
Szabó Gyula
Sándor olvasta

A templom megtelt. Az ünnepi szentmisén közepén lent, sötét öltönyben, a cserhátszentiváni Szabó Gyula Sándor a Szent József Szakközépiskola és Szakiskola igazgatója

Sokan voltunk.

A résztvevők egy-egy csoportja

A templomhajó jobb oldalán hátul

Tóth László turai kántor játszott harmóniumon és vezette az éneklést

Fent: A résztvevők egy csoportja. Lent balra „Béke veled”. Pálmai András ministráns kezét fog mindenki. Lent jobbra: Langstadler Zsoltné Krisztina Szécsényből, erős és szép hangjával segítette a közös éneklést.

Sokan áldoztak. *Fent:* Urus Attila plébános adja az ostyát, az áldoztató tálcát Pálmai András ministráns tartja.

Lent: Sorakoznak az áldozók.

Corpus Christi, azaz Krisztus teste, mondja a pap, amikor áldozáskor átadja az ostyát. Bal kezében a kehely. Az áldozó tálcát Pálmai András ministráns tartja. Szép virágok az oltáron.

Hátul is álltak.

Fent: Molnár Imre (ül), Szabó János és Cservölgyi Zoltán

Lent: Holecza András Cserhátszentivánról, Fodor László és felesége Zaggyvaszántóról, akik ebben az évben is ajándékba hozták a zöldárut az ebédhez, és a gyerekeknek a banánt.

Akik sok fényképet készítettek. A kereszttől balra, a falnál, az ablak alatt: *bal oldali képen Szilassy László, jobb oldali képen Zeller Bea.*

Zeller Bea fényképezőgépével a templomban a pad mögött (*jobb oldali kép*) és akiket fényképezett (*bal oldali kép*).

Szilassy László által, a szentmise alatt, különleges, halszem objektívvel készített felvételek az egész teret befogják.

A templomajtó és a templomtorony szemből és alulról.
Meleg, napsütéses nyári nap volt, amit enyhe szellő könnyített.
Kevés felhő a kék égen.

A szentmise énekrendje 2018. június 30.

A szentmise énekrendjét, mint minden évben, most is Tóth László turai kántor állította össze és Murányi Gyula sokszorosította. Az éneklést természetesen a kántor vezette. A dallamot sokan tudták, de könnyebbség volt, hogy a szöveget szórólapon mindenki megkapta.

A katolikus énekeskönyv (Cantionale catholicum) 253. éneke

Be-me-gyek szent temp-lo-mod-ba, U-ram, a szent ol-tár-hoz,
az a-ra-nyos osz-lo-pok közt a ki-rá-lyi tró-nus-hoz.
szí-ned e-lőtt le-bo-ru-lok, sze-gény bú-nős el-né-mu-lok,
tőm-jén-füst-nek il-la-tá-val, U-ram, né-ked ud-var-lok.

Bemegyek szent templomodba, Uram, a szent oltárhoz,
Az aranyos oszlopok közt a királyi trónushoz.
Színed előtt leborulok, szegény bűnös, elnémulok,
Égő füstnek illatával, Uram, néked udvarlok.

Bölcs Salamon kőtemplomot épített az Istennek,
Hogy ott legyen lakóhelye a szövetség-szekerénynek.
Elkeríté kárpitokkal, aranyozott szép láncokkal;
Kerubimok ékesíték kiterjesztett szárnyakkal.

Hát én, szegény, földnek férge, mit építsek nevednek?
Lakóhelyet hol szerezzek az isteni Fölségnek?
Aki por és hamu vagyok, bűneimtől roskadozok,
Lábam, hogy a földet nyomja, méltó arra sem vagyok..

Hogyha tetszik áldozatom, lelkemet följajánlom,
Örökös hű szolgálatra holtomig leláncolom.
Szenteld ékes templomoddá, szent Lelkednek hajlékává
Rendeld égi udvarodban engedelmes szolgálóddá.

Hogy szívemben fölgerjedjen az isteni szeretet,
Piros véred harmatával öntözgedd szívemet.
Add, hogy lelkem tiszta legyen, soha többé ne vétkezzem,
Választottak seregébe engedd, hogy felvétezzem

A másik fő ének, **Keresztelő Szent János himnusza** volt, amit nem véletlenül választott Tóth László és Murányi Gyula.

Cserhátszentiván falu névadójának, Keresztelő Szent Jánosnak a születésnapja június 24, és vértanú halálának napja augusztus 29, a nyári hónapokra esnek. Szent Iván éj, amikor a nap a leghosszabb és az éjszaka legrövidebb, a nyári napforduló.

Iván = Iohannes = Johann = Giovanni = Juan = Jean = John = János név, a különböző nyelveken, mind utalás Keresztelő Szent Jánosra. A neki szentelt templom török hódoltság utáni újjáépítésének, és 1759-ben történt felszentelésének évfordulójára lett időzítve a Cserhátszentivániak Világtalálkozója, ami immár tízedik alkalommal került megrendezésre és az ünnepi szentmisén ez az ének Keresztelő Szent János, Jézus előhírnökének, a „pusztában kiáltó szó” emlékének szólt.

A Cserhátszentiváni Kisboldogasszony Templomban, ami a falu mostani aktív temploma, jobb oldalon a sekrestyébe nyíló ajtó fölött látható a régi templomból 1942-ben áthozott Keresztelő Szent Jánost ábrázoló festmény, Piroska István (1886-1912) alkotása, ami a régi templom oltárképe volt, s egy ideig a mostani templomban is. Most 1968 óta az oltárkép Takács István, jeles mezőkövesdi művész, Mária születését ábrázoló festménye, amiről a tavalyi könyvben részletesen írtunk.

A hosszú himnusból csak az 1. és a 6-9. versszakok hangzottak el.

1. Hogy dicsérhessünk könnyű ének szóval,
 elmondjuk élted tündöklő csodáit:
 bűnös nyelvünknek kötelékét old meg,
 Szent János mártír.

6. Mind a próféták csak hirdették Krisztust,
 s eljövetelét epekedve várták,
 de te megláttad, s hittel rámutattál:
 „Íme a bárány”

7. Jordán partjánál keresztséget osztva,
folyó vizébe merítetted Jézust,
ember nem volt nagyobb nálad
föld kerekiségén
- 8.. Segíts Szent János, pusztában Kiáltó
teremje lelkünk bűnbánat gyümölcsét,
örök hon felé vándor lépteinket,
készítsd az ösvényt.
9. Dicsőség néked, mindenható Isten,
három személyben egy lényegű Fölség,
tisztelet, áldás, himnusz illet téged,
most és örökké.

Keresztelő Szent János
megkereszteli Jézust a
Jordán vízében.

Piroska István (1886-1912)
festménye, ami 1942-ig a
faluvádójának szentelt, a
temetődombon épült, majd
elbontott, régi templom
oltárképe volt.

Most a Kisboldogasszony
templomban, jobb oldalon,
a sekrestyébe nyíló ajtó
felett látható.

.....és a Szentlélek galamb
alakjában leszállt rá. Szózat
is hallatszott az égből: „Te
vagy az én szeretett Fiam,
benned telik kedvem.”

*Lukács evangéliuma,
Lk 3.22.9.35.*

Katolikus énekeskönyv (Cantionale catholicum) 127. ének

„Ó szentséges, ó kegyelmes, édességes Jézusom” kezdetű katolikus népnek már szerepel Bozóky Mihály „Katolikus kar-béli kótás énekeskönyvében (1797)”.

Ide kívánczik néhány mondat az egyházi népénekekről.

Forrás

1. *Magyar Katolikus Lexikon*
2. www.terrasoft.hu/kultura/kaboca/zeneilex/enekesko.txt
3. Szabolcsi B: *Adalékok a régi magyar metrikus énekek történetéhez, Irodalmtört. Közl. 1928 és (Pótlás) 1929.*

A régi magyar egyházi énekek dallamait sokáig egyáltalán nem, sokáig igen fogyatékosan jegyezték fel. Kétségtelen, hogy a gregoriánium a középkor folyamán általános használatban volt Magyarországon.

A 13. század elejéről származó Pray-codex neuma-jelzései épp úgy bizonyítják ezt, mint a 14. századi kassai Szent Erzsébet-himnusz, vagy a 15. század számos fennmaradt Graduálisa és Missaleja. Speciális magyar egyházi énekek dallamait azonban évszázadokig nem írják le, később is csak szórványosan, gregoriániumra applikált magyar szövegek mellé jegyzik oda a melódiát (Nádor-kódex 1508). Mikor a 16. században a reformáció új magyar népénekirodalmat teremt, azzal párhuzamosan a katolikus egyházi énekköltészet is új virágzásnak indul, de csak a 17. század folyamán látja elérkezettnek az időt arra, hogy dallamkincsét írásba foglalja.

A katolikus egyházi ének terén a 18. század jelentős fordulatot hoz. A század közepétől kezdve feltartóztathatatlanul árad be az országba a német dallamvilág, egyházi és világi téren egyaránt. Már Amade László Buzgó szívnek énekes fohászkodásai c. kis énekes kiadványában (Bécs 1755) félreismerhetetlen az új német melódiák nyoma. Legélesebben azonban Bozóky Mihály (I. o.) Katolikus kar-béli kótás énekeskönyv-e (Vác 1797) és Jól meghalásra serkentő magyar egyházi énekeskönyv-e (u. o. 1806) mutatja a döntő fordulatot

Ó szent-sé - ges, ó ke - gyel - mes é - des - sé - ges Jé - zu - som!
 5 Dí - csér - tes - sél, tisztel - tes - sél, én meg - vál - tó Krisz - tu - som!
 9 Szállj be szí - vem haj - lé - ká - ba, jöjj be lel - kem pit - va - rá - ba,
 ott nyu - god - jál, ott la - koz - zál, so - ha el se tá - voz - zál!

Téged áldlak, magasztallak mély alázatossággal,
 Megölellek, megcsókollak, úgy imádlak nagy lánggal.
 Légy irgalmas, légy kegyelmes, kérlek, tőled el ne kergess!
 Én szívemhez szorítalak, mint angyalok, kívánlak.

Angyaloknak tápláléka, jöjj el e szent Ostyában!
 Jöjj, kegyelem áradása egy kicsinyke pohárban!
 Táplálj az Úr szent testével, itass omló dús vérével,
 Engedj mindig nála lennem, ő maradjon én bennem!

Béke fejedelme.....

Ezt az éneket, ami a béke utáni vágyat fejezi ki, a Szentkút Csillaga Búcsúsok Énekeskönyve is tartalmazza. A versszakok végén a refrén az egyetemes béke utáni óhajtást fogalmazza meg. Palócföldön a szentmise után szinte himnuszaként szokták énekelni.

Cserhátszentivánon 2018. június 30-án a világtalálkozó alkalmával csak az első két versszakot énekeltük.

Béke fejedelme, szentséges Istenünk,
 Úr Jézus szent Szíve, békéért esdeklünk:
*Békét adj szívünknek, békét családunknak,
 békét nemzetünknek, békét a világnak!*

Szűz Mária Szíve, béke példaképe,
 Fiad szent Szívénél, közbenjárónk légy te.
*Békét adj szívünknek, békét családunknak,
 békét nemzetünknek, békét a világnak!*

Látom virágszál te vagy oh Mária,
 eszközölj fiadnál békét számunkra.
*Békét adj szívünknek, békét családunknak,
 békét nemzetünknek, békét a világnak*

Árvák és özvegyek sírását hallgasd meg,
 Könyörgésünket, ó Mária, ne vesd meg!
*Békét adj szívünknek, békét családunknak,
 békét nemzetünknek, békét a világnak*

Derítsd fel hazánkra a békesség napját,
 adjál világbékét Mária, Szüzanyánk!
*Békét adj szívünknek, békét családunknak,
 békét nemzetünknek, békét a világnak*

Béke fejedelme

Arr.: Sági Lajos

Bé - ke fe - je - del - me, szent - sé - ges Is - te - nünk,
 Szű - Má - ri - a Szi - ve, bé - ke pél - da - ké - pe,
 Li - li - om vi - rág - szál, Té - vagy, óh, Má - ri - a,
 Ár - vák és - ve - gyek sí - rás - sá - t hall - gasd meg,
 De - rítsd fel ha - zánk - ra a bé - kes - ség nap - ját.

5
 Úr Jé - zus szent Szi - ve, bé - ké - ért es - de - lünk,
 Fi - ad szent Szi - vé - nél, köz - ben - já - rónk légy tel -
 Dsz - kö - zölj Ti - ad - nál, bé - két a szá - munk - ra!
 Kö - nyör - gé - sün - ket, óh, Má - ri - a, ne vesd meg!
 Ad - jál vi - lág - bé - két, Ma - ri - a, Szűz A - nyánk!

9
 Bé - két adj né - pünk - nek, bé - két csa - lá - dunk - nak,

13
 Bé - két nem - ze - tünk - nek, bé - két a vi - lág - nak!

Copyright © Sági Lajos

A béke fejedelme ének, Sági Lajos orgonakíséretét mutató kottájával

Nógrád megyében több helyen, így Cserhátszentivánon is, szokás, hogy a szentmise befejezését, az áldást követően, az „Ite missa est”, azaz „A szentmise véget ért, menjetek békével” elhangzása után, a pap és ha van a ministránsok, kivonulását követően a hívek nem mennek el rögtön, hanem ülve közösen elmondják a következő, ősi imát.

A legméltóságosabb Oltáriszentség legyen a mi oltalmazónk, minden látható és láthatatlan ellenségünk ellen, most és halálunk óráján. Amen.

Szent békességet adj napjainkban, mert nincs más, aki értünk harcoljon, hanem csak Te, Urunk Istenünk.

Engem az angyal őrizzen meg, szent kereszttel megjelöljön, hogy a sátán távol járjon, ellenségünk ne árthasson, Amen.

*Tóth László turai kántor ének összeállítását felhasználva,
azt kommentálva, szerkesztette
Dr. Szalay Ferenc
professor emeritus*

VT10. Szentmise után a templomlépcsőn és a templomkertben

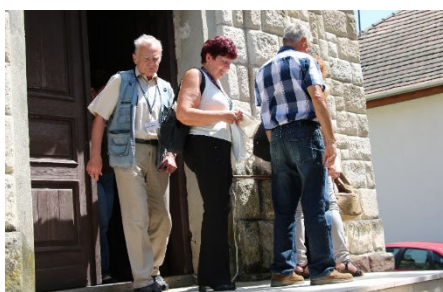
A szentmise után a nagy melegben a fák árnyékában beszélgettek a résztvevők mielőtt felmentek a temető dombra, ahol a régi torony és elhunytak sírjai mellett megemlékezést tartottak.

Családok, barátok örültek az együttlétnek.

Voltak, akik megnézték a felújított plébánia épületében létrehozott Bakallár József kiállítást, a harminc festményt és az utolsó vacsorát ábrázoló üvegfestményt, valamint művész könyveit, s a róla szóló dokumentumokat.

A résztvevők egy csoportja

Mintha csak egy video filmen látnánk a templomajtón kilépőket a
szentmise után

A film folytatása. Biztosan sokan felismerik magukat vagy rokonaikat, ismerőseiket

Fent: Andorkó Ferenc, aki az előző oldalakon látható sorozat fényképeket is készített

Lent: Fodor László (zöld pólóban) és felesége, Enikő, valamint Dr. Szalay Ferenc (fehér sapkában) és felesége, Margit.

Voltak fiatalabbak és idősebbek is. Háttérben a plébánia épülete, s benne Bakallár József festőművész állandó kiállítása..

Fent: Bercsényi Zoltán feleségével. Zoltán cserhátszentiváni, de évek óta Alsótoldon lakik. Ő újította fel tavaly a közkutakat, s hosszú éveken át ő gondozta az izraelita temetőt. Lent: A résztvevők egy csoportja

Fent:
Családi kép.
Az arcokon a
vidám együttlét.
mosolya.

Balra:
A családfő még
a templomban, a
szentmisén már
csak hátul
kapott
ülőhelyet.

VT10. Megemlékezések és koszorúzás a temetőben,

a katolikus, az evangélikus és az izraelita síroknál

Volt, aki gépkocsival, főleg az idősebbek és a fájós lábúak, de a többség gyalog jött fel a temető dombra, ahol a sírok mellett áll a régi templom tornya, amelynek falán ismét elhelyeztük a megemlékezés koszorúját a márványtábla alatt, amelyet 10 évvel ezelőtt, az első világtalálkozó idején helyeztünk el. Hogy rohan az idő!

A megemlékezést közös énekléssel kezdtük. Murányi Gyula gondoskodott a kottákról, a közös éneklést Tóth László turai kántor vezette. Idén is elénekeltük az Esti dalt, amelyet Kodály Zoltán 1932-ben Nógrád megyében, a közeli Pásztón gyűjtött. Az evangélikus énekes könyvből is elhangzott egy zsoltár.

Dr. Szalay Ferenc rövid történelmi áttekintést adott a hely történetéről, az ottomán, muszlim migráció, inkább invázió, a török hódoltság pusztításairól, a régi templom rombolásáról, a falu elnéptelenedéséről. A török kiűzését követően a falu újraéledt, és 1759-ben már felszentelték az újjáépített templomot, keresztelő Szent Jánosnak, a falu névadójának tiszteletére. Jövőre, 2019-ben már a 160-ik évfordulót ünnepelhetjük.

Viszonylag új információ, amint azt a tavalyi könyvben Murányi Gyula kutatása alapján megírtuk, hogy a templomtorony, Kovács Ernő püspöki uradalmi mérnök 1867-ben kelt jelentése szerint akkor még nem állt, azt később építették a templomhoz. Külön kutatás tárgya az építés részleteinek kiderítése.

Elhangzott, hogy a temető ökumenikus jellegű, mert az északi részbe az evangélikusok temetkeztek. Itt találjuk Siraky Lajosnak a falu első körjegyzőjének sírját. Itt található egy közös katonai sír is, ahova az emlékezet szerint, nem csak szovjet, hanem német katona is került.

A torony falán lévő márvány emléktáblára a koszorút Fertőszögi Péter művészettörténész helyezte el.

Ezután átvonultunk a temető evangélikus részébe, ahol a 42. zsoltár eléneklése után az Egyházasdengéléről érkezett Bartos Zoltán lelkész hirdetett igét.

Ezt követően jelképesen megöntöztük a 10 évvel ezelőtt ültetett vadgesztenyefát, ami a szavások rongálása ellenére szépen fejlődik, s most már több, mint három méter magas. Ezt követően átmentünk az izraelita temetőbe, ahol a Memento Mori emlékműnél elhelyeztük zsidó szokás szerint a köveket, és keresztény szokás szerint, de a zsidó hagyományt tiszteletben tartva, a virágok nélküli koszorút a szalaggal.

Külön köszönjük a temetőhöz, a mezőn, a legelőn át vezető út elegyengetését és bokormentesítését, a sírok körüli rendbetételt.

A temetőben Dr Szalay Ferenc beszélt röviden a temető történetéről, megemlékezett a vészkorszakban elhurcolt családokról, és felkérte Bercsényi Zoltán cserhátszentiváni születésű, de most Alsótoldon élő nyugdíjast, hogy mondja el, miként kérte fel egy USA-ban élő leszármazott, Dr. Salamon András pesti ügyvéd és Gams Judit közvetítésével, a temető gondozására, amit több, mint 25 éven át végzett. Erről és még több információról külön is írunk ebben a könyvben.

Szépek a virágok a régi templom tornya körül.
Kézhez kaptuk a kottákat, az énekek szövegét.

Fertőszögi Péter művészettörténész, a KOGART Alapítvány kuratóriumának elnöke helyezi el a megemlékezés koszorúját a régi templomtorony falán, az első világtalálkozó alkalmával, a 10 évvel ezelőtti márványtáblához

A márványtábla ép, de a repedező vakolat és lábazat mutatja, hogy az épített örökség veszélyben van, a templomtorony felújítása, állag-megóvása esedékes.

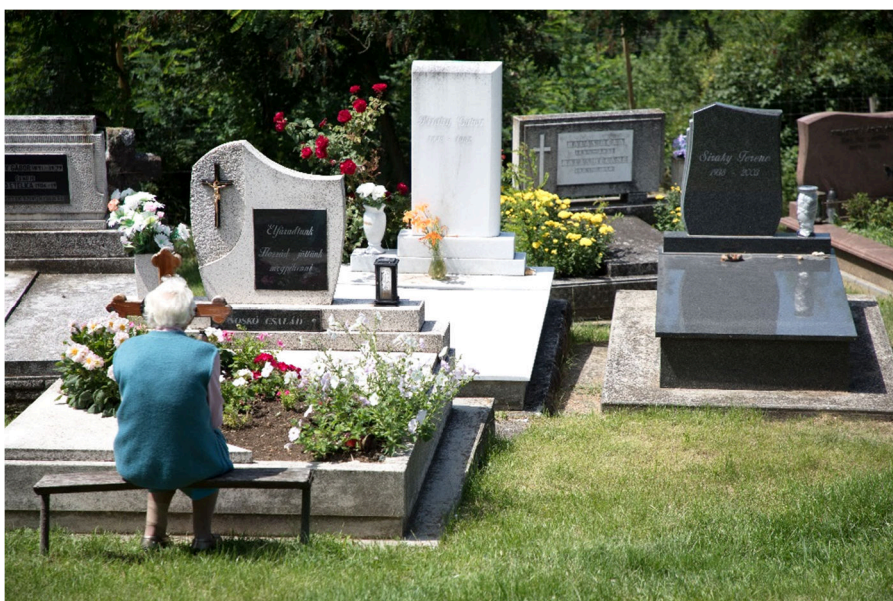
A kottákat most is Murányi Gyula nyomtatta és sokszorosította.
A lenti képen balról: Farkas Ákos zeneakadémista Turáról, Tóth László
 turai kántor, Bartos Zoltán evangélikus tiszteletes Egyházasdangeléről és
 Murányi Gyula, a találkozó fő szervezője.

Bal o.: Szabó Gyula Sándor és felesége. Jobb o.: Jól esik a hús kristályvíz.

A katolikus sírok között. A háttérben, látkép Kutasó irányába.

Találkozás az ősökkel. Elmentek, de velünk vannak.
Csendben a sírok között.

Fent: A háttérben sírok és látvány a Veres hegy irányába.

Lent: A hársfa árnyékában a megemlékezők egy csoportja

Átvonulás az evangélikus sírokhoz *(fent)*, ahol az Egyházasdengeléről érkezett Bartos Zoltán lelkész hirdetett igét.

Megemlékezés
az evangélikus
síroknál.

Balra:
Bartos Zoltán
tiszteletes ígét
hirdet.

Mielőtt átsétáltunk az izraelita temetőbe, Dr. Szalay Ferenc jelképesen megöntözi az általa tíz évvel ezelőtt, az első világtalálkozó idején ültetett emlékfát.

A vadgesztenyefa, a szarvasok rongálása ellenére, azt túlélve, szépen fejlődik, már több mint három méter magas. A háttérben sok autó.

Megérkeztünk az izraelita temetőhöz. Látszik, hogy a környezet szépen ki van takarítva, karban van tartva. Köszönet érte. De a sírkövek dűledeznek, sérültek, hiányosak. Az egész temető megérdemli a felújítást, a múlt emlékének megőrzését.

A koszorú és a kövek elhelyezése előtt Dr. Szalay Ferenc ismertette a temető történetét, jelentőségét és megemlékezett a vészkorszakban a faluból elhurcolt ártatlan zsidó családokról

Bercsényi Zoltán Alsótoldról, elmeséli, hogy miként gondozta a sírkertet több, mint 25 éven át, és megmutatja, hogy honnan hiányoznak a sírok. Exhumálás után Izraelbe vitték a maradványokat.

Fent: Szalay Ágnes elhelyezi a megemlékezés koszorúját.
Lent: A megemlékezők csapata. A fotósok nem látszanak a képen,
 csak Szilassy László könyöke lóg be a kép jobb oldalán

A Memento Mori emlékoszlop tövében zsidó szokás szerint helyeztünk el köveket, és a keresztény szokás szerint, de a zsidó hagyományt tiszteletben tartva, virág nélküli koszorút az izraelita temetőben

Bercsényi Zoltán elmondta, hogy ő úgy tudja, hogy az emlékoszlopon lévő márványtáblán eredetileg a temetőben nyugvó összes elhunyt neve fel volt tüntetve. Nem lehet tudni, hogy azzal a táblával mi történt. A jelenlegi fekete márványtáblán csak két szó olvasható: MEMENTO MORI, aminek két jelentése is van:

1. „Emlékezz a halálra”, Ne feledd, hogy meg fogsz halni.
Gondolj arra, hogy az élet múlandó, törekény
2. „Emlékezz a holtakra”

Schlesinger János sírja és síremléke a zsidó temetőben. A felirat magyar, csupán a név szerepel héber betűkkel is, s ami szerint élt 90 évet és meghalt 1925 áprilisában. Az elhunynak az USA-ban, Kaliforniában élő leszármazottja Dr. Salamon András budapesti ügyvéd és felesége, Gams Judit útján bízta meg a cserhátszentiváni származású, de Alsótoldon élő Bercsényi Zoltánt a temető gondozásával, aki több mint 25 éven át példásan gondozta a sírkertet.

Látkép az izraelita temetőből. Az égen alig van felhő.

Bal oldali képen a Bézma déli nyúlványa, a Középhegy és a Kangyikó.

A jobb oldali képen lent a falu, s déli dél-nyugati irányban látvány Bokor felé. Az elegyengetett mezőn a résztvevők utolsó csoportja jön az izraelita temetőhöz a megemlékezésre.

Bal oldali képen: Bercsényi Zoltán és Dr. Szalay Ferenc mutatják azt a vonalat, ahol régen még két sorban sorakoztak a sírok az izraelita temetőben. Két horpadás mutatja, ahonnan a földi maradványokat exhumálták és Izraelbe vitték végső helyre. Ma már csak 4 sorban láthatók a síremlékek.

Jobb oldali képen Dr. Szalay László és felesége Judit az izraelita temetőben, a háttérben jobb oldalon a Pelecke erdeje kezdődik.

Felhő alig volt az égen. Meleg volt, de szerencsére enyhe szellő fújdogált.

Kissé elfáradva ment az ünneplő, megemlékező csapat a kultúrházhoz, ahol a hősök és áldozatok emlékművénél újabb koszorúzás után következett az ebéd.

Útközben jó volt ránézni a 2018-ban üzembe helyezett Telekom toronyra, amit mindenholnan látni, s ami lehetővé teszi a modern kommunikációt.

*Összeállította Dr. Szalay Ferenc
professor emeritus*

VT10. Megemlékezés a hősök és áldozatok emlékművénél

Mottó: Hazádnak rendületlenül

A kultúrház udvarán lévő emlékművet, amit Sándor Olivér építész tervezett, s amit tavaly Baros Erzsébet falugondnok újított fel, a világtalálkozó résztvevői minden évben megkoszorúzzák.

Az emlékmű az 1848-49-es forradalom és szabadságharc, az I. világháború és a II. világháború hőseinek, valamint a vészkorszakban elhurcolt ártatlan zsidó családok emlékének szól.

A cserhátszentivániaiak megemlékezése, főhajtás és tisztelgés múlt hősei, áldozatai előtt.

2018-ban a 10. Világtalálkozó résztvevőinek koszorúját Noskó Pál (a kép bal oldalán) és Balás István (Setyó) helyezték el kultúrház udvarán lévő emlékművön.

A koszorú elhelyezését követően a résztvevők elénekelték a himnuszt, a szózatot és a székely himnuszt.

Az intonálást segítette Kalász Tamás és zenekara (fent a bal oldali képen)

VT10. Az ebéd

Három főétel készült. Az ételek előkészítése is közös munka volt. A gulyáslevest Baros Erzsébet falugondnok és Bokorról barátnője Szebellédi Veronika ízesítették, a székelykáposzta felelőse Csernus Miklós volt, akinek a fizikai erejére is szükség volt a nagy üst kavarásához. A kemencében sült kacsasültet lila káposztával Alsótoldról, a Labnyúl Kft ajándékaént, Kustos Bence hozta, a hozzávaló burgonyát itt helyben főzték meg. Az ételekhez a zöldség ebben az évben is Zagyvaszántóról Fodor László ajándékozta, amit a gyermekeknek szánt banánnal együtt már előző nap meghozott. Az édes és sós süteményeket a helybeli asszonyok és a vendégek hozták. Alkoholmentes sört, üdítő italokat, dobozos gyümölcsleveket szabadon lehetett fogyasztani, az önkéntes adományokat a gyűjtő dobozba lehetett elhelyezni.

A gyermekek részére az idén is remek tortát készített Horváthné Vidó Nikoletta cukrász mester. A fényképén is látható, hogy a finomság a Cserhátszentivániaiak 10. Világtalálkozójára készült.

Valamennyi étel kitűnő, igen ízletes volt. Leghamarabb a különlegességnek számító kacsasült fogyott el. A finom, fokhagymás kacsaszíros kenyeret azonban még a végén is lehetett tunkolni.

Már az ételek előkészítése is jó hangulatú, közösségi esemény volt. A lenti fényképeken bemutatjuk az ételkészítő csapatokat is.

Reggel a sátor alatt előkészülnek a főzéshez

A főző csapat. Balról Bakayné Noskó Gizella, Csernus Miklós, Szebellédi Veronika Bokorról, Deák Zsuzsa, Baros Erzsébet falugondnok, Kalocsai Péter és Sándor Józsefné Bözsike
Az asztalon a hús egy része, hámozzák a krumplit. A narancsital üdítő ital mellett, középen egy konty alá való italt is tartalmazó, hangulatjavító flaska is látszik.,

Barátnők, jól érzik magukat. Baros Erzsébet falugondnok és Kabács Jánosné Erika

Az alsótoldi csapat, akik a kemencében sült kacsasültet és a lila káposztát hozták. Középen Kustos Bence, jobb oldalán felesége Sidlovics Petra és a babakocsiban lányuk, a nyolc hónapos kis Janka, a sztár. A kép jobb oldalán Bakayné Herédi Lídia mosolyog a gyermekre.

A nagy fakanál mint főző- és mint fegyelmezési eszköz. Vidám a hangulat.

Fent:

Mindenkinek
ízlett az étel.

Lent balra:

Balás Ákos
ifjú felesége
Kenyából és
öleiben a
barátkozó
Lord Fiona
Cserhátszent-
ivánból

A kultúrházban.

Az ebéd mindenkinek ízlett. Gazdag volt a választék.
Közben, jó ebédhez szólt a nótá, a színpadon Kalász Tamás és társai
zenéltek, Juhász Réka énekelt.
A jobb oldali középső fényképen Gyürky Mária előtt az asztalon a
Cserhátszentivániai Emlékkönyve, amibe már sokan beírtak.

Sokan fognak visszagondolni az együtt töltött időre.
A fényképek segítenek visszaemlékezni.
Többen felismerhetik magukat.

A beszélgetések nagy közösségi értékei a találkozóknak.

Ifjabb Andorkó Ferenc is a nagy üstből kapta az ételt.
Édesanyja, rózsaszín felsőben, már elindult a tállal.
Egyszerre enni is, meg műsort nézni is, meg tapsolni is, nem könnyű

A fehér falon látszik a két nagy keretben valami, ami nem gyerekrajz, nem festmény, hanem a faluban fellelhető, feltehetően az egyik legrégebbi dokumentum, egy több mint 200 éves házassági anyakönyvi kivonat, amit Neumann Ferenc és Dr. Patyi Mária hoztak el bemutatni.

Középen Kecskés Miklós fényképez, aki az alföldről vett házat
Cserhátszentivánon.

*Összeállította, szerkesztette
Dr. Szalay Ferenc
professor emeritus*

VT10. A gyermekrajz kiállítás képei

A gyerekek rajzait nézni mindig nagy öröm. A rajzok kifejezik a gyermek érdeklődési körét, világlátását és őszinte tükrei az érzelmeknek, a kis ember lelkivilágának. A világtalálkozókon kezdettől fogva szervezünk kiállítást. Az igényes, a képeknek professzionális háttérrel biztosító fehér falat, a poszter állványzatot, minden évben a Veres Expo építi fel.

A nagy felület korábban helyet adott a cserhátszentiváni felnőttek festményeinek is. Itt láthattuk Bakallár József világhírű festőművész, Kovách Georgina (Zsozsó), Szőnyi István tanítványának képeit, továbbá Tarcányi Ottilia számos alkotását, amelyek az országban sok kiállításon vettek részt. Sokan hozták el otthonról Babiák József Cserhátszentiván kiváló cipésmestere, autodidakta festő, főleg vallásos tárgyú képeit, de megtekinthettük Jozsipovics György grafikus művész alkotásait, Balás Kristóf olajképét és Kokavec Zsolt egy-egy munkáját. Az utóbbi időben, így most is, már csak a gyerekek rajzait, festményeit hozták el, ezért több fehér kiállítási szegmens üresen maradt.

Igaz, hogy Neumann Ferenc és Dr. Patyi Mária bekeretezve kiállították a faluban megtalálható, minden bizonnyal egyik legrégibb oklevelet, a több mint 200 éves, piros viaszpecsétetes házassági anyakönyvi kivonatot, amit hitelesen Bér ágostai (evangélikus) hitvallású egyháza állított ki. Az oklevél fényképét és ismertetését a tavalyi könyvben meg lehet találni. Bízgatunk mindenkit, hogyha közérdeklődésre számot tartó festménye, fényképe, vagy más tárgya van, akkor azt a jövőben is tervezett kiállításokon mutassa be.

A gyermekrajz kiállítás egyik nagy értékének tartom, hogy nem csak a gyerekek, hanem a szülők és nagyszülők aktivitását is felkeltette, mozgósította a családokat. Valójában persze fordítva haladtak az események, a felnőttek biztatására jöttek létre a gyermekek művei. Az idén is Murányi Gyula, Lord Eszter és Cservölgyi Zoltán végezték a

mozgósítást, látták el a gyerekeket rajzpapírral, színes ceruzákkal festő eszközökkel.

Külön élmény a rajzokon keresztül évről évre látni a gyermekek fejlődését, s biztos vagyok abban, hogy felnőtt korukban ők is örömmel fogják megtekinteni mostani alkotásaikat.

A képek kihelyezése már reggel megkezdődött, amiben Andorkó Ferenc sokat segített, s aki az itt közölt fényképeket is készítette. A képeket egész nap meg lehetett tekinteni, de ebéd után következett a képek közös elemzése, megbeszélése. Dr. Szalay Ferenc minden képet és alkotóját külön-külön bemutatott, s kérdéseire válaszolva a gyerekek elmondták, hogy miért választották az adott témát, hogy mit is látunk. Az elemzés egyébként nem volt nehéz, mert a rajzok önmagukért beszéltek, ám egy múzeumban, vagy tárlatlátogatáson is segítség, ha a kép egyes részeire ráirányítják a figyelmet. A gyermekek arcán látszott, hogy örömmel vettek részt a közös megbeszélésben.

A jutalom sem maradt el. Fodor Lászlótól Zagyvaszántódról mindenki kapott egy banánt, Lord Esztertől édességeket és Neumann Ferenc és Dr. Patyi Máriától a Libri kiadó könyveiből egy-egy kiadványt, Murányi Gyulától aszfalt krétát és végül Horváthné Vidó Nikoletta által készített ünnepi tortából egy-egy szeletet.

A rajzokban nem csak a gyermekek kez ügyessége, hanem kreativitása, gondolkodása, vágyai is megjelennek.

Bíztatok tehát minden gyermeket, szülőt és nagyszülőt, hogy ne csak közvetlenül a találkozó előtt, kampányszerűen, hanem már év közben kezdjenek el készülni a gyermekrajz kiállításra. Az igazi cél valójában a gyermekek készségeinek fejlesztése. Persze a felnőttek előtt is nyitva a lehetőség, s jó volna, és reméljük, hogy talán valaki a faluból származó, kiemelkedő festők nyomdokába lép.

*Dr. Szalay Ferenc
professor emeritus*

Balra: Murányi Boróka
négy éves, rajza: Ház.

A lényeg, a fal, az ajtó és ablak, a függöny, a tető jól látszik. A színek is harmonikusak.

Lent: Murányi Benedek,
hat éves, színes
ceruzarajza: Barlang.

Izgalmas, vibráló,
feszültséggel teli rajz.
Az alakok égnek álló haja,
a vörös és fekete szín
kontrasztja is sok mindent
kifejez.

Lord Fiona, 6 éves, rajza. Nem kétséges, hogy mit látunk, mert a színes ház homlokzatán olvasható: Hoter Fifi Fiona Hotel. Sárkányt eregető gyermek, zöld hegyek, jobb oldalon fent a nap, repülő madarak. A szálloda tulajdonosa természetesen Fifi, mert Dr. Szalay Ferenc mikrofonja előtt elmondta (lenti fénykép), hogy majd egyszer ilyen szállodája lesz. Komoly gazdasági szemlélet, tudatos jövőbe látás. A következő rajzon a leendő tulajdonost látjuk.

Balra:

A gyermekrajzok közös elemzését, megbeszélését Zeller Bea (zöld pólóban, háttal) is megörökítette fényképezőgépével.

Lord Fiona (6 éves) rajzai. *Fent:* Én és a virágaim. A képen még egy pillangó, a nap és persze a név, a FIFI felirat

Balra:

Az alkotó, Fiona és barátnője Dorottya.

Gondtalan, boldog öröm.

Széles mosoly az arcokon,
virágok, fent a szív és a sugárzó
nap.

Lord Fiona (6 éves) rajza: Vulkánok és a terepjáró. Ehhez a rajzhoz is megadta a magyarázatot Fiona. A televízióban látta, hogy vulkán kiemelkedik az óceánból, ömlik a láva. A gyermeki fantáziában a terepjárónak felmenni nem akadály. Jobbra a szárazföld egy zöld fával. Nem hiányozhat a művész szignója, FIFI a jobboldali hegyen.

Lord Angus (9 éves) rajzai. Fent: A tavalyi világtalálkozó. Remek megjelenítése a tavalyi eseménynek. Jól látszik a kultúrház, a barna kerítés, az udvarban a hősi emlékmű a koszorúval, a felnőttek és gyerekek, a fák és fenn a kék égen a madarak.

Balra:

Az őskorban

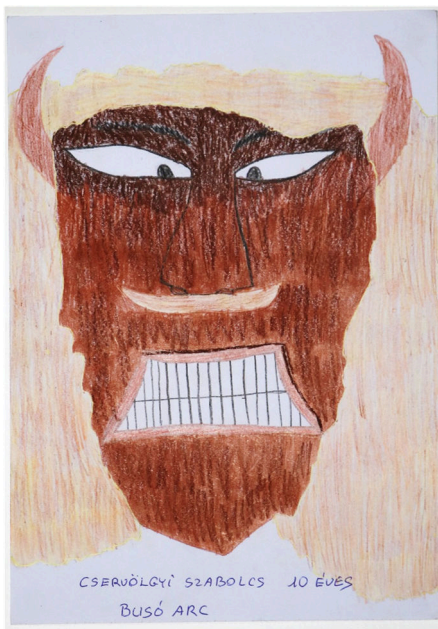
Hátul vulkán,
elől a menedéket nyújtó
barlang vagy jurta,
jobb oldalon lent
villás támaszra vetett
rúd, alatta
gomolygó
füst.

Pünkösti Mimi (13 éves) rajza: A nap. A szépen, nagy gonddal megrajzolt fák ágai között látjuk a lenyugvó, de lehet, hogy felkelő napot, s azt hogy vörös az ég alja.

Cservölgyi Szabolcs (10 éves) rajza: Az én foci cipőm

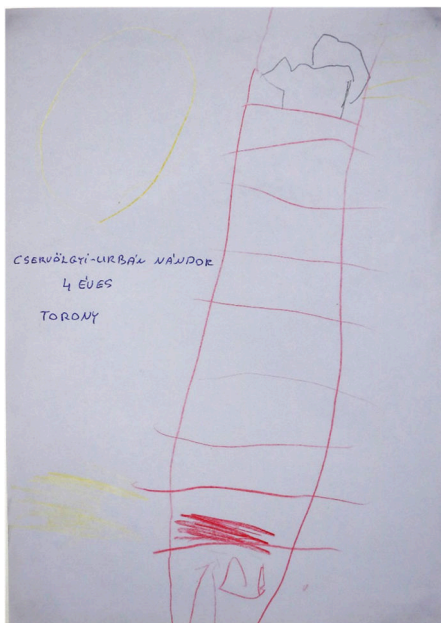
Cservölgyi Szabolcs (10 éves) rajzai.

Balra: A kezem. Remek színháttérrel, kontrasztokkal.

Jobbra: Busó álarc. Igazán félelemkeltő, a törökök is biztosan megijedtek volna

Szabolcs vidáman fűzött magyarázatot képeihez.

Cservölgyi-Urbán Nándor
(4 éves), rajzai.

Balra: Torony

Lent: Alma

A lényeg nagyszerűen
megragadva.
Kerek, piros és szára van.

A gyermekrajzokat és azok közös megbeszélését figyelemmel és elismeréssel követte Bakallár József világszerte ismert jeles festőművész felesége, Erzsébet (Pötyi, fehér kalapban és felsőben), aki férjének képeivel járult hozzá a Cserhátszentivánon 2017-ben megnyílt Bakallár kiállításához.

Talán vannak és lesznek még olyan tehetségek, akik Bakallár József nyomdokain fogják öregbíteni Cserhátszentiván jó hírét.

Ajándékot kapni mindig nagy öröm. Ajándékot adni még nagyobb.

A fiatal rajzolók átveszik Neumann Ferenc és Dr. Patyi Mária ajándékait, a Libri kiadó egy-egy kiadványát.

Balra:
Mutasd! Te mit kaptál?

A gyerekek egyik jutalma a jubileumi, ünnepi torta volt, amit ebben az évben is Horváthné Vidó Nikoletta cukrászmester készített, és amit Bercsényi Kinga régész és újságíró szegett meg és szeletelt.

Jobbra:

Andorkó Ferenc, aki gyerekkrajzokat elhelyezte és többek között a kiállítás fényképeit is készítette

*Andorkó Ferenc fényképei alapján szerkesztette
Dr. Szalay Ferenc professor emeritus*

VT10. A színpadon. Riportok

Ebéd után a művelődési házban a gyermekrajz kiállítás képeinek megbeszélését, értékelését követően a színpadon beszélgetésekre, riportokra került sor. A rendezvény háziasszonya és a kérdező riporter az idén is Szabó Tímea volt. Foglalkozására nézve ő ugyan rendőrtiszt, ez alkalommal, azonban mint cserhátszentiváni polgár kérdezte a cserhátszentiváni származású, illetve cserhátszentiváni kötődésű riportalanyokat.

Baros Erzsébet falugondnok, Bercsényi Zoltán, Orosz Szilvia és Siraki Zoltán beszéltek életútjukról, cserhátszentiváni kötődésükről. Jó volt hallgatni őket, sok érdekes dolgot tudtunk meg.

Baros Erzsébet, aki Bokor községben lakik, 2017 óta látja el a falugondnoki teendőket. A tavalyi könyvben részletesen bemutattuk őt, de most saját szavaival, színesen beszélt életéről, munkájáról. Arról, hogy 1965. szeptember 5-én született Pásztón tizenegyedik gyermekként a családban, hogy négy testvérét kiskorukban elveszítette és most már csak hárman vannak. Beszélt családjáról, a gyermeknevelés nehézségeiről, de szavaiból sugárzott az életöröm, a jó iránti elkötelezettség.

A falugondnoki teendőket Bokor községben kezdte megbízással 2008-ban, majd 2009-től véglegesített állásban. Kiváló eredménnyel végezte el a falugondnoki iskolát Salgótarjánban és Sajógalgócon 2010-ben. Cserhátszentivánon Siraky Attila polgármester meghívására, áthelyezéssel, 2017 márciusa óta ő a falugondnok. Sokrétű munkáját hivatásnak tekinti, teljes odaadással és szeretettel végzi.

Beszélt munkájáról, arról, hogy gépkocsival ő viszi a gyermekeket iskolába és vissza, arról, hogy milyen sok mindent intéz el az időseknek és betegeknek, arról, ő újította fel a hősök és áldozatok emlékművét, a közutakat beton gyűrűinek meszelését, hogy aktívan vesz részt a falu közösségi eseményein.

A képeken Baros Erzsébet falugondnok (balról) válaszol Szabó Timea riporter kérdéseire, s beszél életéről, családjáról és hivatásnak tekintett falugondnoki munkájáról

A lenti képen, a színpad hátsó falán látjuk a KÖSZÖNTJÜK A HÖLGYEKET feliratot, amit Baros Erzsébet készített a nőnapra. A felirat véletlenül ott maradt.

Bercsényi Zoltán most Alsótoldon él, de cserhátszentiváni születésű. Elmondta röviden élettörténetét. A fodrász szakmát Pásztón tanulta ki, Jobbágyiban fodrázműhelyben dolgozott, majd Budapesten ács- és állványozó szakképesítést szerzett, s ezután évekig Salgótarjánban a Mélyépítő Vállalatnál dolgozott. Karbantartóként Alsótoldon az óvoda és iskola gondjait kezelte, majd Pásztón a Dension Kft-nél dolgozott, ahonnan 9 évvel ezelőtt ment nyugdíjba. Két gyermeke és két unokája van.

Beszélt többek között arról, hogy a cserhátszentiváni zsidó temetőt, a sírkertet az 1925-ben elhunyt Schlesinger János USA-ban élő leszármazottjának megbízásából több, mint 25 évig ő gondozta. Elmondta azt is, cserhátszentiváni közutak felújítását ő végezte, amint arról tavalyi könyvben részletesen, fényképekkel illusztrálva beszámoltunk.

Bercsényi Zoltán válaszol Szabó Tímea kérdéseire és beszél életéről

Orosz Szilvia a Murányi család tagja, rokonként évek óta rendszeresen, aktívan részt vesz a világtalálkozók előkészítésében és lebonyolításában. Édesanyja Cserhátszentivánon született. Szilvia gyermekkorától gyakran töltött itt rövidebb, hosszabb időt. Ő szokta kiosztani az énekléshez a kották és az énekek szövegének fénymásolt lapjait. Jó fényképeket is szokott készíteni, amelyek bekerülnek a „sárga” könyvekbe. A gyermekprogramokban is sokat tevékenykedik a gyermekek örömeire.

Elmondta, hogy Budatétényben lakik családjával. A biztosítási iparban dolgozik egy alkusz cégnél. Szeret sportolni, sőt hobbiból kosárlabda edzői munkát végez. Főleg iskolás gyermekeknek tanítja a kosárlabda alapjait, de újabban már óvodások is csatlakoznak edzői programjához.

A képen Orosz Szilvia (baloldalon) válaszol a kérdésekre és beszél életéről Szabó Tímea mikrofonja előtt.

Siraki Zoltán Béren lakik, agrármérnök, akinek történészi kutató munkája jól ismert. Cserhátszentiváni származású, családfája itt közel 300 évre vezethető vissza. Legrégbbi őse Szentiványon Siraky János (Ferenc fia) aki Szentiványon született 1729-ben (egyébként Siraky Imre apja). Nagypapa Siraky József kőművesmester 1934-ben Szentiványon született, az ő apja szintén Siraky József hentes és mészáros volt. Ővé volt a Siraky-féle hentesüzlet.

A tavalyi könyvben a II. világháborúról szóló fejezetben számos helyen hivatkozott Murányi Gyula, a fejezet írója, Siraki Zoltán kutató munkájának eredményére.

A szerteágazó Siraky család sarja. A nevét mégis pontos i-vel írja. Elmondta ennek történetét. Nevezetesen, hogy az 1950-es években, amikor a származásnak bizonyos esetekben túlzott jelentőséget tulajdonítottak, az ipszilon végű nevek jelezték a nemesi származást. Az anyakönyvvezető tudatlanságból vagy szándékosan, fonetikusán írta a családnevet. Ezen aztán később nem is változtattak.

A képen Siraki Zoltán beszél családjáról, életéről, munkásságáról.

VT10. Gyerekek és felnőttek

Pillanatképek

A gyerekek számára nincs rossz idő. Lehet hideg, lehet meleg, ha játszhatnak, ha azt tehetik, ami kedvükre van, akkor jól érzik magukat. Így volt ez a tízedik világtalálkozón is. A sok gyereknek a felnőttek is örültek. A gyermekrajz kiállításról, és az ott szereplő gyerekekről külön fejezet szól ebben a kiadványban.

Itt néhány fényképen mutatjuk meg a gyerekeket és a szülőket. Nem csak játék közben, a „gyerekkuckóban”, hanem másutt is készültek felvételek.

A csocsónak mindig nagy sikere van. Fejleszti a kézügyességet, a küzdeni tudást. A kép jobb oldalán Lord Angus egyedül a két ellenféllel szemben A kultúrházban, a bejárattól jobbra nyíló szobában készült a felvétel.

Több játék, közöttük logikai játék is az asztalon. Vajon ki nyer?

Együtt a család. *A képen balról indulva:* Pümkösti Csongor, édesanyja Pümköstiné Murányi Apollónia, bátyja Nimród és édesapja, Pümkösti Bálint.

Balról: Dér Dániel (Dani), Cservölgyi Zoltán apa és fia, Cservölgyi-Urbán Nándor a sok-sok színes írószer mellett.

Lord Fiona édesanyja, Eszter ölében. Önfeledten rajzol Dér Dániel (Dani), s a kép jobb oldalán ül Cservölgyi Zoltán.

Szerepcsere. Amikor a felnőttek játszanak. Orosz Csaba és bátyja,
Orosz Gyula (szemben, szemüveggel)

A legfiatalabb
részrtvevő:

Kustos Janka
Alsótoldról, itt
nyolc hónapos

Kisebbek és nagyobbak,
egyedül és szülőkkel. A
kultúrházban és annak udvarán,
a templomkertben, a
temetőkertben és a parkban.

VT10. Kalász Tamás és társai autentikus népzénét játszottak a világtalálkozón

A világtalálkozó idején Kalász Tamás és társai autentikus népi zenét játszottak a hallgatóság nagy örömeire. A három hangszeres zenész, Juhász Dénes prímás, Császár Attila brácsás, Kalász Tamás bőgős mellett az együttes negyedik tagjaként, Juhász Réka énekelt igen szépen.

A zenekar vezetője **Kalász Tamás bőgős**, akinek a megélhetését építésvezetői állása biztosítja, de több, mint hobbija a zenélés, aki több, mint 20 éve foglalkozik népzénnel, amit hivatásnak tekint. Érden lakik, nős, egy fiúgyermek van. Nagyon fontosnak tartja, szavai szerint, hogy „a népzénét próbáljuk a régi muzikusoktól eltanulni, de a mai kornak megfelelően tálni. Hangsúlyozom, hogy nem világzenei színvonalon, hiszen ezek a dallamok tökéletesen voltak kitalálva és játszva annak idején. Nem kell kitalálni még egyszer! A hagyományokat is inkább élőnek szeretném megélni, mintsem konzerválva, mint valami hóbortot, amit egy nagyon szűk réteg élvezhet”.

Akik a korábbi világtalálkozókra is részt vettek, emlékezhetnek, hogy Kalász Máté, és autentikus népzénét játszó együttese, többször is szerepelt. A név nem véletlen, mert Máté és Tamás testvérek. Ebben az évben Máté nem tudott jönni, de Tamás igen. Mindketten édesanyjuk, Gyürky Mária révén kötődnek cserhátszentivánhoz, akinek az édesanyja tanítónő, édesapja agronómus volt a faluban. A család gyökerei igen messzire nyúlnak vissza Szentiványban, mert a Gyürky név már az 1700-as évekből származó iratokban is szerepel.

Kérésre Tamás így írt együtteséről. A zenekart bemutatva kezdem az énekessel, akit **Juhász Rékának** hívnak. Őt mondhatnám profi énekesnek is, hiszen a zeneakadémia népi-ének szakán tartott gyakorlatokat, emellett vállal fellépéseket is, van egy kiadott szóló lemeze. Néprajz szakot végzett az ELTE-n. Emellett népi ihletű

egyedi készítésű ruhák (nem népviselet!) tervezésével, varrásával, megvalósításával is foglalkozik. Óbudán él, még hajadon.

A prímást **Juhász Dénesnek** hívják. Rékával ők ketten testvérek. Szülei már a mozgalom kezdetén aktív tagjai voltak a bimbózó zenei közösségnek. Édesapjuk Juhász Zoltán, nagyhírű népzene kutató, furulyás, dudás, népzene tanár, Pál István tereskei dudás felfedezője, mondhatni a palóc dudazene legnagyobb ismerője. A fizikai kutatóintézet munkatársaként zenék összehasonlítására írt egy algoritmust, amivel az ősi zenei nyelveket igyekszik leképezni immáron lassan húsz éve, 2013 óta a Magyar Művészeti Akadémia tagja. Tehát ők ketten tényleg, mondhatni már a bölcsőtől kapják az ihletet. Dénes furulyásként is kiváló muzsikus, ezt a hangszert tanítja több általános iskolában. Ezen kívül nagyon komoly lovas hagyományörző tevékenységet folytat. Vannak saját lovai, illetve egy huszár egyesületnek is a szervezője. Felesége, egy kisfia képezik a családját, Szentendrén élnek.

Brácsásunk **Császár Attila**, villamosmérnök, három fiúgyermek édesapja, Tinnyén lakik. Régi motorosnak számít a zenészek között. Neki szíve ügye az erdélyi Észak-Mezőség népi kultúrájának megőrzése. Több, mint húsz éve járja, kutatja az ott lévő, sajnos egyre jobban elrománosodó falvak (Búza, Melegföldvár, Feketelak, stb.) énekeseit, zenészeit, táncosait. Igen értékes gyűjteménye van az ott rögzített eseményekről, hangszeres és énekes gyűjtések. Ennek köszönhetően a kilencvenes évektől számos zenei kiadványt jelentetett meg zenekarával, az Eszterláncal.

Cserhátszentivánra, mondhatni gyerekkori ismerőseimet, barátaimat hívtam el. Nagyon szeretek velük zenélni, főleg táncházakat és koncerteket. Nyaranta állandó táncházunk van a pomázi Magyar Vár nevű nomád ihletésű területen, évközben is bőven van meghívásunk rendszeres, illetve alkalmi rendezvényekre.

Az együttes tagjai a kultúrterem előterében fogadták a vendégeket és a szünetekben, valamint a színpadon is muzsikáltak
Balról: Juhász Réka énekel, testvére Juhász Dénes prímás, Császár Attila brácsás és Kalász Tamás bőgős, a zenekar vezetője, aki cserhátszentiváni származék, Gyürky Mária fia.

Kalász Tamás és társai a színpadon. Nagyszerű hangulatot teremtettek. Az autentikus népzene megtalálta az utat a szívekhez.

A kultúrház udvarán a hősök és áldozatok emlékművének megkoszorúzása-kor a résztvevők elénekelték a himnuszokat.

A zenekar és Juhász Réka segítették a közös éneklést. Tiszta játékkal és énekükkel hozzájárultak az ünnepi hangulathoz.

Balról:

Juhász Réka énekes,
Juhász Dénes prímás,
(szalmakalapban)
Császár Attila brácsás
Kalász Tamás bőgős

VT.10. Az Ecsegi Vidám Fiúk műsora

A légvonalban igen közel lévő szomszéd faluból, Ecsegről már nem első alkalommal érkezett „A Vidám Fiúk” öntevékeny baráti köre, mint amatőr együttes, amelyik kedves, valóban vidám, humoros műsort adott a kultúrház színpadán. Karácsonykor és 2018 márciusában a Nőnap alkalmával is szerepeltek itt színpadi jelenetek, versek és zenei műsor előadásával, amint arról a tavalyi könyvben beszámoltunk.

Az együttesről annyit, hogy 15 évvel ezelőtt, a résztvevők mintegy Ki Mit Tud szerűen, a saját ötletüket, produkcióját adták elő. A sikert újabb fellépések követték, s mostanáig Ecsegen kívül a környező falvakban, Csécsén, Alsótoldon és Cserhátszentivánon, itt most már harmadik alkalommal adtak műsort.

Az egész előadást a kedvesség, az őszinteség, az amatőrség bája jellemezte, de voltak profi elemek is. A zenekar kitűnő. Külön üde színfolt volt a gyerekek szereplése, akik egy gyerekszáj című jelenetet adtak elő. Az egyes műsorszámok között saját zenekaruk játszott.

Balra:

A konferanszié Bagyinszki István ecsegi nyugdíjas raktáros, aki eredetileg marósként, később gépésztechnikusként, majd távközlési műszerészként dolgozott, s aki az egész „vidám fiúk” csapatot összefogja, s aki az egyes műsorszámok között az összekötő szövegben vicceket is mondott.

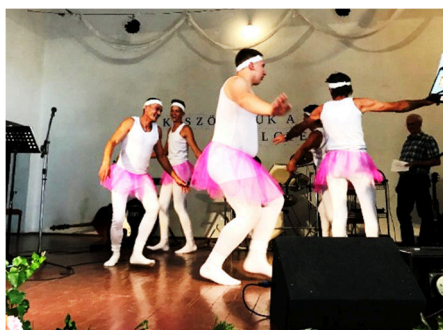
Fent: A gyerekszáj műsorszám. Az ecsegi gyerekek jól szerepeltek.
Lent: Két székelő humoros telefon beszélgetése

Balról: Bagyinksi István az ecsegi amatőr együttes szervezője, Kórós László gitáros, a zenekar vezetője, aki „civilben” kamion sofőr, Dr. Szalay Ferenc a találkozó egyik szervezője, aki bemutatja a vendégeket és felkonferálja a műsort.

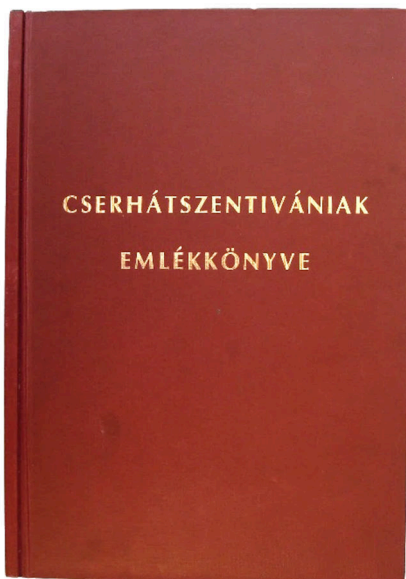
A VIDÁM
FIÚK
logo
a pólókon

Csajkovszkij, a Hattyúk tava balett zenéjére előadott komikus előadás most is nagy sikert aratott

Emlékkönyv beírások és a beírók

2018 évi bejegyzések

Az első világtalálkozó alkalmával indítottunk egy emlékkönyvet, amibe a tízedik találkozón is számos bejegyzés került.

A beírások elismerést, köszönetet és örömet tükröznek. Van, aki először, s van, aki már sokadszor vett részt a találkozón.

Érdekes elolvasni az itt közreadott bejegyzéseket.

A beírásokból is kitűnik, hogy milyen fontos közösségformáló ereje és szerepe van a világtalálkozásnak.

Dr. Szalay Ferenc

A képen **Magyarfiné Parádi Mária Magdolna**, ahogy a következő oldalon látható beírás végén aláírta, „a Csernus- Strémen - Mojzes – Benkó ág leszármazottja”

A tavalyi könyvbe ő írt be utolsóként, most viszont ő volt az első.

Amint írja, háláját egy imával, egy verssel fejezi ki.

A gyöngybetűkkel készült írást fakszimile formában, és a kicsinyítés miatt viszonylag kis betűk okán, gépelve is közreadjuk.

Kedves közeli és távoli hozzátartozók, kedves
falubeliek!

Boldog vagyok, hogy a 10. találkozáskor is
részt vehetek. Köszönöm mindenkinek akik odaadó
áldozatos munkájukkal ezt lehetővé tették számomra.
Úgy látom és úgy gondolom, hogy ezek a találkozók az
összetartozásért a családokért vannak. Hátomból erőden
ezzel az "indul" szeretniem halálomat kifejezni.

Drága édes Öng-Öster
minden szeretet és közösség formája,
köszönjük Neked a családunkat
Töltsd el szívünket családunkat
áldozatos tűzta szeretettel
Engedd, hogy az Anya a család szíve,
mosolya pedig a család szívére
Uram Te tudod, hogy az élet olyan
mint a zongora, hogy végül
mit hozunk ki belőle az attól függ,
hogyan játszunk rajta

Támogasd testvéreinket akik a
családi életükben hajótoront szenvedtek,
mert a boldog élet tartalma nem a vágy,
hanem az őszinte tűzta szeretet.

Segíts, hogy ebben a szeretetben
napról-napra újjászülethessünk.
Segítsd családunk fiataljait, hogy
bátran vállalják az élet kihívásait.

Engedd, hogy egy homokszemben
meglássuk a világot
egy vidámságon a fénylő eget
egy órában az örökkévalóságot
Kérlek öleld magadhoz a családunkat
és óvj meg minket a békéltenségtől Amen

Szeretettel: 2018 június 30-án szombaton

Magyarfi Péter János Magyarfi Péter

Csernus - Strimen - Japán - Berki aig lezámazottja

Kedves közeli és távoli hozzátartozók, kedves falubeliek!

Boldog vagyok, hogy a 10. találkozónkon is részt vehettem. Köszönöm mindenkinek, akik áldozatos és odaadó munkájukkal ezt lehetővé tették számunkra.

Úgy látom és gondolom, hogy ezek a találkozók az összetartozásért, a családokért vannak. Hitemből eredően ezzel az „imával” szeretném hálámat kifejezni.

Dicsőséges Öreg-Östen

*minden szeretet és közösség forrása,
köszönjük Neked a családjainkat.*

*Töltsd el szívünket családjaink iránt
áldozatos tiszta szeretettel*

*Engedd, hogy az Anya a család szíve,
mosolya pedig a család szívverése legyen.*

*Uram Te tudod, hogy az élet olyan
mint a zongora, hogy végül
mit hozunk ki belőle az attól függ,
hogyan játszunk rajta.*

*Támogasd testvéreinket, akik a
családi életükben hajótörést szenvedtek,
mert a boldog élet tartalma nem a vágy,
hanem az őszinte tiszta szeretet.*

*Segíts, hogy ebben a szeretetben
napról-napra újjászülethessünk-*

*Segítsd családunk fiataljait, hogy
bátran vállalják az élet kihívásait.*

*Engedd, hogy egy homokszemben
meglássuk a világot,
egy vadvirágban a fénylő eget,
egy órában az örökkévalóságot-*

*Kérlek öleld magadhoz a családjainkat
és óvj meg minket a békétlenségtől*

Ámen

Szeretettel 2018. június 30-án, szombaton

Magyarfiné Parádi Mária Magdolna a

Csernus-Strémen-Mojzes-Benkó ág leszármazottja

Itt a keresztelőként jött fel a templomba,
még az idősebbek és mindig csodálkoztak.

Deo Gratias.

Tóth Róza Róza a fenei kántor.

2018. jún. 30.

Egy szívfolt ez a
TALÁLKOZÓ a falu
ellenében. Csak sokan
tartson ...

Gyürky Mária

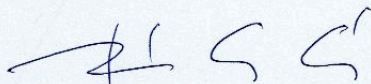

Gyürky Mára a kép bal
oldalán, és előtte a könyv,
amibe a fenti bejegyzést írta.

Nagyon sok dolog történt, minden volt kedvesen
az ideiglenes, amelyben minden
10. ére van és a meggyőzés!

Több dolog történt, amelyik érdek
fenn, fenn, fenn, fenn, fenn, fenn, fenn, fenn,
fenn, fenn, fenn, fenn, fenn, fenn, fenn, fenn.

2018. júl. 30

Kedves szervezők!

Köszönjük, hogy a I. Világlélelkezőt is
megszervezték, és részt vehettünk rajta.

Jó volt újra együtt lenni a társakokkal, és
össze szülőhelyen részt venni a gondok.

Köszönjük az ajándékot, a sárga könyvet,
a finom ebédet és a csodálatos műsort.

Remélem jövőre újra találkozunk!

2018.06.30. Köszönettel

Jeremi István, Feller Beatrix

Jeremi Bernadett

Raffay Katalin

Nagyon szeretem ezt a hangulatos,
csendes kis falut. Remélem,
még sokszor élvezhetem a szeretet-
teljes, kedves emberek társaságát.

Köles Andrea

Sőtadmon vagyunk a cserhátszentivai
világtalálkozón. Szeretjük ezt a szép fekvésű
kis falut, amely minden alkalommal más arcát
mutatja. Minden éven vendégszaggal
nyitjuk ki az előnyöket, mindig találunk benne
ismert arcokat és elcsodálkozunk, hogy tíz év
alatt milyen sok új aratkozó* milyen kedves
barátja rendelkezésre bocsátjuk, faluját kincseit.
Ismerjük a cserhátszentivaiakat és a
Főnöviszörök soká nem lassado* életet és
szabadságot ^{életemre} az újabb találkozó megrendezéséhez!

Sentettel:

Salay Galád

Köszönet Bolyán
 Salay Ferencnek
 aki mivel, lelket
 lehel a magyar
 föld ezen csodálatos
 falujába és annak
 köröngyöbe
 2018.06.14. Salay László
 Salay László

A bejegyzésekből öröm, köszönet, hála, bizakodás és jókívánságok olvashatók ki. Visszatérő gondolat a család, az ősök, a falu szeretete és a hagyomány, a közösség tisztelete. Tóth Péter László a turai kántor még a szép időért is hálát adott, Deo Gratias, írta a bejegyzésbe.

Ezt mondjuk mi is.

NAGYON JÓL ÉRZTÜNK MAGUNKAT
PÁLMAI # IVORÁP

Nagyon köszönjük az újabb
szorgalmas vendégséget (ahogy
dédi wóta) 2018.06.30.

(Pálmai Balázs
(Marsalló - Nőse vadék)
Pálmai László Pálmai László

Az utolsó oldalon a Pálmai család bejegyzése látható.

Az első két sort Pálmai András írta, aki a szentmisén Dr. Urus Attila plébános mellett ministrált.

Pálmai Balázs a dédnagymamát, a dédit idézi, mert nógrádiasan „vendégségnek” nevezik a búcsút, amit a templom, illetve a falu védőszentjének ünnepén tartottak, tartanak.

VT10. Vadvirágok a világtalálkozó idején

Andorkó Ferenc minden évben kitűnő fényképeket készít a Cserhátszentivánon, a világtalálkozó idején nyíló virágokról, s azokról egy-egy összeállítást adtunk közre ebben a könyvsorozatban.

Az idén szándékosan nem a kertekben nyíló nyári virágokat, hanem a mező, a legelő, a patakpart flóráját célozta meg fényképezőgépével. Ezekből a képekből láthatunk most itt, egy korántsem teljes válogatást. A természet szépségét és a növények változatosságát jól illusztrálják a felvételek. A képekhez botanikai ismertetőt is írtam.

Héjakút mácsonya (*Dipsacus laciniatus*)

Egyik népies neve, a **betyárkulacs**, ami szintén arra utal, hogy átellenes szárlevelei összenőttek, s az így képződött apró, lefolyástalan medence összegyűjti az esővizet.

További népies nevek: Vénusz asszony fejfedője, mindenkor szomjúhozó, bábatüske és pásztorvessző.

Itt már az apró kaszattermés kihullása után megmaradt, kiszáradt, szúrós torzsát látjuk, amit régen gypjűfésülésre használták.

**Keskenylevelű
gyékény**
(*Typha*
angustifolia)

Cserhátszentivánon,
a patakparton készült
felvétel

A keskeny levelek
között jól láthatók a
barna torzsabuzo-
gány virágok

A gyékényfélék
(Typhaceae) a
perjevirágúak
rendjének (Poales)
egyik családja.

A gyékényfélék virágzata torzsavirágzat (**buzogányvirág**). A hosszú virágzati tengely végén van a tömött, hengeres virágzat, alul a termős, felül a porzós virágok. A virágzatot a virágok kinyílásáig buroklevél fedi, mely később leválik. A termős és porzós zóna vagy érintkezik egymással, vagy egy rövid meddő tengelyrész választja el őket egymástól. Virágaik egyivarúak.

Régen számos háziipari termék készült gyékényből, például gyékényszőnyeg vagy szatyor. Az **„Egy gyékényen árulnak.”** közmondás jelzi, hogy a gyékény szó tehát egyszerre jelentette a növényt és az ipari terméket.

Macskafarkú veronika

(*Veronica spicata* vagy *Pseudolysimachion spicatum*)

Nevét a virágzat alakjáról kapta. A lila virágokból álló, elkeskenyedő fürt valóban a macska farkára hasonlít. A virágokból a porzók hosszan kiállnak, ezért ráadásul kifejezetten borzas hatást kelt. Júniustól kezdve egészen a fagyok beköszöntéig virágzik, száraz réteken,

kaszálókon, erdei utak szélén találkozhatunk vele. Cserhátszentivánon, több helyen, így az izraeli temető mellett is előfordul. A képeken látható felvételek ott készültek a Peleckén.

A veronika (*Veronica*) az ajakosvirágúak (*Lamiales*) rendjén belül, az útifűfélék (*Plantaginaceae*) családjának egyik nemzetsége mintegy 250 fajjal, amelyek közül a legismertebb az orvosi veronika (*Veronica officinalis*). Három korábbi nemzetség (*Veronica* + *Pseudolysimachion* + *Veronicastrum*) összevonásával alakult ki. Korábban a tátogatófélék (*Scrophulariaceae*) családjába sorolták.

Magyarországon mintegy 32 veronikafaj honos, és sok a keverékfaj él, amelyek közül több könnyen összetéveszthető az orvosi veronikával.

Élénk színű virágai messziről szembetűnnek.

Közepes magasságú virág. Vékony szára felálló, egyenes, elágazó lehet. Levelei keskeny lándzsásak vagy szálasak, szélük fűrészes, bár ez inkább csak közelebbről vehető észre.

Számos fajtáját, főleg a nemesített változatokat kertekben, mint dísznövényt ültetik.

A képen egy mezei iringó felett, attól jobbra látszik, a jobb oldali képen kinagyított macskafarkú veronika virágzata a Peleckén.

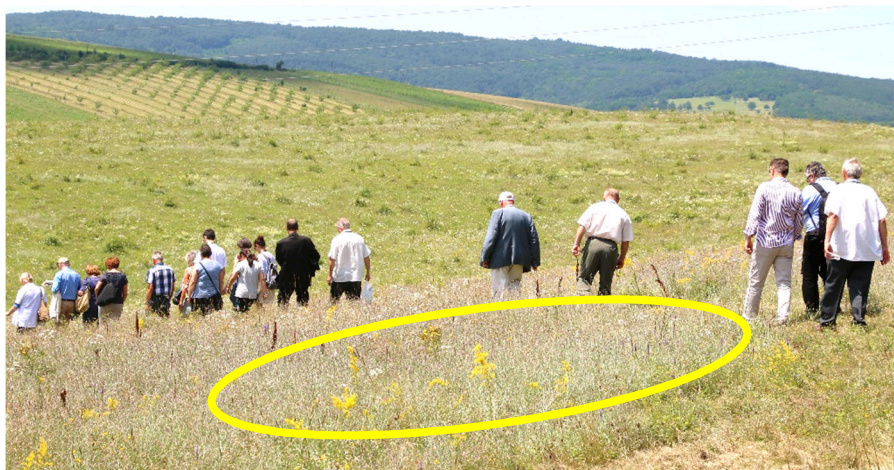
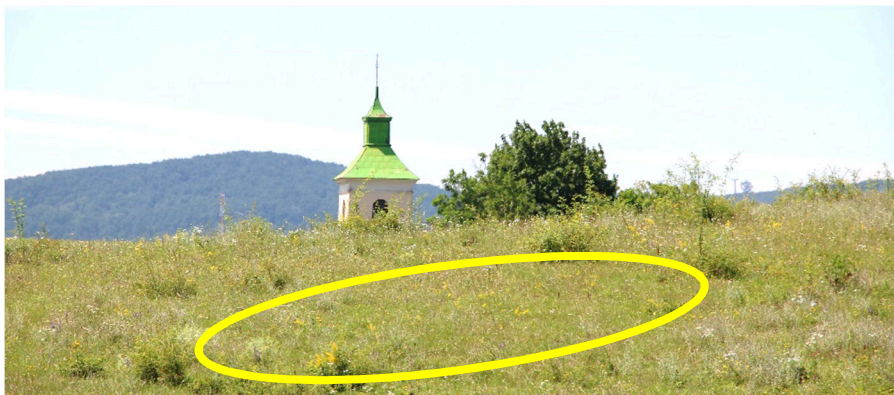

Tejoltó galaj vagy tejoltófű (*Galium verum*)

A tárnicsvirágúak rendjébe, ezen belül a buzérfélék családjába tartozó növényfaj.

Nevét arról kapta, hogy oltóenzimje megalvasztja a tejet. Nevezik Szent Antal, **Szent Iván**, **Szent János virágának** (virágzás ideje), tejsugorítónak (alvasztó hatás), illetve Szent Iván seprűje (virágzat alakja).

Korábban sajtok festésére is használták, sárga festék-tartalma miatt.

A fenti képeken a világtalálkozó idején, a mezőn látható sárga foltok **Szent Iván vagy Szent János virágát**, azaz a tejoltó galaj virágát mutatják. Nem véletlen a név, mert jelzik a virágzás fő idejét.

Mezei iringó (*Eryngium campestre*)

Az ernyősvirágzatúak (Apiales) rendjébe, ezen belül a zellerfélék (Apiaceae) családjába tartozó faj. Tüskés levelei és fejceskeszerű virágzatai miatt bogáncshoz hasonlít. Átlagosan 20–60, néha 100 centiméter magas.

További magyar nevei: számarkóró, **ördögszekér**, ördögkeringő, ördögnadrág, ördögrakolya, boszorkánykerék macskatövis, iringófű, számartövis, szúnyogtövis. Népies neve: ballangó.

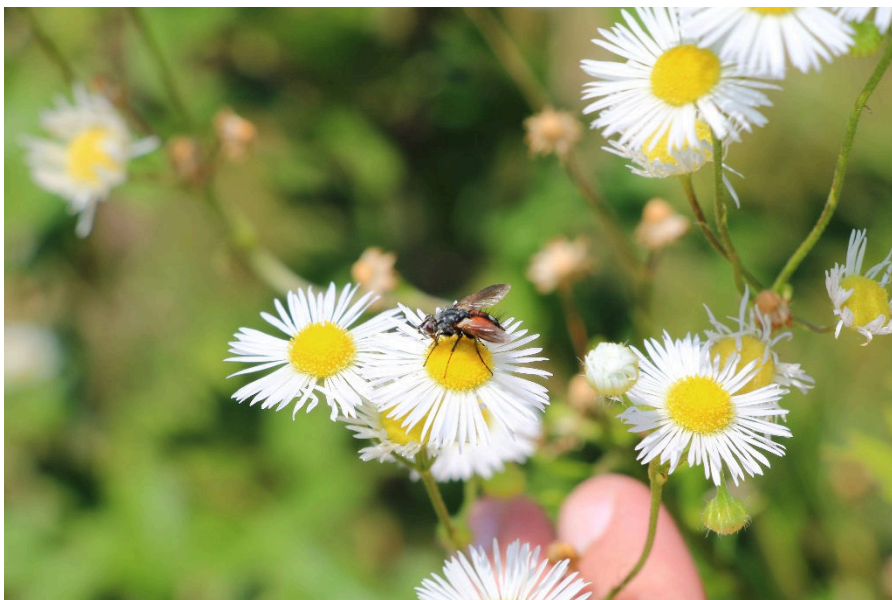
Ősszel az egész növény leszakad a tövéről, és a szélről hajtva, mint „ördögszekér” terjed tovább. „Futóbogáncsnak” is nevezik. A száraz termőhelyekhez való alkalmazkodásra vallanak gyökerei, amelyek két méter mélyre lehatolnak, valamint a bőrnemű levelek.

A növényhez kapcsolódva terem az ördögszekér-laskagomba (*Pleurotus eryngii*), amit egyébként mesterségesen is termesztnek.

Cserhátszentivánon sok mezei iringó található, némelyik, amint a botanikus könyvek írják, igen magasra nő. Erre látunk példát a következő fényképen.

Mezei iringó (*Eryngium campestre*) hatalmasra nőtt példánya Cserhátszentivánon, a Pelecke lejtőjén. Háttérben balra a Bézma, jobbra a Középhegy nyúlványa és fenn néhány nyári felhő látható.

Egynyári seprence

(*Stenactis annua*, régi nevén *Erigeron annuus*)

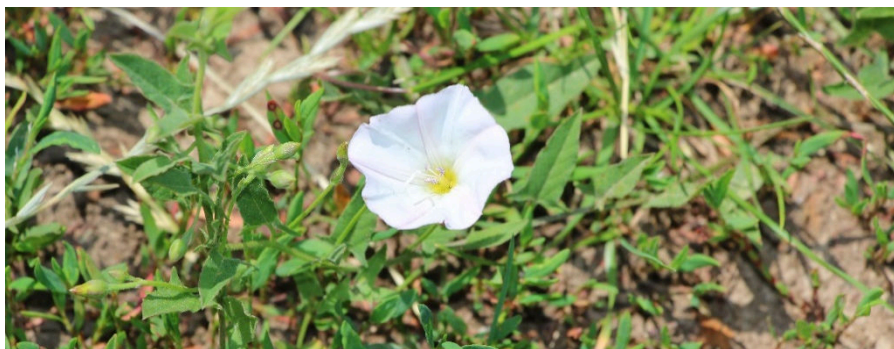
Az őszirózsafélék (*Asteraceae*) családjába, az őszirózszaformák (*Asteroideae*) alcsaládjába tartozó növényfaj. Észak-Amerikából származik, mára azonban Európában, így hazánkban is elterjedt.

Az erdőszélek, vágások egész nyáron pompázó virága az erdő apró élőlényei számára valóságos étterem, ugyanis egy csomó rovar, legyek, darazsak, cincérek, katicabogarak odajárnak táplálkozni. A felvételen is látunk egy legyet, amelyik az emberi kéz mozdítására ellenére sem repült el.

A seprence elsősorban a fényben gazdag szegélyeken növekszik. Mint inváziós növényt, olykor nagy tömegben látjuk, gyomtársulásokban gyakori.

A kép ne tévesszen meg senkit, ez nem kamilla, nem margaréta.

"Virágai" valójában összetett virágzatok. A növény a fészkesvirágzatúak közé tartozik, mint a kamilla, a margitvirág vagy a napraforgó, de más faj. Termése kaszat, csúcsán bóbítával, a széllel terjed.

**Apró szulák vagy
Mezei szulák
(Convolvulus
arvensis)**

Amerikából származó, szép virágú, de igen agresszív, szinte kiirthatatlan, sok kárt okozó, kúszó gyomnövény, amelyik indáival szinte megfojtja a haszonnövényeket. Észak Amerikában inváziós növénynek számít, sok száz millió dollár kárt okoz.

A burgonyavirágúak (Solanales) rendjébe, a szulákfélék (Convolvulaceae) családjába tartozó lágyszárú évelő növényfaj. Nevezik egyszerűen szuláknak, folyófünek vagy **folyondárnak** is.

Agresszivitását magyarázza, hogy növényenként 600 magot hoz, amelyek akár 25 évig is csíráképesek, és egyetlen 5 cm-es gyökérdarabból képes a növény regenerálódni. újjahajtani. Ha megjelenik, évente 3 métert is képes sugárirányba szétterjedni. További veszély forrása, hogy a burgonya X vírus köztes gazdája.

Amint az alsó képen látszik, a kövek között is képes megélni.

Szagosbükköny (Lathyrus odoratus)

A pillangósok (Fabaceae) családjába tartozó egynyári futónövény, ami mézes illatú virágáról kapta a nevét. Szicíliából került Európába. A 17. század óta termesztik. Levelei párosan összetettek, átellenesek, amint a felvételen is látható. Végálló levelei kacsokká módosultak. Ennek köszönhetően kiválóan futtatható. Termése mérgező. Nem lehet tudni, hogy ezt a példányt nem a szél hozta-e valamelyik kertből.

Szíriai mályvacserje (Hibiscus syriacus)

A mályvafélék legváltozatosabb nemzetségének egyik tagja. Törökrózsának is nevezik.

Lehet, hogy az egyik kertből szabadult el. Cserhátszentivánon a sövényekben, de a köztereken is megtalálható.

*Andorkó Ferenc fényképfelvételeinek felhasználásával
összeállította Dr. Szalay Ferenc professor emeritus*

Visszhang

A Nógrád Megyei Hírlap tudósítása a Cserhátszentivániaiak 10. Világtalálkozójáról

Nógrád Megyei Hírlap korábban, 2015. októberében már írt a világtalálkozók alkalmából kiadott könyvekről, Szentiván „sárga könyvei” címmel, amint arról a 2016. évi kiadványban beszámoltunk. Most a megyei hírlap 2018. július 7-i, szombati számában jelent meg Bercsényi Kinga újságíró, fényképpel illusztrált riportja, amelynek szövegét itt közreadjuk.

A cikk szerzője cserhátszentiváni gyökerű, jelenleg Alsótoldon élő régész és újságíró, akiről már írtunk egy korábbi könyvben, amikor kiemelkedő cukrász tudását jelző alkotását, a mézeskalácsból formált cserhátszentiváni kisboldogasszony templomot is bemutattuk. A sokoldalú Bercsényi Kinga természetfotóit, video filmjeit a világhálón is sokan megcsodálják. A szerző munkásságáról külön is szó lesz ebben a könyvben.

A Nógrád Megyei Hírlap

Nógrád megye közeleti napilapjának **online kiadása** (HU ISSN 1215-9042)

Kiadja: Nógrádi Média Kiadói Kft.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: 3100 Salgótarján Erzsébet tér 6.

Tel: 32/416-455 Fax: 32/310-869 E-mail: nmedia.szerk@axels.hu

2660 Balassagyarmat Kossuth u.15. Tel/Fax: 35/301-660

Előfizetői és terjesztési ügynökség a megye egész területén:

KER-T.O.M. Bt. Pásztó: Tel: 30/475 8380

Megemlékezésekkel és közös beszélgetésekkel telt a nap

Jubilált a falu szülötteit hazaváró világtalálkozó

Ebben az évben is szép számban érkeztek a faluban élő lakosok és elszármazott rokonok, barátok a Cserhátszentivániai Világtalálkozójára, amelyet immár tízedik alkalommal szerveztek meg. A rendezvény létrejöttéről és sikeréről dr. Szalay Ferenc professzorral, az egyik szervezővel beszélgettünk.

BERCSÉNYI KINGA

nool@nool.hu

CSERHÁTSZENTIVÁN - A rendezvényt hagyományosan a falu védőszentjének és névadójának, Keresztelő Szent Jánosnak az ünnepén, az ő tiszteletére újjáépített templom 1759. évi felszentelésének évfordulóján tartjuk. Az ötlet a cserhátszentiváni születésű Murányi Gyulától származik, aki főszervezője az eseménynek. Eredetileg egy családi körben megtartott találkozó lett volna, de később a meghívottak köre bővült és kiterjedt mindenkre, aki valamilyen formában kötődik a településhez – mesélte Dr. Szalay Ferenc professzor, aki azt is elmondta, hogy a faluból elvándorolt és szétszóródott Cserhátszentivániaiak Európa számos országából, sőt a tengeren túlról, az USA-ból is hazajöttek korábban erre a napra.

A világtalálkozó megnevezés tíz évvel ezelőtt még jogos volt. Azóta azonban az élet kegyetlen törvénye szerint a külföldön élők egyre kevesebben lettek, és ma már kissé fellengzősen hangzik ez a cím, de hagyománytiszteletből egyelőre megtartjuk – nyilatkozta a professzor.

**A tapasztalat pozitív,
az emberek szívesen
jönnek a találkozóra**

A rendezvény programja ebben az évben is a regisztrációval és az aktuális évkönyvek kiosztásával kezdődött. Ezt követte a szentmise, a temetőlátogatás és a megemlékezés a hősök-áldozatok emlékművénél. A délután riportok, a szórakoztató műsor és vidám beszélgetések jegyében telt.

A tapasztalat pozitív, az emberek szívesen jönnek. Ez egy jó alkalom a családok, barátok és ismerősök találkozására. Az összejövetelnek közösség formáló ereje van és sikere révén sok minden megvalósult már Cserhátszentivánon. Felújították például a romos templomlépcsőt, a templom és a plébánia épületét, de vannak olyanok is, akik éppen ennek a napnak a hatására vásároltak házat a faluban – tette még hozzá Dr. Szalay Ferenc.

Az eseményt a település önkormányzata is támogatja. Siraky Attila polgármester szerint, ez egy nagyon jó lehetőség a közös időtöltésre azoknak, akik Cserhátszentiváninak érzik magukat.

Emlékezet mankói

A Cserhátszentivániai Világtalálkozójának alkalmából minden évben megjelenik egy évkönyv, aminek tartalma a két találkozó közötti időszak eseményeit öleli fel.

Ennek az anyaga idén is nagyon változatos. Részletes beszámoló található benne a település két kiemelkedő rendezvényéről: a világtalálkozóról és a falunapról. Most is sok a színes fénykép a lapokon, amelyeken sokan fedezhetik fel saját magukat és ismerőseiket. A kiadványnak szerencsére nem csak a terjedelme, de a sikere is egyre nagyobb – mondta Dr. Szalay Ferenc, az évkönyv szerkesztője.

A következő oldalon látható felvételeket Ladóczki Balázs, a Nógrád Megyei Hírlap fotósa készítette. A felső kép jelent meg az újságban Bercsényi Kinga cikkével együtt.

A 10. Világtalálkozóra érkezőket muzsikaszó fogadta. Kalász Tamás és együttese vidám hangulatot teremtett. A felső kép jelent meg az újságban. A lenti képen Baros Erzsébet falugondnok örül a találkozásnak

Falunap 2018. augusztus 4.

Ebben az évben a Falunap nem a szokott időben, a falu védőszentjének, a templom felszentelésének évfordulóján, Kisboldogasszony napjához legközelebbi szombaton, hanem több héttel korábban került megrendezésre. A kultúrház felújításának munkálatai ugyanis szeptemberben kezdődnek, s emiatt kellett a falunapot előrehozni.

A szervezést persze jóval korábban megkezdte Siraky Attila polgármester és az önkormányzat.

A program, ami az itt is közreadott meghívón jól olvasható, igen színes, gazdag és változatos volt. A kánikulai meleg és a szokatlan időpont, a Cserháthalápon ugyanebben az időpontban rendezett palócfesztivál, a palócok ötödik világtalálkozója ellenére sokan vettek részt.

Jó volt, hogy a szomszéd községek polgármesterei, képviselői, s lakosaik közül többen, hogy ismert közéleti személyiségek, barátok ismerősök is megjelentek, és hogy sok vidám gyermek is részt vett, s élvezték nem csak a finom étkeket, hanem a változatos, gazdag programot.

A technikai előkészületek, a sátrak felállítása, az asztalok, székek és padok, a főző alkalmatosságok elhelyezése már előző nap megtörtént. Ebben önkéntesek és a közmunkások segítettek.

A szentmisét most is Dr. Urus Attila plébános mutatta be. Ezután következett az igen változatos ebéd.

A 14.00 órakor kezdődő megnyitót és köszöntőt követően Siraky Attila polgármester bejelentette, hogy a község önkormányzata Dr. Szalay Ferenc emeritus professzornak a Cserhátszentiván Díszpolgára kitüntető címet adományozta. A laudációban röviden felsorolta a cím odaítélésének indokait, s méltatta a professzornak a falu közössége érdekében végzett munkásságát. Mivel a kitüntetett személyesen nem lehetett jelen, köszönő levelét Lord Eszter alpolgármester olvasta fel. Erről külön fejezetben is írunk.

Számos fénykép is megörökítette az emberek, gyermekek örömét, a gazdag programot. Ezekből közreadunk egy színes válogatást, téma szerint külön-külön alcímmel megjelölve.

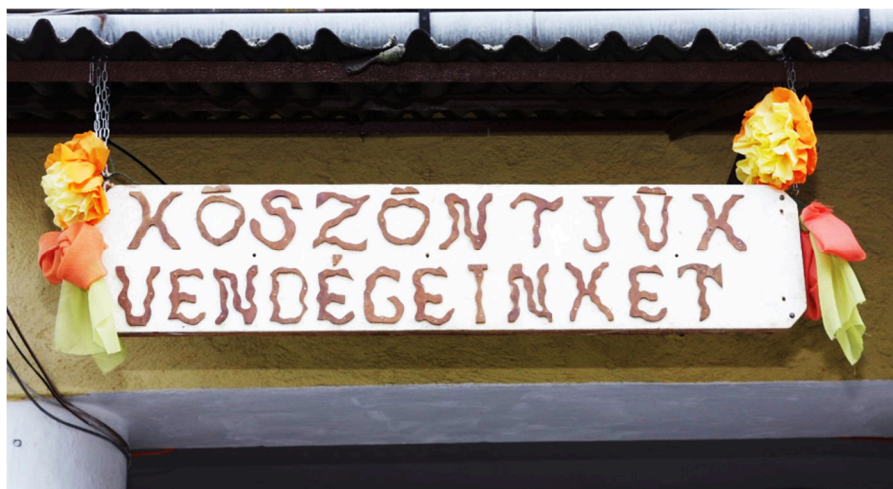
A veterán autóknak nagy sikere volt, amelyeket folyamatosan meg lehetet tekinteni.

A meleg és fárasztó, de kellemes és szép nap után örömmel tértek haza a résztvevők, és a színpadon szereplő vendégek is.

Külön köszönetet mondunk Fenyvesi Attilának a nagyszerű fotókért, amelyek a beszámoló alapjául szolgáltak.

A személyes élmények, beszámolók és fényképek alapján összeállította

*Siraky Attila polgármester és
Dr. Szalay Ferenc emeritus professor*

A kultúrház bejárata felett ez a tábla fogadta a vendégeket, akik szép számmal érkeztek nem csak a faluból, hanem a környező településekről is.

Cserhátszentiváni Falunap

Sok szeretettel várunk Mindenkit!

2018. augusztus 04-én

Programok:

10:00 Istentisztelet

12:00 Ebéd

12:30-14:00 Akkor és Most is négy keréken, Veterán autó kiállítás

14:00 Siraky Attila polgármester ünnepi köszöntője

14:15 Napraforgó Meseszínház Tündérmanó (interaktív, zenés mesejáték)

16:30 Nyertes Zsuzsa

17:40 Baby Gabi

19:00 Két Szoknya Egy Nadrág Társulat, Operettek, musicalek

20:00 Zenél: Kórós László

Egész napos kézműves foglalkozással és arcfestéssel várjuk kedves gyerekeket.

A meghívó és a program

Falunap. Előkészületek

A mínusz első nap

A technikai előkészületek, a sátrak felállítása, az asztalok, székek és padok, a főző alkalmatosságok elhelyezése már előző nap megtörtént. Ebben önkéntesek és a közmunkások segítettek. A cserhátszentiváni főző csapat már ekkor megkezdte a töltött káposzta elkészítéséhez az előkészületeket.

Készül a vendégeket köszöntő ötletes „szalmagazda”, ami eltér a tavalyitól, de készítőik ugyanazok. Balás István és neje Balás Dóra gyermekükkel, Benedekkel, aki tavaly óta nagyot nőtt, láthatóan igen érdeklődő, már jól áll a lábán, és biztosan szorgalmas felnőtt lesz.

Balra: Bakayné Noskó Gizella, mellette Silassy Sándor, Babaiák Béláné, Kabács Jánosné Erika, Dér Józsefné (ül). A húst keveri Orosz Gábor.

Fent: Válogatják a fűszereket

A cserhátszentiváni főzőcsapat készíti a töltött káposzta töltelégeket.
A férfiak is segítettek

Kész a töltelék, lehet göngyölni a káposzta levelekbe. *Balról körbe indulva:* Sándor Józsefné Bözsike, Fekete Sándorné Éva, Bakay Gyuláné Gizike, Babiák Béláné Julika, Sándor Istvánné Magdi.

A kultúrházban a konyhai előkészületek befejeződtek, itt már a székek mozi szerű elrendezését látjuk a holnapi programhoz. Jobb oldalon a főzéshez szükséges gázpalackok.

Falunap. Most is négy keréken. Veterán autó kiállítás

Jól ismert Siraky Attila polgármester érdeklődése a motorok, az autók iránt, amit nem csak szakképesítése, hanem a szinte gyerekkora óta meglévő vonzalma is magyaráz. Nem véletlen tehát, hogy a tavalyi sikeres akrobatikus motoros kaszkadőr bemutató után, ebben az évben veterán autó, ahogy külföldön mondják, „old timer” kiállítást szervezett.

A gyönyörűen karbantartott és szépen ápolts, különböző márkájú régi autók saját „lábukon” gördültek be a faluba, s találták meg a helyüket. Nem csak a férfiak, hanem a nők is örültek a szép autók látványának.

*A lenti összeállítást Fenyvesi Attila fotói alapján szerkesztette
Dr. Szalay Ferenc professor emeritus.*

Érkeznek és felsorakoznak a szebbnél szebb, nosztalgiát ébresztő autók

Ez a szép autó pavilon alatt, árnyékban, s a volán mellett egy leendő sofőr

Balra és fent:

Mintha csak a Frankfurti Autóvásárra jönnének a csinos hölgyek, Hegyi Zsanett és Cservölgyi Csilla, hogy fokozzák az autók iránti érdeklődést.

Balra:

Ez a metal ezüstsínű, sport Volkswagen sokak szívét megdobogtatta

Ezen a képen az látszik, hogy a férfiak nem csak a veterán autók külsője, hanem a motorházban láthatók iránt is érdeklődnek. Úgy tűnik, hogy a szívüket ez most jobban megdobogtatja, mint a csinos hölgyek (Cservölgyi Csilla és Hegyi Zsanett) látványa, akikre oda sem tekintenek.

Ez is egy veterán autó, ami persze nem a mai rendőrség flottájához tartozik. Cservölgyi Tibor (Zoltán testvére) restaurálta és hozta el a falunapra. A kocsit sok autós, rendőrségi rendezvényen jelent már meg, és Tibor például a Wiszkis című filmben is ezzel az autóval statisztált

Az alsótoldi főzőcsapat szakácsai, Szalkai György és Deák Zoltán is érdeklődtek a veterán autók iránt. A kötényükön jól látszik az 1265-ben már oklevélben említett Alsótold címere. Toldi Miklós családja ebből a faluból származott.

Akik kényszerűségből használnak közlekedési segédeszközt. Szabó József bokori lakos elektromos kerekes székben és ifj. Dér József mankóval. A kép jobb oldalán Dr. Forrási Ottokár, a falu nyugdíjas, de most dolgozó orvosa, kezében a video kamerával. Az oszlopnak támaszkodva Papp Lajosné látható.

Balra: Amikor egy régi, piros Skoda nagyobb figyelmet kap, mint egy kék Mercedes
Lent: Már este van. Ez a szép autó is elindul hazafelé

Falunap. Az ebéd

A menü igen gazdag és változatos volt. Négy csapat készítette az étkeket. Mindegyiknek nagy sikere volt.

A helyi, a cserhátszentiváni csapat a jól bevált töltött káposztát készítette. A munkai ingyenes ételhez az előkészületeket a szorgos kezek már előző nap megkezdték. Az afrikai sertéspestis miatti vadászati tilalom okán, az idén házi sertéshúst használtak, de eredmény most is kitűnő volt.

Az alsótoldiak kiváló sertéspörköltet készítettek, amihez burgonyát és csemege uborkát adtak.

Siraky Attila polgármester meghívására az idén először vett részt Pásztóról egy főző csapat, akik nógrádi specialitást, palóc gulyáslevest készítettek. Varga Tamás volt a főszakács.

Bokorról az asszonyok az idén is helyi különlegességet, a nagyszerű tarkedlit (cseh fánk) készítették, ami desszertnek is számított. A kelt tésztából készült, olajban kisütött fánkyszerű ételt mákos, diós, kakaós változatban készítették.

A finom Bézma kenyeret most is az ecsegi pécek sütötték. Italokról a Mozaik Kft, Balás István és családja gondoskodott. A nagy melegben sok ital, főleg ásványvíz és sör fogyott.

*A zöld sátorfedél
alatt előkészületek a
főzéshez
Az asztal alatti
edényekben
sorakoznak a
kellékek*

Lent baloldalon: Siraky Attiláné Judit és a cserhátszentiváni főzőcsapat két tagja, Sándor Krisztina és Orosz Gábor
Lent jobboldalon: Siraky Attila polgármester és Lord Eszter alpolgármester vidáman ellenőrzik, hogy minden rendben van-e.

Az alsótoldiak üstjéből sok sertéspörkölt fogyott. A képen a szakácsok: Csoma Károly, Szalkai György, Deák Zoltán

A bokoriak készítik a híres tarkedlit (cseh fánk) helyi recept szerint.

A nem könnyű üstházat és üstöt hozzák Bercsényi Béla, és Bercsényi Attila.

*Az összeállítást Fenyvesi Attila fotóinak felhasználásával,
szerkesztette Dr. Szalay Ferenc professor emeritus*

Falunap. Program a kultúrházban

Amint a meghívó plakáton és szórólapokon olvasni lehetett, a kultúrházban igen gazdag program várta a gyerekeket és felnőtteket.

A lenti képen középen Siraky Attila polgármester, amint megnyitó beszédében köszönti a vendégeket. Az előzetes programban és a szórólapokon nem volt feltüntetve, ezért, mintegy meglepetésként itt jelentette be, hogy Dr. Szalay Ferenc emeritus professzornak az önkormányzat Cserhátszentiván Díszpolgára kitüntető címet adományozta. A kitüntetett munkásságáról és köszönő leveléről külön fejezet szól.

A kép közepén Siraky Attila polgármester, amint megnyitó beszédében köszönti a jelenlévőket.

A háttérben már a mesejáték díszlete látható.

Jobb oldalon hátul, kezében a forgatókönyvvvel, Mikó Zsolt népművelő, műsorvezető, aki pedagógusként korábban Alsótoldon tanított cserhátszentiváni gyerekeket is.

Mielőtt a meghívott művészek előadásai következtek volna, Siraky Attila polgármester megköszönte a falunap szervezését segítőknek, az önkormányzat tagjainak, a falugondnoknak, a közmunkásoknak, az önkéntes aktivistáknak, a főző csapatoknak és a vendégeknek, közöttük a veterán autók tulajdonosainak a hozzájárulását a falunap sikeréhez, és külön elismeréseket, ajándékokat adott át.

Nem nehéz kitalálni az öltözet, a címeres kötények alapján, hogy szakácsok kapnak elismerő szavakat és ajándékot.

Balról: Varga Tamás Pásztóról, aki a palócgulyást főzte, Szalkai György Alsótoldról, Hegedűs Pál Bokor falu polgármestere és Siraky Attila Cserhátszentiván polgármestere

Ezt a serleget kapták
a megajándékozottak

Fent balra : Varga Tamás pásztói, *jobbra* alsótoldi szakács, Szalkai Györggy veszi át a jutalmat. *Lent balra*: Hegedűs Pál Bokor falu polgármestere és Siraky Attila. *Lent jobbra*: Orosz Gábor elérzékenyült az elismerés átvételekor.

Ezután kezdődött a gyermekeknek szóló zenés mesejáték, amit persze a szülők és nagyszülők is élvezettel néztek és hallgattak.

Napraforgó Meseszínház: Tündérmanó

Interaktív zenés mesejáték

Az előadó művészek a színpadon és lent a hallgatóság.
A lenti kép bal oldalán alul az inzerben a meseszínház nevére utaló mosolygó napraforgó.

A mese lényege tömören:

Tündérország nagyhatalmú ura férjhez akarja adni gyönyörű leányát Aragónia királyához, de a csíntalan hercegő elszőkik a palotából.

A tündérek ősi ellensége, Mirtil a boszorkány, manóvá változtatja a gyönyörű királykisasszonyt, aki így járja tovább a vidéket, s a gyerekek segítségével megismeri a manók világát. Találkozik a jóképű királyfival is, aki eltűnt tündérmennyasszonyát kereste, de Mirtil őt is átváltoztatta manóvá.

A mese végén persze jóra fordul minden, a jó elnyeri méltó jutalmát és a világraszóló tündérmennyegzőn minden gyerek részt vehet.

A cserhátszentiváni közönség egy része. Gyerekek és felnőttek. A mese világa nem csak a gyermekeket, hanem a felnőtteket is elvarázsolja. Visszagondolhatnak saját gyermekkorukra, s arra a másik világra, ami a hétköznapiakból egy másik síkra vezet, de végül üzenetet hoz, s szebbé teszi életünket.

Nyertes Zsuzsa színésznő mősora

Nyertes Zsuzsa a Színművészeti Akadémián elvégzése óta a Vidám Színpad tagja. Kabaré szerepek, vígjátékok, musicalek, televízió játékok és sorozatok, filmek és színházi előadások jelzik gazdag repertoárját. Főleg a humoros vidám szerepekben érzi otthon magát. Ezért is kapott meghívást a falunapra.

Nyertes Zsuzsa művésznő
Cserhátszentiván színpadán.

A felvételeken jól látszik
változatos, attraktív öltözké és
vidámságot sugárzó egyénisége.

Közvetlenségét jelezte, hogy lejött a színpadról a közönség közé, s ott folytatta műsorát. Az alsó képen jól látszik, hogy telt ház volt, oldalt és hátul is álltak. A közönség vastappsal jutalmazta.

Baby Gabi énekesnő mősora

Baby Gabi a művészneve Szklenár Gabriellának, a könnyű zene világában jól ismert énekesnőnek, aki zenei karrierjét Magyarország akkoriban egyik legsikeresebb női együttesében kezdte. A Baby Sisters 1996-ban alakult, és 2001-ben oszlott fel. Baby Gabi 2003-ban szólókarrierbe kezdett, azóta öt nagylemeze jelent meg.

Kedvenc színe a sárga,
ami itt is megjelenik.

Nagyon büszke közel két
éves iker gyermekeire,
akiknek a neve az
alliteráció kedvéért is,
Bence és Botond

Az énekesnő jó hangulatot teremtett, voltak, akik csápoltak.

Falunap. Két Szoknya Egy Nadrág Társulat Operett és musical részletek

A társulat honlapján olvasható, hogy a budapesti művészek (Plasztán Andrea, Várkonyi Andrea Czákó Ádám) musical, operett, sanzon, örökzöldek, zenés-kabaré programokat ajánlanak falu- vagy városnapra, szüreti mulatságokra és egyéb alkalmakra.

Amint a lenti képek mutatják, Nógrád megyében már jártak, Pásztón a Szent István Nap alkalmából adtak nagy sikerű műsort. Ezért is kaptak meghívást Cserhátszentivánra. A képeken valóban két szoknya egy nadrág látszik.

A cserhátszentiváni színpadon, a társulat nevével ellentétben, a képen egy szoknya két nadrág látszik.

A vidám, lendületes zenés táncos műsornak nagy sikere volt.

A libbenő szoknya jelzi a táncosnő dinamizmusát.

Az operett részleteket, köztük a Csárdáskirálynő és a Marica grófnő dalait, szívesen hallgatta közönség.

Falunap. Esküvői menet

Mintha csak megrendezték volna! Kedves, és szívet melengető színes esemény volt, a falunap résztvevőinek nagy öröme, az esküvői menet végigvonulása a falu főutcáján az Angyalkerttől a Kisboldogasszony templomig, ahol Dr. Urus Attila plébános előtt fogadtak örök hűséget egymásnak az ifjú pár tagjai.

Molnár Gyula és Bukor Nikoletta kőszegi lakosok egyházi esküvője 2018 augusztus 4. én volt Cserhátszentivánban. Az internet révén találtak rá a falura és az Angyalkertre.

Az Angyalkert minden esztendőben, így ebben az évben is számos esküvőt, lakodalmat szervez. A tulajdonos és üzemeltető Littai Zsolt és Littai Andrea előjegyzési naptára az esküvőkre is igencsak zsúfolt.

A vidám esküvői menet, a násznép vonulása Cserhátszentiván főutcáján. Éppen a kultúrház előtt járnak. A falunap résztvevői érdeklődéssel és tapssal fogadták a boldog fiatalokat és a menet minden résztvevőjét.

Fiatalok, csinosak, szépek, boldogok. Elöl a menyasszony, Bukor Nikoletta és tanúja, mögöttük Molnár Gyula vőlegény és tanúja. Visszafelé már, mint férj és feleség jöttek.

A hosszú menet, és a végén a zenészek.
Mindenki látni akarta őket

Falunap. Arcfestések. Gyerekek, felnőttek, pillanatképek

Ebben az évben is Fenyvesi Kata, a Cserhát Stúdió Kft. munkatársa, a csillámtetoválást leánya, Hegyi Zsanett gimnazista, mindketten a falu lakói, készítették a gyerekek kedvelt arcfestését. Sok gyerek, de felnőtt is kért arc vagy testfestést.

Fent:

A kisfiú Hegyi Zsanett ölében büszkén mutatja a bal alkarjára került, lemosható tetoválást.

Balra:

Három a kislány. Mindegyiknek más-más arcfestése készült

Egy szülő mit meg
nem tesz a
gyermeke
kedvéért.

Ő is kért arcfestést.

Persze volt, aki csak a játék kedvéért kérte a festést.

Balra: özvegy Dér Józsefné, Éva
csershátszentiváni közunkás arcfestéssel

Fent: A gyerekek a mintakönyvet tanulmányozzák, amelyikből választani lehetett a festési mintát.

Lent: Hegyi Zsanett, Baros Erzsébet falugondnok és Feketéné Kokavecz Éva vidám hangulatban.

Fent: Az arcfestett gyerekek a kultúrházban Nyertes Zsuzsa színésznő mikrofonja előtt.

Lent balra: Együtt a család.

Lent jobbra: Anya gyermekével

Arcok a falunapon

Fent balra: Bercsényi Béla

Fent jobbra: Noskó Sándor

Kutasó polgármestere

Középső sor balra: Tóth Csaba
és felesége Nagylócról

Középső sor jobbra: Neumann
Ferenc és Balás Istvánné Olga

Balra: Fenyvesi Noskó Katalin,
aki az arcfestéseket készítette, s
akinél a hasán látszó óra szerint
is megállt az idő

Balra: Csóré Istvánné, Balás Istvánné Olga és Tóth Jánosné Marika Alsótoldról

Jobbra: ifj. Dér Éva és párja, Orosz Gábor

Balra: Kamaszkorban, egyedül. Hegyi Árpád.

Jobbra: Baros Erzsébet falugondnok kissé megilletődött és mellette Kalocsai Péter

Balra:
Baros Erzsébet falugondnok itt
vidáman, Fenyvesi Noskó
Katalin barátnője társaságában

A falu szépei: Cservölgyi Csilla és Hegyi Zsanett.
Ha lett volna szépségverseny, bizonyára ők nyerték volna

Táncmulatság Kórós László, ecsegi DJ (disc jockey) zenéjére

Kórós László a szomszédos faluban az Ecsegi Vidám Fiúk zenekarának vezetője (logó a pólón, baloldalon a szíve felett), aki gitáros, s egyébként kamion sofőr is, már többször játszott zenekarával Cserhátszentivánon, legutóbb a Nőnapon, majd a 10. Világtalálkozó alkalmával, 2018. június 30-án. Most egyedül, lemez lovasként (disc jockey = DJ) gondoskodott a jó hangulatról, a talp alá való zenéről.

Amint az lenni szokott, eleinte nehezen indult a tánc, később azonban fokozatosan emelkedett a hangulat, ahogy az a képeken is látszik.

Az elején még szolidan, nehezen indul a párkeresés, a tánc.

Itt már fergeteges a hangulat, ropják a táncot. A lenti képeken Silassy Sándor és párja Mezibroczy Hajnalka

Mindenki jól érezhette magát, aki eljött a cserhátszentiváni falunapra
2018. augusztus 4-én.

Cserhátszentiván díszpolgárai

A Cserhátszentiván Díszpolgára címet eddig csak kevesen kapták meg.

Dr. Sóldos (Zsoldos) Béla főispán, 1934

Dr. Forrási Ottokár háziorvos, 2006

Bakallár József festőművész, 2007

Csóré István polgármester poszthumusz kitüntetés, 2016

Dr. Szalay Ferenc orvos, professor emeritus, 2018

Az első díszpolgár **Dr. Sóldos Béla** volt, aki 1934-ben, Balassagyarmatot megelőzve, kapta meg ezt a címet. A nevét régi írásmód szerint írta, de kiejtve Zsoldos Béla.

Az ő munkásságát a Cserhátszentiván 2013 könyvben, az időközben elhunyt Balázs Kristóf ismertette Zonda Tamás: „Balassagyarmat jeles polgárai”, 2011 B.gyarmat című munkája alapján. A díszpolgári cím odaítélésének fő indoka az volt, hogy az 1929-33-as világgazdasági válság idején intézkedései révén számos cserhátszentiváninak biztosított munkát, s ezzel segítette a családok megélhetését. A megye, amelynek Sóldos Béla volt a főispánja ingyen adott szövőszéket és fonalat a családoknak, s gondoskodott a termékek felvásárlásáról, tehát a háziipar megszervezésével segítette az akkor 610 lakosú falu megélhetését.

Dr. Forrási Ottokár orvos 2006-ban kapta meg a díszpolgári címet több évtizedes háziorvosi munkássága elismeréseként. Vízkereszt napján, 1952 január 6-án született Szabolcs megyében, a román határ melletti Ömböly nevű kis faluban. Budapesten a Semmelweis Orvostudományi egyetemen szerzett általános orvosi diplomát 1977-ben. Azóta Cserhátszentivánon él és folyamatosan dolgozott nyugdíjba vonulásáig. Háziorvosi szakvizsgát 2000-ben tett. Nem csak Cserhátszentiván, hanem még öt falu háziorvosa is volt, aki éjjel-nappal szolgálta a betegek gyógyulását, és most is rendel.

A falu vezetésében, az önkormányzat munkájában huszonkét éven át vett részt, mint tanácstag, képviselő, és mint alpolgármester. A díszoklevelet és az arany emlékgyűrűt Noskó Sándor polgármester adta át.

Bakallár József festőművész 2007-ben kapta meg a kitüntető címet, amelyre haláláig igen büszke volt. Az akkori polgármester, Noskó Sándor adta át az oklevelet.

Bakallár Józsefet, életútját és tevékenységét a Cserhátszentiván 2017 című könyvben, a festőművész nevét őrző Bakallár József állandó kiállítás megnyitója kapcsán ismertettük. Művei nem csak itthon, hanem Európa és a világ számos országában, Japánban is megtalálhatók. A cserhátszentiváni táj, ahol gyermekkorában a nagyszüleinél sokat tartózkodott, sajátos színvilágú festményein sokszor megjelenik. Ezek közül számos megtekinthető a plébánia épületében kialakított Bakallár kiállításon, ahol egy általa készített színes üvegablak is látható. Kiemelkedő, a művészettörténészek által is elismert híres munkája a templomban látható expresszív festménye, a Cserhátszentiváni corpus.

Csóré István, akinek a munkássága a Cserhátszentiván 2016 című könyvben részletesen bemutatásra került, több mint két évtizedes falugondnoki, majd polgármesteri, a falu közössége érdekében végzett áldozatos munkájának elismeréseként, posztumusz kapta meg a Cserhátszentiván Díszpolgára kitüntetést 2016. szeptember 10-én. Az oklevelet Lord Eszter alpolgármester, akkor, mint a polgármesteri teendőkkal megbízott, adta át, s azt Csóré István édesanyja és testvére, Csóré Attila vették át. Az eseményről a Cserhátszentiván 2017 című könyvben részletes tudósítás jelent meg.

Dr. Szalay Ferenc orvos professor emeritus 2018-ban kapta meg a Cserhátszentiván díszpolgára címet. Életútját, a cím odaítélésének indokait és az ő köszönő levelét a következő fejezetben találja az olvasó.

Megemlíjtjük, hogy a falu egyetlen olimpiai bajnoka, **Noskó Ernő** labdarúgó és edző díszpolgári kitüntetését is tervezte az önkormányzat 2008-ban, de erre végül a mai napig nem került sor. Nem csak ennek a kis falunak, Cserhátszentivánnak, hanem az egész országnak hozott dicsőséget. Reméljük, hogy meg fogja kapni a kitüntető címet. *(Szerk.)*

Dr. Szalay Ferenc Cserhátszentiván új díszpolgára

A díszpolgár kitüntető címet általában két fő szempont alapján szokták odaítélni. Az egyik a kiemelkedő teljesítmény, a másik, a városhoz, faluhoz való kötődés, és a település érdekében végzett munka.

Cserhátszentiván önkormányzata úgy ítélte meg, hogy Dr. Szalay Ferenc, a Semmelweis Egyetem emeritus professzora, a Magyar Tudományos Akadémia doktora, mindkét kritériumnak megfelel.

A díszpolgári oklevelet, rövid méltatás után, Siraky Attila polgármester mutatta be a falunap alkalmával 2018. augusztus 4-én a Kultúrházban. Mivel a kitüntetett személyesen nem lehetett jelen, köszönő levelét Lord Eszter alpolgármester olvasta fel. Ez néhány oldallal később olvasható.

Dr. Szalay Ferenc belgyógyász és gasztroenterológus szakorvos, ötven éve dolgozik a Semmelweis Egyetem I.sz. Belgyógyászati Klinikáján, jelenleg, mint professor emeritus. A gyógyító és oktató munka mellett tudományos kutató munkát végez a májbetegségek terén. Több, mint 200 tudományos dolgozata jelent meg hazai és külföldi folyóiratokban, több, mint 25 egyetemi és más szakkönyv fejezetének írója. PhD fokozatot szerzett, és a Magyar Tudományos Akadémia doktora.

Tagja számos hazai és nemzetközi tudományos társaságnak, a Magyar Gasztroenterológiai Társaságnak, a Magyar Belgyógyász Társaságnak, ahol vezető tisztségviselő. Tagja az Európai Májkutatók Társaságának (EASL) és az Amerikai Májkutatók Szövetségének (AASLD). Évek óta szervezi a gasztroenterológiai és belgyógyász kongresszusokat, de több Magyarországon megrendezett nemzetközi kongresszusnak is szervezője volt, mint az EASL 25. kongresszusa, a

Bockhus konferencia és a Középeurópai Gasztroenterológiai kongresszus (CEURGEM).

Tiszteletbeli tagja (honorary member) az osztrák és a szlovák gasztroenterológiai társaságoknak.

Munkásságát számos kitüntetéssel ismerték el, amelyek közül kiemelkedik a Sub Auspiciis Rei Publicae Popularis és a Pro Sanitate kormánykitüntetések, a Semmelweis Egyetem Kiváló TDK Nevelője, a Magyar Gasztroenterológiai Társaság Hetényi Géza emlékérem és a Pro Optimo Merito In Gastroenterologia kitüntetés, a Széchenyi Ösztöndíj és legutóbb, 2017-ben az Orvosi Hetilap Markusovszky Díja.

Cserhátszentivánon 2005-ben vásárolt házat, amelyet felújított és bővített. Azóta hétvégeket itt tölti, kertészkedik, fákat ültet. A falu közösségi életében kezdettől fogva aktívan részt vett és részt vesz most is. Murányi Gyulával egyik szervezője a világtalálkozóknak, részt vesz a falunap rendezvényeken, támogatja az itteni alapítványokat, és mindenkinek segít, ahol tud. A Cserhátszentivánért Alapítvány kuratóriumának tagja.

Cserhátszentiváni munkásságának kiemelkedő eredménye a jól ismert és közkedvelt, évente megjelenő „sárga könyv”, amit az Országos Széchenyi Könyvtár jegyez, s amit 2018-ban már tízedik alkalommal jelentetett meg. A sok színes fényképpel illusztrált könyvek, amelyeket ő szerkeszt, ír és kiad, fontos dokumentumai a falu életének, történelmének, közösségi aktivitásának. Jelentős mértékben hozzájárult a romos templomlépcső és a templom felújításához, valamint a Bakallár József festőművész állandó kiállítás létrehozásához.

A fentiek alapján, kiemelkedő szakmai teljesítményének és a Cserhátszentivánért végzett sok éves munkásságának elismeréseként, adományozta az önkormányzat a Cserhátszentiván Díszpolgára címet 2018. augusztus 4-én.

A kitüntetett köszönő levelét a következő oldalon közöljük.

Siraky Attila polgármester, aki a laudációt tartotta, aki a díszpolgári cím odaítélésének indokait ismertette, kezében a díszoklevél. Lord Eszter alpolgármester felolvasta Dr. Szalay Ferenc köszönő levelét.

Dr. Szalay Ferenc köszönő levele a díszpolgári cím kapcsán

Tisztelt Polgármester Úr!

Kedves Cserhátszentivániak!

Meghatódva, de nagy örömmel köszönöm meg a Cserhátszentiván Díszpolgára cím odaítélését.

Mivel személyesen nem, csak lélekben lehetek jelen az idei falunapon, ezért ezúton, levélben fejezem ki köszönetemet.

Több, mint 10 évvel ezelőtt kerültem ebbe a csodálatos fekvésű, számos, különleges természeti értékkel megajándékozott, hegyektől övezett kis nógrádi faluba.

Kezdetől fogva igyekeztem a falu közösségi életébe bekapcsolódni, azt erősíteni. Örömmel és odaadással vettem és veszek részt a közösségi rendezvényeken, a világtalálkozókon és a falunapokon, támogatom a helyi alapítványokat.

Különösen örülök, hogy tevékenységgemmel hozzájárulhattam a romos templomlépcső, a templom felújításához, a Bakallár József festőművész kiállítás létrejöttéhez. Annak is örülök, hogy a gyermekrajz kiállítások révén a gyerekek, a szülők és nagyszülők aktivitását is sikerült felkeltemen.

Nagy öröm számomra, az általam szerkesztett és kiadott, idén már tizedik alkalommal megjelent, Cserhátszentiván egy évét átfogó „sárga” könyvek kedvező fogadtatása. Nagyon jónak tartom, hogy a könyvekbe igen sokan küldtek írást, dokumentumokat. A könyvek, mint kultúrtörténeti dokumentumok, megőrzik a falu életének fontos eseményeit.

Úgy érzem, hogy a díszpolgári cím számomra nem csak elismerést, hanem kötelezettséget is jelent, hogy folytassam munkámat Cserhátszentiván és a cserhátszentivániak érdekében.

Köszönettel és üdvözlettel

Budapest-Cserhátszentiván 2018. augusztus 4.

*Dr. Szalay Ferenc
professor emeritus*

Az oklevél és rajta a szöveg:
***Díszpolgári oklevél** Cserhátszentiván Község Önkormányzata a közösségért tett szolgálatai elismeréseként **Díszpolgári címet** adományoz Dr. Szalay Ferenc részére Cserhátszentiván 2018.
Az oklevélen a falu címere és a pecsét.*

Bakallár Tiborné pedagógus poszthumusz Emléklap kitüntetése 2006-ban

Cserhátszentiván önkormányzata poszthumusz Emléklap kitüntetést adományozott **Bakallár Tiborné** pedagógusnak, sok generáció szeretett tanítónőjének 2006. szeptember 16-án.

Bakallár Tiborné, Marika néni 1999-ben hunyt el. Sok-sok tanítványa emlékezik rá szeretettel, a kitüntetés is emlékét őrzi.

A kitüntetést kultúrházban, a falunap alkalmával a családból leánya vette át, de ott volt unokája Bercsényi Kinga is, aki most a szomszédos faluban, Alsótoldon él. Az emléklapot Noskó Sándor, akkori polgármester adta át.

Bercsényi Kinga régész, újságíró, cukrász és természetfotós, cserhátszentiváni unoka

Bercsényi Kingáról, a Cserhátszentivánról származó, a szomszédos Alsótoldon élő unokáról már több írás is megjelent ebben a könyvsorozatban. Bemutattuk családi kötődését, régési tevékenységét, cukrász remekeit, közöttük a cserhátszentiváni templom grillázból készített épületét. A Nógrádi Hírlap tudósítójaként beszámolt a tízedik világtalálkozóról. A tudósítás olvasható ebben a könyvben.

Itt most a világhálón is olvasható blogján megjelent írásaiból, és természet fotóiról adunk közre egy rövidített válogatást. Nem csak fényképeket, hanem természet-video filmeket is készít. *(Szerk.)*

Rólam

Nagyjából másfél évvel ezelőtt kezdtem el természetvideókat készíteni, elsősorban madarokról és kizárólag saját szórakozásomra. A mai napig, ha tehetem, és az időm engedi, akkor kapom a cipőm és megyek....a rétre, az erdőbe, a patakhoz vagy akár téli időszakban a madáretetőimhez. A lehető legjobb kikapcsolódás, amihez még a természetes környezet is adott. Egy Nógrád megyei kis faluban, Alsótoldon élek, ahol cseppet sem meglepő, ha a vadállatok a kertig jönnek, ahol a szarvasbőgést az erkélyről is lehet hallani és ahol télen egerészölyvek ülnek a villanyoszlopokon. És, ahol a kamerájával és távcsövével csavargó lány látványa lassan hozzátartozik a mindennapi élethez.

Persze nem vagyok profi! A kamerám régi, és ha őszinte akarok lenni, nem is természetvideózásra találták ki. A madarokról sosem tanultam, de sokat tapasztaltam. Régész és cukrász vagyok. A kint töltött idő, sokkal több hasznosat hozott nekem, mint bármilyen könyv vagy szaklap. Amit tudok, annak nagy százaléka az, amit a madarak figyelése közben „felszedtem”. És hogy miért döntöttem a blogírás mellett? Mert szeretném megosztani ezt a "csomagot" az érdeklődőkkel, madár- és természetbarátokkal! Bízom benne, lesznek, akik örömmel fogadják írásaimat! Nem vagyok teljesen kezdő, itt is megtaláltok: [*Kinga Sütizője !*](#)

Itt élek Alsótoldon, a Cserhát szívében, és ekkorára nőttem. Kitárt karom alig kisebb, mint a hatalmas rétisas szárnya.

Hogyan csinálom. A technikai felszerelés

Biztos sokan vannak, akiket érdekelni fog, hogy "Hogyan is csinálom?" Először a felszereléséről írok, s arról az egy-két dologról, amit magammal viszek.

Az első és legfontosabb a KAMERA vagy, ahogy én hívom az "oldalbordám". Mikor elkezdtem természetvideókat készíteni, egy Panasonic VDR-D160-as kamerát használtam. Ez a készülék még mini DVD-re rögzített és hírből sem ismerte a HD minőséget. Ez utóbbival még megküzdöttem valahogy, de a mini DVD-k beszerzése mai memóriakártyák között élt világunkban, nem volt túl egyszerű feladat. És nem volt praktikus sem, hisz még az újraírható lemez is tönkrement egy idő után. Ahogy egyre több és több felvételt csináltam, szép lassan ki is nőttem.

A mostani kamerámat apukámtól kaptam. Nagy harc volt. Nem akartam ilyen nagy ajándékot elfogadni, de a végén azt mondta, hogy őt bizony már nem érdekli, mit mondok, akkor is megveszi a gépet, aztán majd eldönthetem kell-e. Kellett. Ezúton is köszönöm neki!

A jelenlegi "oldalbordám" egy SONY HDR-CX625. HD minőségben, memóriakártyára rögzít, 30x-os optikai zoommal, és 60x-os tiszta képnagyítással rendelkezik. Sokkal jobb, mint a korábbi gépem, de persze vannak határai. A fényviszony az egyik ilyen kritikus pont.

Tapasztalatom szerint a nagyobb állatok, szarvas, őz stb., esetében legalább 100 méteres távolság kell egy-egy elfogadható felvételhez, de még jobb, ha csak 50 az a 100. Minél kisebb az alany, annál közelebb kell lennem. Egy aprócska madár esetében már 10 méteren belül. Ezt nem mindig könnyű megvalósítani, sőt azt is írnom, hogy szörnyen nehéz feladat. Egy jó felvételhez sok-sok tényezőnek kell a lehető legjobban alakulnia.

A kamerám egyébként majdnem mindig nálam van, ha kiteszem a lábam a házból. Bárhol, bármikor adódhat lehetőség. Még akkor is, ha éppen vásárlásból tart hazafelé az ember, mint ennek a csodaszép uráli bagolynak az esetében, akit egy nagy bevásárlás után sikerült a kocsiból "kiugorva" lekameráznom.

Én és a
kamerám,
valamint az
állvány

A kamera után a második legfontosabb tárgy a HÁROMLÁBÚ ÁLLVÁNYOM. Egy olcsó, nem is túl masszív anyagból készült, teleszkópos lábú szerkezet, amit mindezekről függetlenül nagyon szeretek. A kamerát rárögzítem, összecuskom az állvány lábait és így cipelem a kettőt.

Nem mondom, hogy néha nem akadályoz a terepen, de ezt elviselem. Sokkal jobban, mintha a kezem remegése miatt a videóm is remegne. Persze vannak esetek, amikor nem lehet használni, mondjuk, ha az állat éppen fut, vagy a madár repül. Ha ilyen jellegű mozgást szeretnék megörökíteni, akkor inkább kézben tartom a kamerát és úgy követem az eseményt. Aztán vannak azok a mókás esetek, amikor nem tudom kinyitni, mert épp akkora bozótban kuporgok, vagy teljesen egyenetlen a talaj és tiltolizni kell a lábait, hogy, el ne dőljön. Gyakran akadok vele fel a tövisek között, és ha szeles idő van, akkor minél

magasabbra húzom ki, annál jobban remegteti a szél. Megvannak tehát a hátrányai, de már nagyon hiányozna, ha nem lenne. Megtanultam ügyesen kezelni, most már se perc és beállítom a lábait is, ha arra van szükség.

A technikai felszerelésem nagyjából ennyiből áll. Néha persze nálam van a HORDOZHATÓ TÖLTŐ is (powerbank), mert előfordul, hogy valamennyire már lemerült akksival indulok el, de ez ritka. Na és persze a telefonom. Ha lehetne, utóbbit sokszor szívesebben hagynám otthon, de manapság nélküle már nem indulunk el sehová sem, főleg nem egyedül.

Az öltözet

Piros is lehet, vagy kék, vagy bármilyen, a ruhám a szivárvány minden színében is pompázhat. Ez egy olyan dolog, amire soha sem figyelek, ha kamerázni megyek. Hittétek volna? Nincs terepszín, nincsenek álcaruhák, semmi, ami a természetbe való beleolvadásomat segítené. Persze felmerül a kérdés, hogy ha a vadászok terepszínű ruhába öltöznek, ha a komolyan természet fotózással foglalkozók mindenféle álcázó alkalmatosságot használnak, akkor én miért nem próbálkozom meg ezzel? A válasz nagyon egyszerű, egyszerűbb nem is lehetne: nincs rá szükségem. Úgy gondolom soha nem is lesz. Nem hiszem, hogy bármiben is megkönnyítené a természetben való mozgásomat. Nekem bőven elég a "játós ruhá", ahogy anno, régészként mindig is hívtuk az összekoszolható, nem kár érte ruháinkat.

Eddig mindenhol azt olvastam, hogy a nagyvadak színvakok. Hosszas kutatásokba nem merültem még a témát illetően, de a tapasztalatom az, hogy kamerázási szempontból teljesen mindegy, hogy piros pulóver van-e rajtam, vagy éppen zöld. Még sohasem riasztottam el vadat amiatt, hogy színes ruhát viseltem, és ő ezt kiszúrta. Azzal már sokkal inkább, hogy megmozdultam, vagy, hogy a széljárás miatt megérezte a jelenlétemet. Sokszor kameráztam már takarás nélkül is, guggolva fűben, vagy éppen egy bokor szélén úgy, hogy közben nem vettem észre, csak mikor már megmozdultam. Érdekes dolog ez, de idővel és kellő próbálkozás után rájön az ember, hogy mit engedhet meg magának, és mit nem. Mi az, ami segíti és mi nem.

A ruházatommal tehát különösebben nem foglalkozom, amit mégis, az inkább az adott évszakkal függ össze. Erről viszont nem szeretnék regényeket írni nektek, mert eléggé egyértelmű, hogy nyáron lefelé öltözünk, télen, meg felfelé. Sárban gumicsizma, nagy szélben fülvédő, -20 fokban cicanadrág, melegben rövidnaci stb.

Hogyan csinálom?

Egyedül

Szeretek egyedül csatangolni a természetben. Ez nem csak azért alakult így, mert általában nincs is, aki jöjjön velem, hanem azért is, mert így a jobb. Egyedül is elég elefánt vagyok a porcelánboltban! Ha már ketten vagyunk, akkor nagyobb a zaj, akkor elkerülhetetlen a beszélgetés, nehezíti a kamerázási lehetőségeket. A párom az egyetlen, aki mégis el szokott kísérni, ha van rá ideje, vagy ha olyan helyre szeretnék menni, ahol nagyobb biztonságban érzem magam, ha ketten vagyunk.

Segítség nélkül

Se vadász, se vadőr, se más szakember. A vadakat én magam találom meg. Persze eljutnak hozzám információk, mindig vannak emberek, akik megemlítik nekem, hogy éppen itt és ott ezt láttak - mert most már tudják is, hogy érdekel - de ezt leszámítva csak a saját tapasztalataimra hagyatkozom.

Kocsitúra

Ez egy nagyon-nagyon sajátos módja a kamerázásnak. Tulajdonképpen akkor alakult ki, amikor nem volt időm kimenni, és ettől majd megbolondultam. A kocsitúra lényege, hogy teszek vagy teszünk a párommal egy rövid kört valamelyik szomszédos falu irányába, és ha látunk valamit az út mentén, akkor megállunk, és megpróbálom lekamerázni. Számptalan videó felvétel sikerült már így, pedig ezek az utak alig 10-15 percesek szoktak lenni. Ilyenkor látnak engem az útszélén vagy az árokban guggolva az arra elhaladó autósok.

Cidri van a lábamban

Félni, csak két dologtól félek: a malacos vaddisznó kocától, és a kóbor, elvadult kutyáktól. Előbbivel szerencsére még nem találkoztam, de kutyás történet már akadt. Nem túl felemelő, amikor a sűrű bozótból a

nagy semmi közepén vérszomjas kutyaugatás hallatszik, jelezvén, hogy betolakodó vagy. Ilyen esetekben a hidegvér a legfontosabb. Nyugodtan, szép lassan el kell onnan sétálni.

Az eltévedés, esetleg elveszés lehetőségétől nem félek. Jól tájékozodom, de az esetek nagy részében egyébként is ismerős helyeken szoktam járni.

Van, amit még én sem szeretek

Kevés dolog van a természetben, amit ne szeretnék, vagy ne tekintenék valamilyen formában csodálattal rá. Az egyik ilyen a **magasra nőtt fű**. Nagydolognak kell, ahhoz történnie, hogy én egy térdig érő fűtengerben átgázoljak. Nem tudok magyarázatot adni rá, egyszerűen zavar, hogy nem látom a lábam (ha nem muszáj, tóban sem fürdök), és akkor arról már nem is beszélve, hogy az ember így szedi össze a legtöbb kullancsot is.

És itt rá is térek akkor a következő nem-szeretemre, a **kullancsra**. Nem túl jó a viszonyunk, bár az utóbbi időben úgy tűnik, hogy ők igen csak ragaszkodnának hozzám. Szinte látom a szemeim előtt, ahogy vérszomjasan lapítanak az aljnövényzetben, és csak az áldozat érkezését várják, majd hatalmas "Kaja!" felkiáltással vetik rá magukat gyanútlanúságomra. Na persze a valóságban ez nem teljesen így van, hisz a kullancsokat mi sodorjuk le a növényekről. Eszükbe sincs azoknak ugrabugrálni, bár amikor már beléd csimpaszkodott teljesen mindegy milyen formában támadott. Persze a kullancs által terjesztett agyvelőgyulladás (encephalitits) elleni védőoltást megkaptam.

A másik "kedvencem" a **szarvas- vagy kullancslégy**, ami szó szerint levakarhatatlan, összenyomhatatlan, egyszerűen nem lehet tőle megszabadulni. Bemászik a füledbe, az összes létező és elérhető testnyílásodba. És a kis szemét még csíp is! Engem tavaly megkóstoltak, és veszttemre jól elvakartam a csipéseiket, amikből golflabdányi duzzanatok nőttek a karomra. Aztán vannak még itt olyan dolgok, mint a nagy szél, vagy a tövises bokrok, mind tudnak kellemetlen pillanatokat okozni.

Látni, hallani, mozogni

Ebben a három szóban minden benne van, ami azzá tesz, aki természetvideósként vagyok. Ez a lelke mindennek. Harmóniában lenni a természettel, amennyire ez emberként egyáltalán lehetséges.

Látni

Minél messzebből látjuk meg a vadat, annál nagyobb az esély, hogy észrevétlenül meg tudjuk közelíteni. Van lehetőségünk például felmérni a terepet. Átgondolni, hogy érdemes-e egyáltalán próbálkozni. Takarásban tudunk-e majd maradni. A távolság ebben az esetben időt is jelent. Ha hirtelen és viszonylag közel pillantjuk meg a vadat, akkor nagy valószínűséggel már ő is észrevett, vagy rosszabb esetben már csak a fenekét látjuk futtában. Apukám szerint erre "rááll az ember szeme". Talán tényleg így van. Az biztos, hogy én is érzem magamon a "fejlődést" vagyis azt, ahogy "ráállt a szemem". Most már több száz méterről, akár 1 kilométerről is kiszúrom, ha vad van valahol. Mindenhol ott vannak, csak észre kell venni. Az esetek nagy részében azt is tudom, hogy mi az, amit pontosan látok. A testméret arányai, a szín, a számuk, a napszak, mind-mind információ.

Hallani

Sosem hittem volna, hogy időközben megtanulom használni a fületem. Megesik, hogy előbb hallom meg a közelemben lévő állatot, mintsem, hogy meglátnám. Erdőben, ahol sűrűbb a növényzet, kifejezetten előnyös, ha minden egyes neszre figyelünk. Egy-egy lépés hangja, levelek zizegése, ágak recsegése. A madarak folyton beszélnek, riasztanak. A természet tele van hanggal. Sosincs csend, a csend már-már ijesztő is lenne. Meg kell tanulni figyelni ezekre, mert nagyon nagy segítséget nyújtanak odakint. Nagy szélben már nem is igazán szeretek kimenni, és nem azért, mert ráfagy a mosoly az arcomra és leviszi a szél a fejemet, hanem azért mert nem hallok benne rendesen. Mintha elveszíteném a tájékozódó képességemet. Sosem gondoltam volna, de elég kellemetlen érzés, ha az orkán erejű szélről nem érzékelem a körülöttem lévő természet rezdüléseit. Az utóbbi időben a fülvédőmet is emiatt használok kevesebbet. Tompítja a zajokat és ez eléggé zavar. Gyakran kapom magam azon, hogy

akaratlanul leveszem még a legnagyobb hidegben is, hogy tökéletesen halljak.

Mozogni

Van egy olyan jó tulajdonságom, hogy halkan mozgok. A halkan mozgásban egyébként testméreteim is segítenek, hisz 160 centimmel és 47 kilómmal nem éppen a mindenben átcsőrtető kategóriába tartozom. Könnyen mozgok, bárhová felmászom, percekig képes vagyok guggolni, a legalacsonyabbra hajló ágak alatt is bármikor menet közben átbújok, mindezt úgy, hogy táská van az oldalamon és kamera a kezemben. Állvánnyal együtt. Ha pedig, behúzom a nem létező pocakomat, a vékonyabb fatörzsek mögött is el tudok bújni. Persze ennek hátránya is van, főleg amikor egy-két méterre mellőlem ugrik fel a vad, és közösen kapunk szívrohamot. Egyszer az avarban alvó vaddisznót alig pár méterről riasztottam meg. Nem mondom, hogy nem volt lelkiismeret furdalásom amiatt, hogy megzavartam szegény pihenését és, hogy a frászt hoztam rá. És ő is rám. Bár úgy látszik, edződöm, mert az ijesztés ellenére is ki tudtam nyitni a kamerát.

Általában megfontoltan és óvatosan megyek, feltéve, ha ezt a körülmények engedik. Nyakig érő sárban, gumicsizmában például minden vagyok, csak éppen nem légies és kecses. Amikor meglátom a "cél" átváltok extra óvatosra. Van, hogy guggolva kell métereket haladnom, van, hogy közben felakadok az első utamba kerülő tüskés ágra, és ki kell szabadítanom magam, mindezt úgy, hogy a lehető legkevesebbet kalimpáljak, mert a túlzott mozgás azonnal lebuktat. Az egyik legfontosabb, hogy ha az ember megtalálja a kellő távolságot, akkor ne mocorogjon feleslegesen. Azt azonnal kiszúrják. Szóval nincs orrvakarás, nincs tüsszentés, nincs zsibbadás, vagyis van, de ki kell bírni, ha akarod azt a videót.

Szagolni

Csak pár szóban említeném még meg a szaglást azon egyszerű oknál fogva, hogy mi érezzük az illatokat, a szagokat, de ez csak nagyon kismértékben tartható szaglásnak az állatokéhoz képest. Az ő orruk a szemük sokkal jobb. Ha kimegyek a természetbe az orr az az érzékszervem, amit a legkevésbé tudok használni. A vaddisznó szagot persze megérezzük. A szaglással kapcsolatban egy valamit nagyon

megtanultam. Teljesen mindegy, hogy mennyire álcázom magam, hogy látnak-e, hogy megmozdulok-e, ha a szélirány rossz, és a szél felénk viszi a szagomat, akkor azonnal észrevesznek. Sok-sok ilyen szituációt éltem már át. Tehát igen fontos, hogy a szélirányra figyeljünk, de be kell vallanom, hogy ez piszkosul nehéz odakint a terepen. A legtöbb esetben lehetetlen is. A szélirányon, ami jórészt szerencse kérdése, csak úgy tudunk változtatni, ha mi változtatunk helyet.

Hogyan készül fénykép a video felvételről?

Nem fotózok. Akkor mégis, hogyan kerülnek fel "képek" a közösségi oldalamra és ebbe a könyvbe? Elég egyszerű a dolog: számítógépen vágom ki őket a videó felvételeimből. A prt sc sysrg billentyű csodákra képes. A helyzet az, hogy nekem nem elég egy-egy pillanat megörökítése, kell maga a folyamat, kell, hogy az a madár hosszasan énekeljen a videón, kell, hogy az az őz önfeledten szaladgáljon a hóban, kell, hogy azok a muflon bárányok egymással játszanak.

A kamerázás nagyobb kihívást jelent, ott hosszú percekig el kell tudnod hitetni a vaddal, hogy nem vagy a közelben, ott idő kell arra, hogy egyáltalán az állványt felállítsd, és ez néha bizony nagyon nehéz. A másodpercek, amikor észrevesz és rád pillanat az őz, már elég egy csodaszép fotóra, de használható videó felvétel nem lesz belőle.

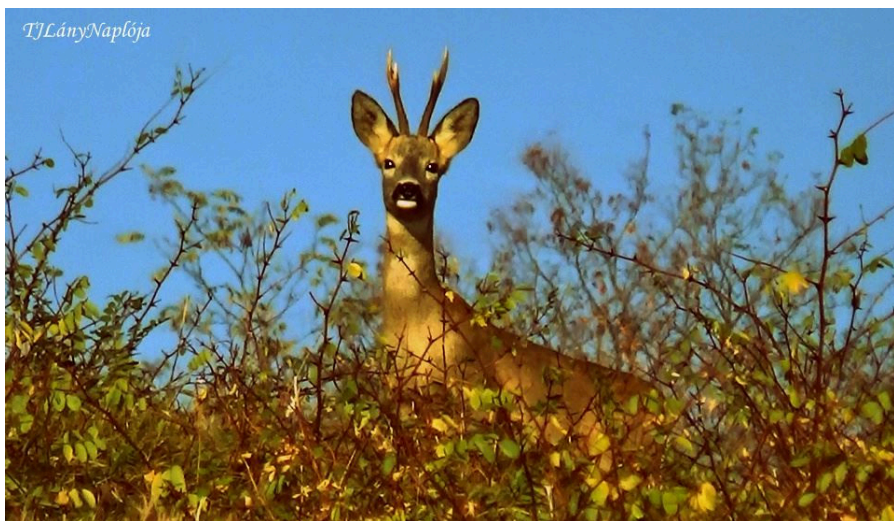
Itt közreadok néhány felvételt, amit a Cserhátban készítettem

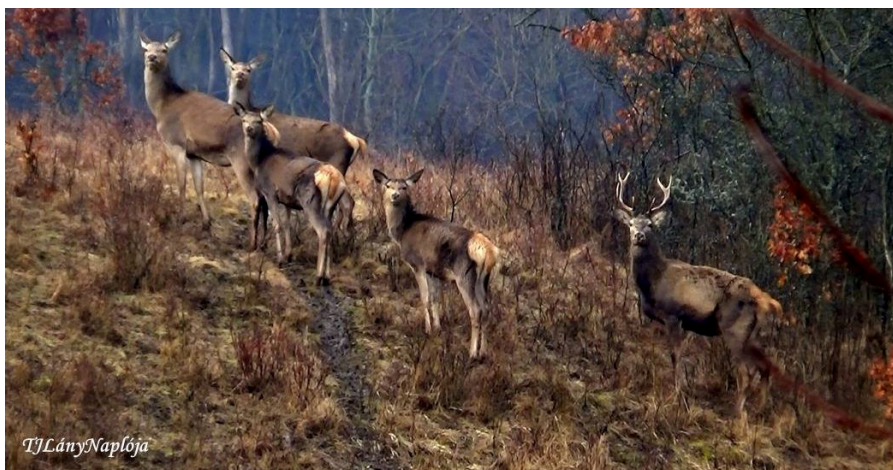
Őzsuta (Capreolus capreolus)
Róka (Vulpes vulpes) nyáron.

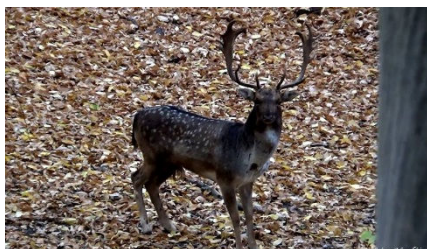
*A műhold felvételen piros vonalak jelzik „vadászterületemet”
Cserhátszentiván és Alsótold között, ahol video felvételeimet és az itt
közölt fényképeket készítettem*

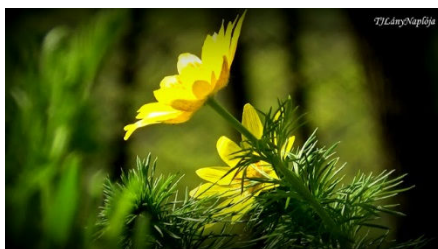
Őzbak

Gímszarvasok a Peleckében

*A muflonok (*Ovis ammon*) gyakrabban, dámszarvas (*Dama dama*) ritkábban fordulnak elő a környékünkön*

*A csikos vadmalac (*Sus scrofa scrofa*) a fűben, és a tavaszi héric (*Adonis vernalis*) jelzik, hogy megérkezett a tavasz a Cserhátba*

*Bercsényi Kinga
régész, újságíró, cukrász és természetfotós,
Alsótold*

A cserhátszentiváni izraelita temetőben nyugvó Schlesinger Jánosról és családjáról

A cserhátszentiváni izraelita temetőben, jobbról, az erdő felől, a negyedik sorban található egy szürke síremlék, amelynek felirata a falu felé néz, s amely tudatja, hogy

„ITT NYUGSZIK SCHLESINGER

JÁNOS ÉLT 90 ÉVET MEGHALT 1925

ÁPRILIS. BÉKE HAMVAIRA.” A

szövegből kiolvasható, hogy egy olyan zsidó személyről van szó, aki jól alkalmazkodott Magyarországhoz,

ittthon otthon érezte magát, s mondhatni, asszimilálódott, de megőrizte ősei hitét. Ugyanis, eltérően a korábbi síremlékektől, ezen a sírkövön csak az egyik oldalon van felirat, s az is magyarul. Csupán a nevet vésték héber betűkkel a latin betűs név felirat alá.

A ma élő idős cserhátszentivániak emlékeztében nem szerepel a Schlesinger család neve, Ez persze nem meglepő, ha figyelembe vesszük, hogy már a legidősebb falubeliek is jóval Schlesinger János halála után születtek, továbbá hogy ebbe a temetőbe nem csak a faluból, hanem az egész Sziráki Járásból érkeztek izraeliták. Lehetséges, hogy a járás valamelyik másik településéről érkezett örök nyugalomra?

Kutatást igényelt annak kiderítése, hogy ki is volt Schlesiner János, hogy hol lakott, mivel foglalkozott. A levéltári okiratokból és a leszármazottaktól lehetett információhoz jutni.

Találtam egy adatot Szederjesi Cecília - Tyekvicska Árpád „SENKIFÖLDJÉN Adatok, források, dokumentumok a Nógrád megyei zsidóság holocaustjáról” című könyvében (Studium Libra / Nógrád Megyei Levéltár Balassagyarmat - Salgótarján, 2006). A könyv 508. oldalán, a **Cserhátszentiván** címszó alatt olvasható, hogy „**1878-ban 3 iskolaköteles izraelita vallású gyermeket** írtak össze a községben. **Schlesinger** Sándor és Márton a helybeli római katolikus elemi iskola tanulója volt.”

Lehetséges, hogy az 1925-ben, kilencven éves korában elhunyt Schlesinger János az ő édesapjuk vagy akár nagyapjuk volt?

Dr. Salamon András Budapesten élő ügyvédtől és feleségétől Gams Judittól annyit tudunk, hogy volt egy Schlesinger leszármazott, Schlesinger Illés, aki Székesfehérváron volt orvos, s az ő fia volt az a Schlesinger József, aki szintén orvos volt, aki Amerikába emigrált, s 1990-ben Santa Barbarában hunyt el. Neki két gyermeke él az USA-ban. Az egyik, a fia gyermekorvos Texasban, s a leánya szintén egészségügyi dolgozó, ápolónő Kaliforniában. Ők egy magyarországi látogatást követően bízták meg Dr. Salamon Andrást és Juditot a temetőgondozás megszervezésével. Így történt, hogy a cserhátszentiváni származású, de a szomszédos Alsótoldon élő Bercsényi Zoltán kapott felkérést a sírkert gondozására, amit több, mint 25 éven át becsülettel végzett.

Sikerült a kapcsolatot felvenni Alain Schlesinger neves gyermekgyógyász radiológus professzorral, aki Texasi Gyermekkórházban dolgozik, s aki értékes információt adott dédapjáról, Schlesinger Józsefről, aki 1823-ban született a Cserhátszentivánnal szomszédos Kutasó faluban, s itt nyugszik a Cserhátszentiváni zsidó temetőben. Elküldött egy leszármazási táblázatot, ami bizonyítja a fentieket. Van ugyan egy ellentmondás a

kézi lejegyzésben megjelölt elhalálozási évszám 1923, és a sírkőre vésett 1925 között.

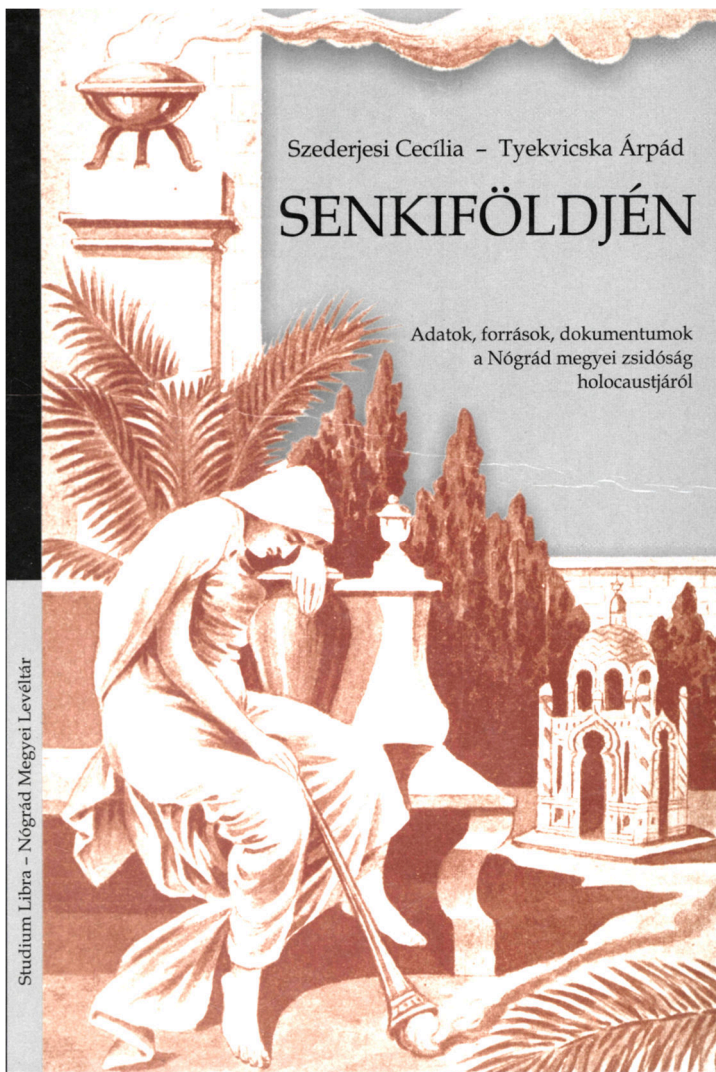
PEDIGREE SHEET NO. 9

4 Illés SCHLESINGER BORN _____ WHERE _____ WHEN MARRIED _____ DIED _____ WHERE _____		1 János SCHLESINGER BORN <u>1832</u> WHERE <u>Kutaso, Hungary</u> WHEN MARRIED _____ continued on sheet <u>10</u> DIED <u>1923</u> WHERE <u>Kutaso, Hungary</u> <u>Katalin HAUPT</u> BORN _____ WHERE _____ continued on sheet _____
2 Joseph SCHLESINGER BORN <u>October 1, 1910</u> WHERE <u>Székesfehérvár, Hungary</u> WHEN MARRIED <u>February 1950</u> DIED <u>September 30, 1990</u> WHERE <u>Santa Barbara, CA</u>	5 Aranka REISZMAN BORN <u>April 1880</u> WHERE <u>Vác, Hungary</u> DIED <u>17 June, 1949</u> WHERE <u>Birkenau, Germany/Poland</u>	
10 Ignace REISZMAN BORN <u>3 March 1832</u> WHERE <u>Vác or Nagymaros, Hungary</u> WHEN MARRIED _____ DIED <u>3 Dec 1909</u> WHERE <u>Vác, Hungary</u> <u>Rozalia SPITZER</u>		11 Rozalia SPITZER BORN <u>9 July 1847</u> WHERE _____ DIED <u>1893</u> WHERE <u>Vác, Hungary</u> continued on sheet <u>10</u>

Az adatok felderítésében igen sokat segített, hogy a Székesfehérvárról Amerikába vándorolt Schlesinger József, aki orvos volt, s a saját, és családja élettörténetét 1980-ban elmondta menyének, Paulának, aki legyezte az elmondottakat. Ő maga 1990 szeptember 30-án halt meg Santa Barbarában.

Még egy érdekes adat, ami megerősíti a Kutasón született, s a cserhátszentiváni izraelita temetőben nyugvó Schlesinger János kapcsolatát Cserhátszentivánnal. A fentebb közreadott leszármazási táblázat (Pedigree Sheet No 9) mutatja, hogy a felesége Haupt Katalin volt. A Haupt család neve szerepel a művelődési ház udvarán lévő emlékmű egyik tábláján, ami felsorolja a vészkorszakban elhurcolt zsidó családokat. Haupt Katalin volt az Amerikában élő Schlesinger Alain orvos dédanyja.

Megtudtuk azt is, hogy a nagyszülők, Schlesinger Illés székesfehérvári orvos és felesége Reiszman Aranka Auschwitz Birkenauban veszítették életüket.

Szederjesi Cecília - Tyekvicska Árpád „SENKIFÖLDJÉN Adatok, források, dokumentumok a Nógrád megyei zsidóság holocaustjáról” című könyve (Studium Libra / Nógrád Megyei Levéltár Balassagyarmat, Salgótarján, 2006).

Igen értékes forrásdokumentum, amiben Cserhátszentiván címszó alatt szerepel 1878-ban a Schlesinger név.

A korabeli dokumentumok alapján megállapítható, hogy 1945-ben, a holocaust idején Schlesinger nevű család vagy személy nem volt Cserhátszentivánon. A kultúrház udvarán lévő emléktáblán az elhurcolt hat zsidó család (Braun, Haupt, Hevesi, Klein, Klärk, Leopold) között nem szerepel a Schlesinger név, de a Haupt családé igen.

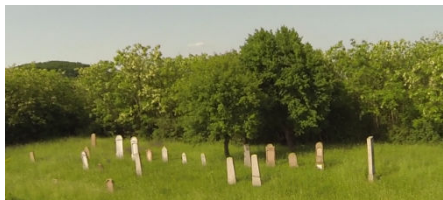
Bizonyossá vált, hogy a Fejér Megyei Levéltárban, a Személyek (www.leveltar.fejer.hu/id-96-szemelyek.html) címszó alatt a 110. számmal jegyzett tétel: **Schlesinger József székesfehérvári orvos** iratai, 1934-1947, 0,01 ifm. a cserhátszentiváni izraelita temetőben nyugvó Schlesinger János unokája.

A külföldön élő, USA-ban élő leszármazottakról Dr. Salamon András és Gams Judit közvetítésével kapott információ, valamint Alain Schlesingerrel folytatott telefonbeszélgetés és levelezés alapján tudjuk, sem ő, sem testvére magyarul nem beszélnek, de emléükben él a cserhátszentiváni ős, és maga a falu is.

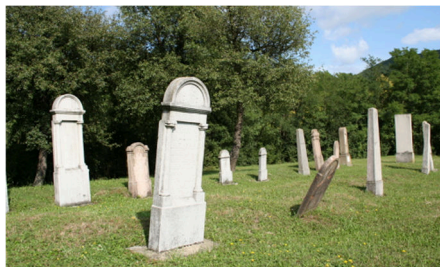
Tervezik, hogy 2020-ban ismét Magyarországra látogatnak, s felkeresik a cserhátszentiváni temetőben nyugvó őüket, talán éppen a világtalálkozó alkalmával, június utolsó szombatján.

Megemlítem, hogy a temetőben van még egy Schlesinger sír. A felirat szerint: „Itt nyugszik Schlesinger Jónás élt 85 évet Béke hamvaira”. Sajnos évszám nem szerepel. Kutatást igényel, hogy ki is lehetett az elhunyt.

Az izraelita temető sírkövei Cserhátszentivánban a magasból és lentről.

A Cserhátszentivániai Világtalálkozója résztvevőinek egy csoportja, akik 2018-ban már tízedik alkalommal jöttek el megemlékezni az itt nyugvókról, és a holocaust áldozatairól.

Középen fehér sapkában Dr. Szalay Ferenc professor emeritus, e sorok írója, és a kép jobb oldalán elől Bercsényi Zoltán a szomszédos Alsótoldról, akik több mint 25 éven át gondozta a sírkertet. A Memento Mori emlékoszlop tövében a résztvevők által elhelyezett kövek és a megemlékezés virág nélküli koszorúja a szalaggal.

Összeállította Dr. Szalay Ferenc professor emeritus

About Schlesinger János resting in grave of Hebrew cemetery in Cserhátszentiván

In the Hebrew cemetery in Cserhátszentiván there is a gray tombstone located in the fourth row from the right counted from the forest, with engraving on the front side facing to the village. The epitaph tells us that “HERE LIES IN THIS TOMB SCHLESINGER JÁNOS WHO DIED AT HIS AGE OF 90 YEAR IN APRIL OF 1925. REST IN PEACE.”

The text expresses that he was a suchlike Jewish person, who adapted very well to Hungary, to the Hungarian people, he felt himself here at home, let's say he assimilated, however, he preserved his ancient faith. Namely, differently from other former tombstones in this cemetery, the epitaph is exclusively at one side of the stone and the writing is in Hungarian. Only the name is engraved with Hebrew letters below the Hungarian ones.

The today live elderly people in Cserhátszentiván do not know about the name of the Schlesinger family. It's not a surprise since even the oldest one was born far after the death of Schlesinger János (John) and this cemetery was a burial place for not only the people from the village, but also from the whole county of Szirák. Is it possible that he came from another settlement for eternal rest?

It needed research work to explore who really Schlesinger János was. From where he came, where he lived, what was his job? The documents of archives and the descendants gave information.

I have found remarkable data in the book Szederjesi Cecília, Tyekvicska Árpád „SENKIFÖLDJÉN Adatok, források, dokumentumok a Nógrád megyei zsidóság holocaustjáról” The English title: On no-man's land. Data, sources, documents on holocaust of Jews of Nógrád County. (Studium Libra / Nógrád Megyei Levéltár Balassagyarmat - Salgótarján, 2006 ISBN: 9789637243639).

On the page 508 in the **Cserhátszentiván** chapter is written: “In year **1878** three Israelite religion school age children have been registered in the village. **Schlesinger** Sándor (Alexander) and **Schlesinger** Márton (Martin) went to the local Catholic School.”

Is it possible, that Schlesinger János died in 1925 was their father or even grandfather?

We have been informed by Dr. András Salamon lawyer and by his wife Judit Gams living in Budapest, that a Schlesinger descendant, Illés Schlesinger a physician son of Joseph lived in Székesfehérvár, and his son was Schlesinger József also medical doctor in that city, who emigrated to US and deceased in 1990 in Santa Barbara. His two children are living in the USA. His son is famous pediatric radiologist in Texas and his daughter is a nurse in California. After their visit to Hungary they assigned Salamon András and Judit to organize the cemetery care in Cserhátszentiván. Thus Bercsényi Zoltán born is Cserhátszentiván and living in the adjacent village Alsótold got the assignments to take care of the graveyard. He fairly completed this task throughout more than 25 years.

I was lucky to contact Alain Schlesinger a highly respected pediatric radiologist working at the Texas Children Hospital who gave valuable information about his great-grandfather Joseph Schlesinger born 1823 in Kutasó the neighbouring village to Cserhátszentiván and rests in Cserhátszentiván Jewish cemetery. He has sent a pedigree sheet proving the above mentioned data. However, there is a contradiction among

the years in handwritten pedigree sheet No. 9 and that of engraved in the tombstone. Probably the latest is correct.

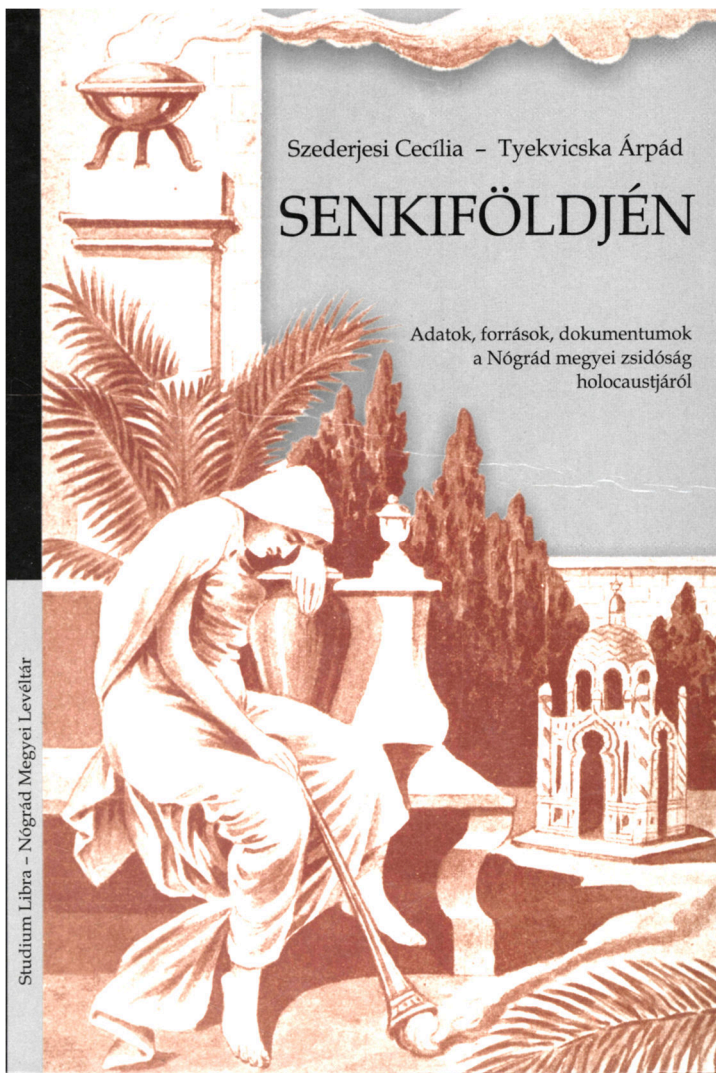
PEDIGREE SHEET NO. 9

1 Illés SCHLESINGER BORN _____ WHERE _____ WHEN MARRIED _____ DIED _____ WHERE _____		8 János SCHLESINGER BORN <u>1832</u> WHERE <u>Kutasó, Hungary</u> continued on sheet <u>10</u> WHEN MARRIED _____ DIED <u>1923</u> WHERE <u>Kutasó, Hungary</u>	
2 Joseph SCHLESINGER BORN <u>October 1, 1910</u> WHERE <u>Székesfehérvár, Hungary</u> WHEN MARRIED <u>February 1950</u> DIED <u>September 30, 1990</u> WHERE <u>Santa Barbara, CA</u>		9 Katalin HAUPT BORN _____ WHERE _____ continued on sheet _____	
3 Aranka REISZMAN BORN <u>April 1880</u> WHERE <u>Vác, Hungary</u> DIED <u>17 June, 1944</u> WHERE <u>Birkenau, Germany/Poland</u>		10 Ignace REISZMAN BORN <u>3 March 1832</u> WHERE <u>Vác or Nagymaros, Hungary</u> continued on sheet _____ WHEN MARRIED _____ DIED <u>3 Dec 1901</u> WHERE <u>Vác, Hungary</u>	
4 Rozalia SPITZER BORN <u>9 July 1847</u> WHERE _____ DIED <u>1893</u> WHERE <u>Vác, Hungary</u> continued on sheet <u>10</u>			

It was great help in data exploring that Joseph Schlesinger medical doctor emigrated from Hungary to US told his lifestory to his ling Paula in 1980 who wrote the text. He died in Santa Barbara 30th September 1990.

One more interesting data which confirm the relation to Cserhátszentiván of János Schlesinger born in Kutasó and rests in the Hebrew Cemetery in Cerhátszentiván. The above presented pedigree sheet (page No.9) indicates that Katalin Haupt was the wife of János Schlesinger. The name of Haupt family is written on the table of memorial monument at the cultural house of Cserhátszentiván. Katalin Haupt was the great-grandmother of Alain Schlesinger living in USA.

We learned that grandparents Illés Schlesinger medical doctor in Székesfehérvár and his wife Aranka Reiszman were killed in Auschwitz Birkenau in 1944.

Cover page of the Hungarian book
ON NO-MAN'S LAND. Data, sources, documents on holocaust of
Jews of Nógrád County. (Studium Libra / Nógrád Megyei Levéltár
Balassagyarmat - Salgótarján, 2006 ISBN: 9789637243639).

Based on the contemporary documents it can be stated, that in 1944-1945 during the time of holocaust there was no Schlesinger named person or family in Cserhátszentiván. Among the deported six Jewish families (Braun, Haupt, Hevesi, Klein, Klärk, Leopold) whose names are immortalized on the memorial monument in the courtyard of the community center, there is no Schlesinger name.

There is no doubt that in the Archives of Fejér County among the Személyek (persons) register (www.leveltar.fejer.hu/id-96-szemelyek.html) the 110 number item: Documents of **Schlesinger József physician in Székesfehérvár, 1934-1947, 0.01 ifm. metioned physician was the grand child of Schlesinger János rests in Hebrew cemetery of Cserhátszentiván.**

I have learned from András Salamon and Judit Gams and experienced personally by telephone talk and correspondence with Alain Schlesinger, that the descendants living in USA do not speak Hungarian, however, they keep in memory the ancestor resting in Cserhátszentiván and the Jewish cemetery itself in this nice small Hungarian village

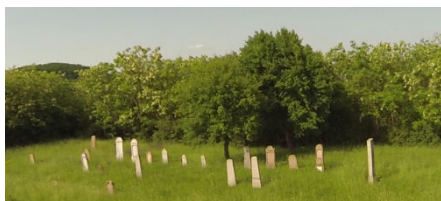
They are planning visit Hungary and Cserhátszentiván again in the next year maybe on occasion of world summit is June, 2020.

There is another Schlesinger grave in the cemetery. "Here rests SCHLESINGER JÓNÁS lived 85 years. Peace to his ashes".

Unfortunately no date is written.

Research is needed who was Jónas.

The Hebrew cemetery of Cserhátszentiván from the air and from the ground.

A group of participants of the 10th World Summit of people of Cserhátszentiván who gathered in 2018 from many places tenthly to commemorate. In the center Ferenc Szalay MD professor emeritus with white cap, the author of this chapter and on the right in the first row Zoltán Becsényi from the adjacent village Alsótold, who took care of the graveyard throughout more than 25 years. At the bottom of the Memento Mori memorial column the stones and the wreath without flowers as symbols located by the participants

Ferenc Szalay MD, DSc, professor emeritus

Rosenfeld Szentiványi Mária emléke

Lancz Edina, az egyik unoka írása

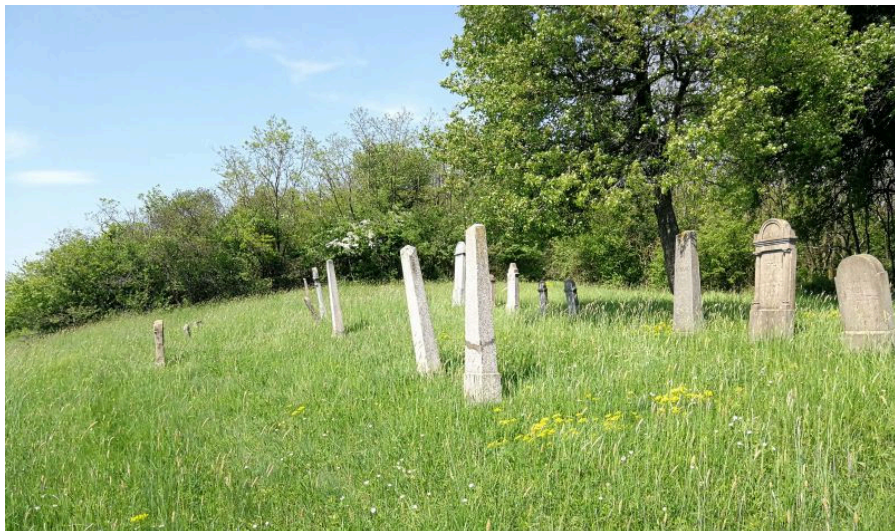
Az édesanyámnak régi vágya volt, hogy egyszer eljusson a saját édesanyja, vagyis a nagymamám szülőfalujába, Cserhátszentivánra. Nem volt ez elérhetetlen vágy, hiszen Budapesten élünk, de valamiért sok éven át nem teljesült. Idén azonban mindenképp meg akartuk lepni őt egy ilyen kirándulással a születésnapja alkalmából, és mivel szerettünk volna egy kicsit többet megismerni a puszta utcáknál és házaknál, felvettük a kapcsolatot Murányi Gyuszival, aki nagyon kedvesen vállalta, hogy mesél nekünk egy kicsit, és megmutat néhány dolgot a faluban.

Hogy a család múltjáról is szót ejtsek röviden, a nagymamám, Rosenfeld Mária 1914-ben született Rosenfeld Hermann és Breznitz Berta leányaként egy hétgyermekes zsidó családba. Az édesanyja még parókat viselő, a vallási szabályok szerint élő asszony volt, de ő maga már asszimilálódott, a nevét is megváltoztatta Szentiványi Máriára. A háború idején már férjnél volt és Budapesten élt, az ottani gettóban vészelt át a holokausztot. Ott is szülte meg második gyermekét, az édesanyámat 1944. áprilisában, miközben a nagyapám munkaszolgálatos volt Szerbiában. Később még egy gyermekük, hat unokájuk és tizenegy dédunokájuk született.

Visszatérve a látogatásunkra, bár a Rosenfeld család hat évvel a nagymamám születése után elköltözött Szentiványból, mégis érdekes volt meghallgatni, hogy miként élt együtt békességben a falu zsidó és keresztény lakossága a háború előtt, hogy a faluban volt a környékbeli zsidóság egyik központja imaházzal, iskolával és temetővel, és hogy az elmúlt évtizedekben hogyan alakult a falu sorsa. Jó volt látni, hogy milyen csodálatos fekvésű, idilli helyről származik a családuk anyai ága, és hogy a község ma is jó kezekben van, ápolt és rendezett. Édesanyám szerette volna meglátogatni a zsidó temetőt, ahol a nagyapja is nyugszik, de az odavezető gyalogút túl hosszúnak bizonyult a számára, így a férjemmel visszafordultunk vele. Kamasz fiunk azért végigment az úton Gyuszival, és készített néhány fotót a

temetőről, bár az elkopott sírköveken végül nem találták meg a Rosenfeld nevet.

A falu szépsége és a felidézett múlt nagy hatással volt ránk, így 2019-ben szeretnénk a tágabb családdal visszatérni, hogy a világtalálkozón más elszármazottakkal is megismerkedhessünk.

Fent: Az izraelita temető egy részlete Cserhátszentivánban 2018. tavaszán. Sajnos sok síremlék hiányzik.

Lent: A kavics, mint szimbólum. Ósi zsidó szokás szerint a sírra nem virágot, hanem követ szoktak elhelyezni.

Képek a családi albumból

A felvételen, a Cserhátszentivánon született három Rosenfeld-lány látható (Mária, Margit és Terka), illetve Margit gyermekei, Éva és Alíz

A nagymamám, Rosenfeld/Szentiványi Mária a nagyapámmal, Weisz/Szilasi Jenővel és három gyermekükkel, Zsuzsával, Péterrel, valamint a jobb szélén látható Mártával, aki később az édesanyám lett.

Írta és összeállította Lancz Edina, Budapest

Búcsúzik Dr. Szilassy Kálmán

Ha Surány felől érkezett, fokozatosan bontotta ki szépségét a táj, ahogy a Szuha mentén ereszkedett a szentiványi medencébe. A legelők a Bézma és a Tepke lábánál időtlen békét sugároztak.

Pedig a hegyek mozdulatlanul őrzik az tűzben roppanó gerendák hangját, a jószágok bögését, lovak nyerítését, asszonyok sikolyát, a kardélre hánytak utolsó tekintetét és az elhurcoltak búcsúpillantását is. A 170 évvel korábbi tragédia napjaiban tizenkét nemesi birtokot foglalt magában a település. A pusztasággá vált táj Csáli Diváne török tiszt hűbértartóává lett.

A hegyek között megbúvó Cserhátszentiván látképe. Középen a régi templom tornya és a temető, jobbra lentebb az új templom és a falu

A sors furcsa fintora, hogy János épp török földön talált menedéket, ahonnan most visszatér hűtlenségi bélyeggel, de immár kegyelemmel. Öt hosszú esztendő után ismét hazai földön, hogy kiváltsa apjának elzálogosított örökségét: Csengerházát, a Csontfalusi pusztát, Nagy- és Kis Batont, valamint a szentiványi birtokot.

Ha Kozárd felől érkezett, a Bézma és a Nagy-mező közötti nyergen átjutva hirtelen tárult elé a Told és Szentivány közötti Zsunyi patak völgye, és tekintete végigjárt a Bokortól Kutasón át a Remete hegyig elterülő gyönyörű tájon.

Apjától ez a föld maradt meg és a büszkeség. Idősebb Szilassy János ezredes nem a mesés kincs reményében érkezett Buda vára alá 1686. forró augusztusa elején, hanem győzni, vagy meghalni. Mindkettő beteljesedett. Ott volt Bercsényi és Petneházy oldalán, amikor a nagyvezír felszabadító előőrseit megfutamították. Az ő fia, ifjabb János is, aki Felső-Vadászi Rákóczi Mária férje volt, tudta, hogy hova szólítja a haza, amikor a Fejedelem kiáltványa bejárta a magyar földet (*Recrudescunt vulnera inclytae gentis Hungariae... - Fölszakadnak a nemes magyar nemzet sebei...*). Csaták következtek, melyben ruszinok, cipszerek, szlovákok és más nemzetiségűek együtt harcoltak a magyarokkal. János értette a történelmi felelősséget és a kor szavát az ónodi országgyűlés közteherviselést előíró határozatában is. Aztán jött a trencsényi és romhányi tragédia, majd a zászlók letétele a majtényi síkon. Comedia finita!

*Ismeretlen magyar festő műve: Kuruc-labanc csatajelenet
Nemzeti Múzeum Történelmi Képcsarnok (TKCS) tulajdona*

A Bézma pedig ugyanolyan mozdulatlan figyelemmel örködik a cserhádi táj fölött, mint minden nap, évszázadokon keresztül. Ez a csend és ez a táj volt az, messze a németajkú városoktól, ahol János el tudta viselni az újrainduló életet – összefogva a Siraky, majd később a Gyürky és Jeszenszky családokkal. A kis Ferenc már ide született, az ő fia volt Antal, majd Mihály, és Lázár-Kálmán jelentette a következő generációkat. Az ő gyermekét, Károlyt, kinek gyümölcsössel

körbevett háza a Zsunyi patakra néző domboldalon állt, ahol később a Posta épülete volt, itt látogatták nyaranta fiait. Az unokák szegedi kisiskolásként minden évben várták a szentiváni vakációt. A Nagypapa a pipájával, a falu girbe-gurba utcái és tornácos palóc épületei, a Zsunyi patak egykori fürdője, az öreg temetőtől a hegyekre tárulkozó látvány a fiúk szívébe égtek.

A családi ház, amiben később a postahivatal működött, amit a ma is látható postaláda jelez

Ahogy gyakran történik, csak meglelt férfiként kezdtek újra visszajárni; előbb István, a fiatalabb fiú vette szokásba a cserhátszentiváni utakat Mindenszentek idején, majd édesapám, Kálmán járt itt évről évre Feleségével, már nyugdíjasként, mátrai túrákhoz kapcsolódva. Talán ugyanazzal a belső csönddel és békével találkozott itt, amivel háromszáz évvel azelőtt János is; a gyermekkori nyarak óta lezajlott a második világháború, megtörtént a kommunista

fordulat az elbukott szabadságharccal, végül lezajlott a emberöltőn át tartó diktatúra keserves összeomlása is.

Alig több, mint egy éve, hogy a Cserhátszentiváni Világtalálkozó szervezői, illetve Dr Szalay Ferenc professzor úr felkérésére, ő helyezte el a koszorút a temetőben álló régi templomtorony tábláján. Ez volt az utolsó cserhátszentiványi találkozó, melyen részt vehetett.

*Az ősök sírjánál. „Hol sírjaink domborulnak, unokáink leborulnak.”
Dr. Szilassy Kálmán helyezte el a megemlékezés koszorúját 2017-ben*

Egy nap az Úr előtt annyi, mint ezer év, ezer év pedig annyi, mint egy nap. Egymásnak adjuk a staféta botot, de eszembe jutnak a következő sorok is: „Ugye két verebet adnak egy filléren? S Atyátok tudta nélkül egy sem esik le a földre. Nektek minden szál hajjatokat számon tartják.”

Édesapámra ez biztosan igaz volt. A pesti ostrom idején egy nehéztüzérségi lövedék a ház falától 2-3 méterre csapódott a járdába, egészen közel az óvóhely vasablakához, amely mögött a család tartózkodott, de nem robbant fel. Januárban, lépcsőházukban egy, a lakásukat fosztogató szovjet katona lőtt ő és apja után, de nem találta el őket.

Később, 1956-ban apám tudta, hogy hol a helye. Mint a Hidépítéstani Tanszék fiatal tanársegédje, részt vett a műegyetemi Diákszövetség által szervezett, október 22-én késő estig tartó nagygyűlésen. A Forradalom napjaira így emlékezik:

„Eleinte a diákmenzával kapcsolatos hozzászólások, követelések hangzottak el. Később gazdasági kérdések, a magyar-szovjet urán egyezmény felülvizsgálatának követelése, a szovjethatalom általi kizsákmányolás is szóba került. Ezt követte a DISZ helyett a független egyetemi ifjúsági szervezet, a MEFESZ újbóli megalapítása. Majd a politikai szabadságjogokat, sőt a szovjet csapatok kivonásának igényét is szóba hozták. A gyűlés eredeti célja a lengyelek iránti szolidaritás kifejezése a poznani tüntetés erőszakos feloszlátása miatt; a másnapi felvonulás és koszorúzás a Bem téren. Este még bizonytalan volt, hogy a belügyminiszter (Piros László) engedélyezi-e a demonstrációt. A diákság megbízottai megfogalmazták a nevezetes 14 pontot, amit másnap a rádióban akartak beolvasztatni. Nem túlzás, hogy az Aulában történelem íródott. A szellem kiszabadult a palackból! Egyre többen jelentek meg más egyetemek küldöttségei is. Eldőlt, hogy október 23-án du. 3-kor indul a menet. Érdekes volt a katonai tanszék vezetőjének, Marian Istvánnak a szerepe. Eleinte hithű kommunista tisztként le akarta beszélni a nagygyűlést a demonstrációról, de később, látva az elszántságot, ő is engedett. Figyelmeztetett a veszélyekre, maximális fegyelmet kért, és maga állt a menet élére. E tettéért és a Nemzetőrség megszervezéséért a forradalom bukása után évekre bebörtönözték.

Mire a Bem térre érkeztünk, rengetegen csatlakoztak hozzánk, már a tér is tele volt. Koszorúzás, beszédek (Írószövetségtől, stb.) után elindult a tüntető sokaság a Margit hídon át a Parlamenthez a Kossuth térre, ahol óriási tömeg várta, követelte, hogy Nagy Imre szóljon a néphez.

*Nemzeti zászlók alatt vonul és érkezik a szabadság szelét érző tömeg
1956 október 23-án a Kossuth térre.*

Nemsokára előkerült a Gerőék által 2 évvel korábban a politikából kivont politikus, és az ablakban állva elmondta nyugalomra intő, igazából semmitmondó beszédét. A „kedves elvtársak” megszólítást a nép „nem vagyunk elvtársak” bekiabálással elutasította, ezután „kedves magyar barátaim” lettünk. Este a tüntetők egy része, magamat is beleértve a Bródy Sándor utcában levő Rádióhoz vonult. A további események már ismertek (pl. Orbán Éva: Amit 56ról mindenkinek tudnia kell)

A forradalom eseményeit nagy empátiával követtem, személyes tájékozódással is törekedtem minél többet megtudni. A rádió hírei tudatosan félretájékoztattak. A fegyveres ellenállás gócpontjai a Corvin Köz, Kilián laktanya, Baross tér környéke, Széna tér, a Móricz Zsigmond körtér voltak. A 3. napon a Honvéd utcában közelítettem HM épülete felé, amikor egy közeli háztetőről a felkelők sorozatot lőttek a minisztérium előtt álló harcokocsik felé, amit utóbbiak géppuskatűzzel viszonzottak. Sikerült időben beugranom egy kapu mélyedésébe, ahol legalább negyedórát lapultam, majd a lövöldözések megszűntével kirohantam a Szent István körútra. Hálát adtam Istennek, hogy baj nélkül megúsztam.

Október 24. hajnaltól kijárási tilalmat, a fegyvert használókra statáriumot hirdettek. Mégis egyre több felkelő (a „pesti srácok”) vette fel a harcot az ÁVO és a szovjet harckocsik ellen az elhíresült „molotov koktél”-okkal is. A 25.-i Kossuth téri vérengzés, melynek becslések szerint mintegy 200 halottja volt, csak fokozta a felkelők és a lakosság gyűlöletét.

A forradalom első szakasza 27-re látszólag győzelemmel ért véget, megalakult a Nagy Imre kormány, amelyben már régi Kisgazda párti vezetők (Tildi Zoltán, Kovács Béla) is helyet kaptak. A nép euforikus lelkesedése nem tartott sokáig. Igaz, hogy kivonták a városból a szovjet harckocsikat, úgy tűnt, hogy elindul egy demokratikus átalakulás, szerveződtek a polgári pártok is, de már november 1-től új szovjet csapatok gyülekeztek a határon. Az október 28-át követő nyugalmas napokon fényképeket készítettem a harcok egyes színhelyeiről (Széna tér, Rádió, Corvin köz, Kilián laktanya, Nagykörút,.

November 4-én kora reggel mondta el Nagy Imre, a törvényes magyar kormány miniszterelnöke híres beszédét: „Itt Nagy Imre beszél, a Magyar Népköztársaság Minisztertanácsának elnöke. Ma hajnalban a szovjet csapatok támadást indítottak fővárosunk ellen,....csapataink harcban állnak! A kormány a helyén van!” A HM utasítására hivatalos katonai ellenállás nem volt, de sok tiszt és honvéd csatlakozott a szabadságharcosokhoz. Magam reggel kimentem a Széna térre, ahol részt vettem az utat „elzáró” barikád építésében. Csakhamar a Szilágyi fasor felől megjelent 2 harckocsi. Az első a barikád előtt megállt. Az akkori kerítés mögül a felkelők (Szabó „bácsi” csapata) kézigránátokat dobtak a tank láncalpára, mire az a környező házakra kilőtt néhány lövedéket, majd áthatolt a barikádon, és tovább a Margit körúton jobbra-balra lövöldözve. Ezek után némi kerülővel haza mentem a Városmajor u.33-ban levő lakásunkba. Comedia finita!”

Budapest 1956 november. A Szent Rókus-kápolna és a kórház épületének egy részlete. A szovjet csapatok semmit sem kíméltek.

Majd egy szinte egész élet következett: dunai evezések, Nagy-Hideghegyi sítések, tártai kirándulások. Gyönyörű házasság, bátyám és az én születésem, boldog családi élet sok élménnyel és utazással. A fiúk, épp megszereztük diplománkat, amikor a Történelem ismét bekopogtatott hozzánk. Ezekre a hónapokra apám így emlékezik:

„Amikor Gorbacsov 1986-ban meghirdette a glasznoszt és a peresztrojkát, nálunk pedig a még egypárt-rendszer parlamentjében meghozták az Egyesülési törvényt, kezdtünk reménykedni valami szabadabb jövőben. Az ún. demokratikus ellenzék szamizdat kiadványai, a lakiteleki „sátorbontás” Lezsák Sándor kertjében 1987-ben (Pozsgay Imrével a háttérben) bizakodóvá tett engem is. Lelkesen olvastam a különböző ellenzéki kiadványokat. A következő évben már nagy tömegben tüntettünk a Hősök terén az erdélyi falurombolás ellen, Ceaucescu a „Kárpátok Géniusza” és áttételesen a „létező szocializmus” ellen. 89 tavaszán megalakult az Ellenzéki Kerekasztal, megkezdődött a „tárgyalásos forradalom”, sokak szerint a „módszerváltás”. Magam is beléptem az MDF-be, hajtott a vágy, hogy legalább részvételemmel támogassam a reményteli változást. Elementáris erővel hatott a társadalomra az 1989.június 16-án, Nagy Imre és négy kivégzett társának (Maléter Pál, Szilágyi József, Gimes Miklósnak) a Hősök terén tartott újratemetési rendezvénye, melyen családunk is jelen volt, én rendezőként.. Szinte borzongott a hátam, tán könnyeztem is, amikor az 1956-os Nagy-budapesti Központi Munkástanács korábban bebörtönzött elnöke, Rácz Sándor, beszéde végén felkérte a jelenlévőket, hogy egymás kezét megfogva énekeljük el a Boldogság Anyánk népének, hajdan volt himnuszunkat.”

Hősök tere 1989 június 16. Középen, elől Dr. Szilassay Kálmán

Valamiképpen édesapám is mindig ott lesz, valahányszor megfogják egymás kezét a cserhátszentivániaiak. A Világtalálkozó emlékkönyvébe írt gondolatai tanúságot tesznek arról a meggyőződéséről, hogy mennyire fontos a közös gyökerek ápolása és a közösséghez tartozás; mindezt európai dimenzióba helyezi.

*Találkozás a távoli rokonnal
A felvétel 2017. június 24-én, a cserhátszentivániaiak kilencedik
világtalálkozásán készült*

Szilassy Zoltán (a kép bal oldalán), aki válogatott jégkorongozóként szerzett dicsőséget Cserhátszentivánnak, együtt tanulmányozzák az évszázadokra visszanyúló, gazdag családfán a neveket Dr. **Szilassy Kálmán** mérnökkel, akinek az ősei szintén Cserhátszentivánról származtak, s aki másodszor vett részt a találkozón.

Édesapám és én a mikrofon előtt 2017-ben Cserhát-szentivánon, a kilencedik világtalálkozón.

Nagy hálával beszélt mindig a Világtalálkozó szervezőiről. Hozzá csatlakozva szeretném megköszönni, hogy élete utolsó éveiben édesapám megélhette a cserhát-szentivániak őszinte szívből jövő vendégszeretetét.

Dr. Szilassy Dénes

Az én 56-om

Barna Péter írása

1951. szeptember 1-én születtem Budapesten, azaz alig múltam öt éves a forradalom idején. Talán érdekes lehet, mire emlékszik vissza egy akkori kisfiú!

Természetesen csak hézagos hangulati képek elevenednek fel bennem.

Ebben az időben a Nógrád megyei Jobbágyi községben, ahol a hegy alatt hadiüzem működött, volt postamester (hivatalvezető) édesapám, akit gyakran helyettesített Cserhátszentivánról Horváth Etelka néni, anyukám pedig hivatali dolgozó. Mindketten már régen elhunytak. Utólag mesélték, hogy a posta tetőzetére kivágott címerrel tűzött ki valaki magyar zászlót, akinek nevére nem emlékszem.

Egyszer egy dobtáras géppisztolyos egyenruhás őr tartózkodott egy-két napig a postahivatal helyiségében. Már majdnem megmutatta fegyverét kérésemre, amikor anyukám elhúzott onnan azzal, hogy nem szabad zavarni a bácsit. Kékesszürke uniformisban volt, nem tudom, hogy nemzetőr vagy munkásőr volt-e?

Az egyik napon tankok húztak el hosszasan a község főútján, a posta épülete előtt öt méterre, a 21-es főút felől Szirák irányába. A nagy dübörgésre kinyitottuk a posta spalettás ablakát, hogy megnézzük a szokatlan, különleges látványt. Kb. tíz perc után anyukám - megelégedve az ijesztő látványt - becsukni készült az ablakot, s mozgatta spalettákat is, amikor az épp ott haladó tank megállt, s a felső forgó részét az ágyúcsővel az ablakunkra fordította. Látván, hallván anyukám ijedségét, pánikszerűen menekültem az épület leghátsó szobájába, s bújtam halálfélelemmel a

dunya alá. Lehet, hogy csak megijeszteni akartak bennünket, lehet, hogy támadásunktól tartottak a spaletták mozgatása során!

Egy másik napon (lehet, hogy a tankokat megelőző, vagy azt követő napokban?) pótkocsis traktorok vonultak el előttünk konvojban, gabonás zsákokkal megrakodva, melyek tetején khaki színű pufajkában, usanka sapkával fejükön katonák ültek. A 8 éves bátyám valamit mondott nekik az ablakból, amire azt válaszolták a katonák barátságosan, hogy gyere velünk.

Ezek a képek végigkísérték életem során.

További érdekes emlékem, amikor hallva a néprádióban a Kossuth adó híreit, megkérdeztem anyukámat hogy „mi az a kormányzó”, majd „hogyan kormányozza az országot, egy kormánykerékkel”? Mintha az hallottam volna a hírekben, hogy „Kádár lett a kormányzó”.

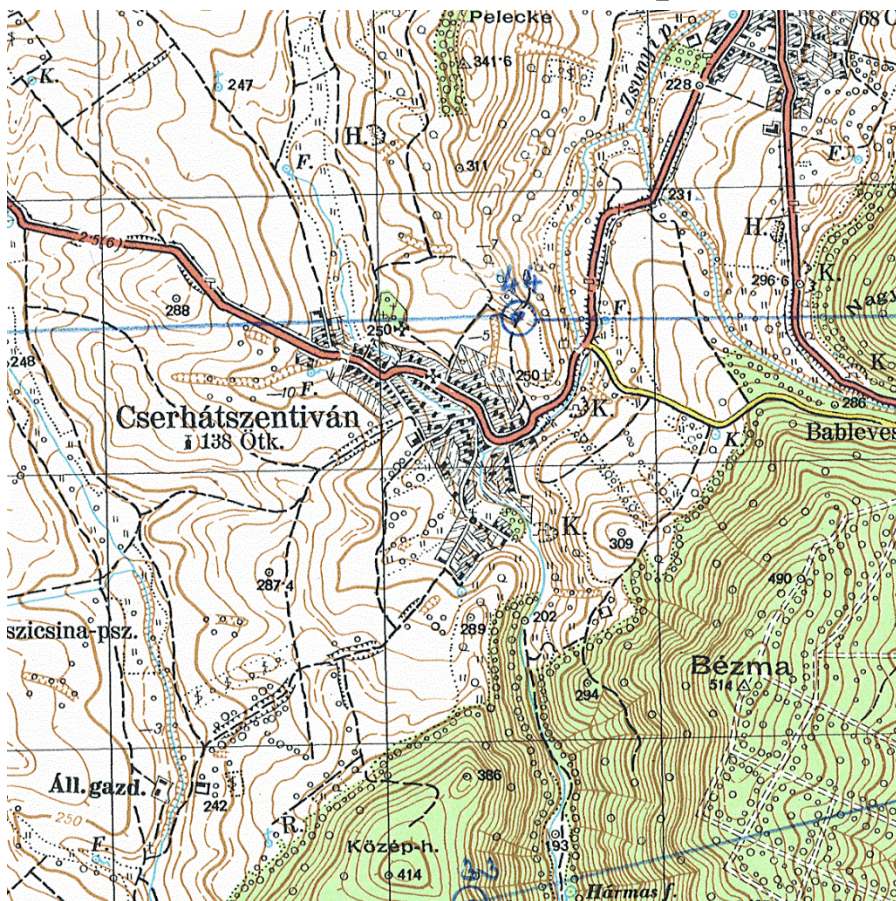
Ugyanebben az időben hallottam és tanultam meg anyukámtól a „Távol messze van hazám”, „Leveles a május, virágos a rét ...” valamint a „Doktor úr, a maga szíve sose fáj” című dalokat.

Talán egy évvel később jártam anyukámmal valamiért Budapesten, talán a Művégtag gyárban, hiszen 45-ben aknára lépett, s protézist hordott jobb lábán, s lövésnyomokkal sűrűn „díszített” hatalmas tűzfalak látványára emlékszem. A háború nyomai, magyarázta édesanyám.

Nos, én így emlékszem 56-ra, immár 65 évesen.

*Barna Péter, Dunaiútváros-München
A Magyar Fórum újság 2016.09.22. számában megjelent
dolgozat.*

Cserhátszentiván katonai térképe 1956-ból

A fenti térképet és a következő oldalon látható légi felvételt Murányi Gyulának és a világtalálkozók rendszeres résztvevőjének, Pálmai Istvánnak a közvetítésével Szalay László nyugdíjas katonai térképész ezredes révén kaptuk meg a HM Zrinyi Nonprofit Kft-től.

Jól láthatók a hegyek, a Pelecke, a Bézma, a Középhegy a magassági pontok megjelölésével, de a Zsunyi patak és a Hármas forrás is olvasható. Középtájon, a kék vonalban a kék kör, s felette a 44-es szám, katonai pontot jelöl, csakúgy, mint lent középen, a Hármas forrástól balra jelölt 33-as pont.

Katonai légi felvétel a faluról 1956-ban

Ezen a katonai légi felvételen (L-34-4-A- 1956/366/044) jól látszik a falu és környéke. Gondosan megművelt nadrágszój birtokok jelzik az akkori birtokviszonyokat és művelést. Nincs parlagon semmi.

Nagyítással egyre több részletet lehet felismerni.
Jól látszanak az utak, a patak és az azt szegélyező fák, a temető és a régi strand helye.

Még nagyobb nagyítással még jobban látszik a falu szerkezete.

Már a házak és a fák is látszanak.

Bizonyára sokan felismerik a házukat, földjüket, kertjüket.
A lenti képen jól kivehető a mára fákkal benőtt Bokri út, és attól nyugatra a szépen sorakozó gyümölcsfák, mint fekete pontok.

Bajorországi falusi tapasztalatok, amelyekből érdemes tanulni

Barna Péter írása

Barna Péter, akinek cserhátszentiváni kötődése a korábbi könyvekből is jól ismert, már számos írást küldött osztrák és német tapasztalatairól, a cserhátszentiváni-ecsegi malmokról, s az Alsómalom sorsáról. Itt most közreadjuk legújabb írását abban a reményben, hogy a jó ötletek termékenyítőleg hatnak, s talán a természetvédelmi területen is történik érdemi intézkedés. *(A szerkesztő)*

A 2019-es évkönyvbe

Szalay professzor úr kapacitált, hogy írjak ismét az idei évkönyvbe. Miről lehet írni Németországból az otthoni, nógrádi olvasó számára? Ezer téma felvetődik: magyar szokások, hagyományok, értékrendek, mentalitás, politikai irányok, igényesség, stb., stb... összehasonlítása a németekével.

Ott kezdem, hogy valamikor tizenévesként a hatvanas években nagymamámmal (Szentiványon Ribár néninek, vagy Margit néninek szólították) gyakran köpültünk vajat a „Ribár-tanyán”. Kézzel fejt tejről fölőztük le a hozzávaló tejszínt. Kenyérsütésre csak egy alkalommal emlékszem. A kemence a szabadban volt, s valami óriás kerek vekni volt az eredmény. Szilva aszalása is a kemencében történt. Legyen ezen írás egy kis válogatás az egészséges táplálkozás és környezetünk témában.

Nos, itt Bajorországban elmentem a nyáron egy alpesi üdülőfalu, **Schliersee melletti Bauernhofba** = parasztudvarba (ami a németben jóval kevésbé pejoratív hangzású, mint a magyarban!), egy helyi újságban meghirdetett kenyérsütés, vajköpülési programra. Nyolc résztvevőből heten németek voltak. Kíváncsi voltam, hogy mennyire csinálják itt másképp a háztáji munkálatokat, mint hajdan a nagymamáék. Na és a nosztalgia.

Íme, néhány fotó:

A ki-ki által megformált, megjelölt kenyerek a kemencébe kerültek
A ropogósra sült rozscipók közt az enyém is. A cetli jelzi, melyik az én
„művem”

Sajátos, általam eddig soha nem látott bajor köpülőt bemutatja a
háziasszony. Hátterben a sütőlapát.
Most én következem a vajkészítéssel, közben sül a rozskenyér.

Elkészült a vaj, ám az író is értékes ital, amit régen az állatoknak adtak.
Gyógynövényekkel ízesített vaját kentünk a saját sütésű kenyérre,
fogyasztása pompás volt. Az ehető virágszirmok kitűnő díszítést adtak.

A következő fotók már egy városkában, **Sauerlachban** készültek. A köztereken plakátok, amelyek a környezetvédelemre utalnak. Bár választási szlogenek, a közömbös fejek felrázására ilyenek is kellenek.

Balra: A környezet nem minden. De a környezet nélkül semmi sincs.

Jobbra: Egészséges étel nem jöhet egy beteg természetből.

Ezen a plakáton látni, hogy kinek a programját illusztrálják a nem agresszív plakátok.

Klímacélunk:
VÉGRE CSELEKEDNI

Németország az egyik legnagyobb szénérőmű alkalmazó, nagy társadalmi ellenszélben. Évek óta folyamatban van az ilyen erőművek visszaszorítása. Eközben az atomerőművek megszüntetése is, nagy erőfeszítések árán, példászerűen halad. A német és osztrák szénérőművek tömegét már 25 évvel ezelőtt irigyeltem. Ma már nálunk is örömdetes a fejlődés. A napenergia hasznosítás is ígéretes.

A génmódosító technológia elutasítása Magyarországon példamutatón történik. A következő fotó is Sauerlach városában készült, melyen a bajor, egyelőre csak törekvések láthatók.

A kerítésre helyezett reklámtábla Sauerlach városkában:

Agrár GÉN-technika mentes vidék és München városa, erre add az IGEN-edet!

Amikor a bajor **Arget** nevű falucskában jártam (kb. 20 km Münchentől), szeretettel gondoltam vissza a mi Hollókőnkre, „Szentiványunkra”, látva a törekvést népi építészeti és kézműves értékek megőrzésére, ápolására.

Kézműves bemutató Arget nevű falu Heimatmuseumában.

Szövés, bárány bunda kikészítés, rokka.

A bajor asszonyok szorgoskodnak. Elöl rokka, a háttérben szövőszék. Szívesen és büszkén mutatták be tudományukat. Cserhátszentivánon is van még ház, ahol őrzik a használaton kívüli szövőszéket, rokkát.

Ahol megőrizték a múlt falusi tárgyi emlékeit.

Az 1673-ban épült ház padlásterében (az évszám a gerendán olvasható) gazdag gyűjtemény látható.

És végül vissza kell térnem a néhai Ribár tanyához. 2018. december 31-én volt 16. éve, hogy leégett a ház. Ekkor már több mint három év telt el azóta, hogy bejelentést tettem különböző állami hivataloknál. Mondanom sem kell, semmi érdemi nem történt azóta. Magyar állami hivatal(nok)aink ha nem is világbajnokok, de élenjárók lehetnek a papírhalmozás gyártásban, a törvények és rendeletek citálásában, miközben a lényeg elsikkad, szőnyeg alá kerül. A Kelet- Cserhát Tájvédelmi Körzetből „kivett terület” az érintett ingatlan, ám a NATURA 2000-es védett terület része! Mit keres itt az azbeszt és egyéb szenny? És mit (nem) szól ehhez az igénytelen ingatlanfenntartáshoz Ecseg község önkormányzata?

Ez a kép csak egy a sok közül. Lehangelő látvány a néhai Ribár- tanyán. Nyári, őszi vegetáció idején a környezetre káros bajokat, csaknem mindent, takar a növényzet, a dudva, a csalán.

Hivatal(nok)aink falaznak, s asszisztálnak a „ráérünk arra még”-féle Pató Páli mentalitáshoz! Nem lehet mentség, hogy sok hasonló eset létezik az országunkban. Itt Bajorországban az ilyen fokú nemtörődomség, igénytelenség elképzelhetetlen!

Errefelé ilyeneket mondanak: „Klímacélunk: VÉGRE CSELEKEDNI!”

*Összeállította és a fotókat (egy kivétellel) készítette Barna Péter,
München, 2019. január 17.*

Megújuló, szépülő házak Cserhátszentivánon. Felvezető

A helyzet paradoxona, hogy miközben a falu népessége csökken, egyre több idős és nem idős ember költözik el az égi Cserhátszentivánba, s hogy miközben egyre több házra kerül fel az ELADÓ tábla, ugyanakkor szép számban láthatók olyan házak, amelyeket rendesen gondoznak, felújítanak, csinosítanak, s a régi arculatot megőrizve belülről modernizálnak.

A magyarázat abban rejlik, hogy a felújításhoz szükséges anyagi erő, a pénz, többnyire kívülről jön. Szerencsére többen is vannak, akik a faluban vásároltak házat, akik anyagilag tehetősebbek, és az igényességük is megvan a felújítás, a szépítés iránt. Örülni kell minden olyan jövevénynek, betelepülőnek, vagy akár csak a hétvégeket itt töltőknek, itteni helytelen szóhasználatul „gyüttmentnek”, akik a saját érdekeik megvalósításával egyidejűleg a falu épített értékeihez is hozzájárulnak. Szerencsére a gyüttment kifejezés, amit amúgy is rossz értelemben használtak, kezd kikopni.

Noha az itt lakók anyagi lehetősége általában szerényebb, többnyire idősek, mégis közülük az igényesebbek spórolással vagy családi összefogással csinosítják házukat, legalább kifestik, kimeszelik azokat.

Persze vannak még házak, amelyeket rendbe kellene hozni. Talán összefogás, jó szándékú támogatás, a most induló új faluprogram, a tájértékek megőrzését célzó tervek és pályázatok segíthetnek.

Nem kis gond az építők, a felújítók számára, a munkaerőhiány. Nehéz jó szakembert, de még segédmunkást is találni.

A faluban már öt olyan hely is van, ahol vendégeket lehet fogadni. Ezek közül kiemelkedik az Angyalkert, amit Littai Andrea és Littai Zsolt üzemeltetnek hosszú évek óta, s akik nagyban hozzájárulnak a falu idegenforgalmához. Gyermekek- és ifjúsági táborok, erdei iskola, zenei és sport táborok, esküvői rendezvények komoly forgalmat

jelentenek, s ezek mind hozzájárulnak ahhoz, hogy Cserhátszentiván szerepel a turisztikai térképen, és hogy a világháló révén sokan találják meg a falut. Az Angyalkert munkájáról szinte minden évben megjelenik egy-egy írás ebben a könyvsorozatban.

A három szépen felújított vendégházról, a Pataktart vendégházról, a Százados és a Görbeország vendégházról már korábban tudósítottunk, közzeltünk fényképes beszámolót. Sajnos a régi iskola épületében kialakított vendégház, a tulajdonos és üzemeltető Kovách Georgina (Zsozsó) halála óta egyelőre még kihasználatlan. Reméljük, hogy lesznek még új vendégházak is, hogy lesz rá igény, és az üzemeltetésükhöz elegendő munkaerő.

A vendégházak jelentőségét mutatja az a példa is, hogy az ott töltött idő alkalmat nyújtott a falu megismerésére, ház vásárlására és annak remek felújítására. Tehát a vendégházak hozzájárulnak a falu gazdagodásához.

A következőkben egy fényképekkel illusztrált összeállítást adunk közre a felújításokról, a szépülő házakról. Van ahol most még csak a kerítés, a nyílászárók rendbehozatalára futotta, de az is jelzi a jó szándékot. Reméljük, hogy jó példa ragadós lesz.

A jellegzetes nógrádi, palóc stílusú épületek régi arculatának megőrzésére és a belső tér modernizálására szép példák Geiger József budapesti építésmérnök Cserhátszentiván Rákóczi út 12., valamint Barna Sándor Vörösmarty utca 7 szám alatti házai.

A következő oldalakon először Geiger József, majd Barna Sándor írását és a kétszáz éves házaikról készült fényképeket, majd Neumann Ferenc házána felújításáról szóló tudósítást, utána Siraky István házána történetét mutatjuk be, szó lesz Fekete Ernő Rákóczi út 20. sz. alatti házána remek felújításáról, s a Kossuth Lajos utca többi házáról is közlünk írást és fényképeket. A fényképek önmagukért beszélnek.

*Dr. Szalay Ferenc
professor emeritus*

Vörösmarty utca 7. sz.

Megújult a több mint 200 éves, igazi palóc ház

Hogyan lettem cserhátszentiváni?

Barna Sándor írása

A világ legnagyobb nemzetközi bútorgyártó- és forgalmazó vállalat elektronikai kategóriájának beszállítói fejlesztési részleg vezetőjeként gyakorta megfordulok Európa és Ázsia számos országában. Sok szép helyen jártam és járok, de itt Nógrádban, Cserhátszentivánon valami megfogott. A táj szépsége, a falu fekvése, nyugalma, és a házak, s azok közül is egy, különösen elcsábított.

2016 októberében jártunk először Cserhátszentivánon, melynek létezéséről ezt megelőzően fogalmunk sem volt. Barátainkkal elhatároztuk, hogy kibérelünk egy kis házat egy kellemes hétvégi pihenés céljából, ami végül tökéletesen sikerült. Köszönhető volt ez a gyönyörű őszi időjárásnak és a Görbeország vendégháznak, ahol igazán kellemesen és otthonosan telt el a hétvége. Az első napon még nem is tűnt fel a szállásunkra lenéző, itt-ott megkopott, de annál inkább gyermekmesébe illő, amolyan mézeskalács-féle házikó. Csak másnap, amikor térerőt keresve felfelé baktattunk a Vörösmarty utcán, lettünk figyelmesek a házra, ami mindannyiunkat azonnal elvarázsolt.

Gyakorlatilag szerelem - és döntés volt első látásra és onnan már nem volt megállás. Házigazdánkunk köszönhetően megtudtuk, hogy ki a tulajdonos és megkezdődött a szokásos folyamat: megtekintés, alkudozás, megegyezés és megvásárlás. Azt már a munka elején is tudtuk, hogy ez egy olyan befektetés, ami nem pénzben fog megtérülni, azt viszont nem is sejtettük, hogy mekkora fába vágtuk a fejszénk. A kezdetektől elhatároztuk, hogy a homlokzat felújítása kizárólag az eredeti palóc stílus visszaállításával történhet, de a belső terekben a letisztult skandináv stílust valósítjuk meg. Hosszas keresgélés után megtaláltuk a megfelelő vállalkozót, majd megkezdődött az átalakítás.

Ahogy mondani szokták, a csontvázak sorra dőltek ki a szekrényből. Kiderült, hogy a tetőszerkezet meggyengült, az öreg gerendák bár még

bírnák egy darabig nem érdemes érintetlenül hagyni őket, mert később még bonyolultabb lenne egy esetleges fal és tető felújítás után kicserélni azokat. Azzal is szembesültünk, hogy az épület hátsó részén (konyha, kamra, tároló) a falszerkezet is egyre gyengébb, felázottabb, amit szintén nem szabad eredeti állapotában hagyni. Az istálló fal pedig olyan ócska, hogy azt már csak a Szentlélek tartja össze. Ha pedig a ház alá néztünk be, akkor egy vízgyűjtő pincehelyiséggel találkoztunk ahová folyamatosan csordogált a telek felsőbb részeiről érkező víz.

Így hamarosan beláttuk, hogy a falak és a gerendák nagy részén kívül minden máshoz hozzá kell nyúlni. A munkálatok első része végeláthatatlan bontással telt. Eltűnt a tető, a padló és a ház vége. Aztán hosszú hetek után végre beindult az építkezés. Ember és gép egyszerre dolgozott a tetőn és a földön, a házban és az udvaron, majd végre sikerült új tetőt varázsolni a régi ház vályog falaira. Azzal, hogy tető került a házra lehetőség nyílt a belső- és további külső munkálatok megkezdésére.

Megjelent a víz- és gázszerelő, felkerült a külső és belső vakolat is, valamint megtörtént a padlózat (hideg és meleg) kialakítása. Az eredetivel megegyező megjelenésű, egyedi, kézzel készített nyílászárókat egy régi kedves - nagyon profin dolgozó - asztalos ismerősöm készítette el.

A ház külső falainak meszelése, a tornác burkolása csak a tél elvonultával kezdődhetett meg. Ahogy az időjárás engedte, elkezdődött a teraszok és támfalak kialakítása, amelyeknek nagy szerepük van abban, hogy a domboldalról lezúduló csapadékvizet felfogják és elvezessék. Ezzel párhuzamosan a régi, már több helyen rogyadozó kőkerítést is el kellett bontani és egy teljesen új, erős betonkerítést építeni megfelelő csapadékelvezető árokka. 2018 őszére a ház gyakorlatilag elérte a végleges formáját. Párkányokat kaptak a támfalak, teljes egészében elkészült a kerítés, megújult a kút és új ajtó került a pincére is. 2019 a kertépítés éve lesz. A felújítás végére érve nagyon jó érzés látni, hogy több mint két év elteltével a házikó megújult, és új életre kelt. Igyekszem, hogy szabad időmben minél többet lehessenek itt.

A több, mint 200 éves palóc ház, ami megkapott.

Kívülről nem látszott, hogy a falak hátul rogyadoznak, a szüette gerendák szinte életveszélyesek, a cserepek egy része törött, beázások tarkítják a házat, alulról hiányzott a szigetelés, a pincében áll a víz.

Látszott, hogy teljes felújításra, szinte újjáépítésre van szükség.

A külső hiteles megőrzése mellett, belül teljes modernizálás, új fűtési rendszer, épületgépészeti és villanyhálózati megújulás következett.

A bontási munkákat követhette az építés. Jól látszik, hogy újak a fa szerkezetek, új gerendázat és tető került házra. Az asztalos-ács kiváló munkát végzett, a tető alatt az oromfalon a fából kivágott szimbólumok azonosak a régivel.

A képen a sárga gyűrű mutatja a Vörösmarty utca 7. sz. házat. A teljesen megújított tetőszerkezeten a szép piros cserepek jelzik a gondos munkát.

Kész a csatorna is.

Az ablakok az eredetinek pontos másolatai.

Az udvar is rendezett állapotba került, s elkészült a szép kútház. A háttérben, jobbra fent, a régi templom tornya néz a megújult házra..

Készen van a kerítés, még kevés hó az út szélén, de a ragyogó napsütésben jól látszik a megújult palóc ház.

A régi istálló és kamra helyén megújult a tér. Már a téli, tavaszi napsütésben is látszik, hogy kellemes hely lesz akár nagyobb társaságnak is. A kertészeti munkák még hátravannak, s aminek persze tudom, hogy soha nem lesz vége.

Remélem, hogy a megújult ház még újabb 200 évig, sőt annál tovább is állni fog, sok örömet okozva lakóinak.

Barna Sándor
Okleveles agrármérnök és mérnöktanár
Szigetszentmiklós-Cserhátszentiván

Kossuth u.10. Megújult nagyszülői örökség Siraky István háza

Siraky István, a Budapesten 1962-ben született, ott élő fogtechnikus, a Dental Kft. munkatársaként fogászati kellékek kereskedelmével is foglalkozó szakember, 1994-ben, apai nagybátyja, Siraky Elemér halála után örökölte meg a főutcán lévő, több, mint 200 éves házat, amit felújított, és a hozzá tartozó kerttel együtt példásan gondoz.

A mostani tulajdonost talán III. Istvánnak is lehetne nevezni, mert édesapja Siraky István kitűnő agrárszakember, agronómus volt, s nagyapja az első Siraky István, Cserhátszentiván bírója volt 1930-1933 között. A pesti gyerek a nagyszülői házban nyaranta sok időt töltött, sok élménye volt a faluban és sok szép emléket őriz.

A ház felújítása, régi jellegének megőrzése nagy munkát és körültekingést igényelt. Az építés pontos ideje nem ismert, de a felújításkor az egyik fa gerenda oszlopába vésve az 1858 évszám tűnt fel. Lehetséges, hogy ez a ház építésének időpontját jelöli, de az is lehet, hogy csak beépítették a jelölt oszlopot, vagy akkor vésték be a számot. Akár így volt, akár nem, legalább 161 évvel ezelőtt történt ennek a gerendának az elhelyezése, ami igen sokat megélt, s túlélte a kiegyezést, a két világháborút, 1956-ot és a rendszerváltást is.

A telek lefelé, északi irányba egészen a patakig terjed. A régi istállóból persze garázs lett. A közelmúltban igen jó minőségben, színeiben is esztétikus megjelenésű formában újíttotta fel a tulajdonos a kerítést, ami jól látszik a fényképeken. Az is, hogy még nincsen készen az egész szakasz, de a kis és nagykapu felújításával István megvárja a szomszéd építkezés befejezését, hogy ahhoz is igazodni tudjon.

A fehérre meszelt, oszlopos, tornácos ház, a szép kerítés és a gondozott kert a falu látképét nagyban javítja, öröm rá nézni.

*Lejegyezte és a fényképeket készítette
Dr. Szalay Ferenc professor emeritus*

A Kossuth Lajos u.10. szám alatti ház látványa a főútról, ha Kutasó felől jövünk (fenti kép) és a faluközpont felől (lenti kép). Jól látszik, hogy a fenti szakaszon már megtörtént a kerítés felújítása, de lent még nem

A színek harmóniája. Bal oldalon felülről a kerítés, a ház, mögötte piros cserepes új rész a Kossuth u.12-ben, s a háttérben az alsótoldi hegygerinc és a Bézma kora tavaszi zöld színekkkel.

A kerítés fém részei is felújításra kerültek. Egyedi, egyszerre antik és modern mintázat, mégsem bántó, jól illeszkedik a környezetbe.

Egy régi, az 1960-as vagy 70-es években készült felvétel, amit ifjabb Noskó Sándor foto archívumából kaptunk, s ami egy esküvő alkalmával készült. A lakodalmi menetből a kép bal oldalán csak néhány ember látszik. A kocsmá ajtó előtt kis csoport várja a menet érkezését és elvonulását a templom felé.

Jobb oldalon elől a kocsmá és a bolt épülete, tovább a Kossuth Lajos u. 12. sz. alatti ház, amit építőjéről és régi tulajdonosáról Szilassy háznak neveztek, s attól balra Siraky István háza, majd távolabb a régi tűzoltó szertár épülete, mögötte Szilassy István honvéd alezredes, később államosított épületként tanácsháza, azután privát tulajdonba adott Mezősi Béla háza, s legtávolabb Balás István házának egy részlete látszik.

Érdemes összevetni Siraky István házának (Kossuth u.10) régi, düledező kerítését a fentebbi, az előző oldalakon bemutatott, felvételeken látható mostani, szépen felújított kerítésével.

Kossuth Lajos u. 12. Megújuló nagy ház történelmi múlttal

Neumann Ferenc és Dr. Patyi Mária írása

Félig budapestiek, félig cserhátszentivániaiak vagyunk, mert már évek óta a hétvégeket, sőt, több, mint a hétvégeket ebben a faluban töltjük, ahol barátaink ajánlására vásároltunk házat évekkel ezelőtt. Azt szépen, a palóc jelleget megőrizve, felújítottuk, sőt bővítettük, belülről modernizáltuk.

Szinte a véletlen hozta, hogy a velünk csaknem szemben, az utca túloldalán lévő, eléggé elhanyagolt állapotban lévő nagy ház eladó lett. Nem sokat gondolkodtunk, megvettük. Vonzó volt a ház elhelyezkedése, a patakon is átnyúló nagy telek, a sok fa. A ház eleje a fő utcára néz, de a nagyobbik rész hátrafelé a patak felé néz. Az is jó, hogy a központban, a falu egyetlen élelmiszerboltja és egyben italboltja mellett található. Persze fantázia és nagy elhatározás kellett, hogy belevágjunk vételbe és a felújításba.

A falusi viszonylatban nagy, öt szobás házat, amit Szilassy háznak is hívtak, az első tulajdonos, aki kőműves mester volt, saját magának építette. Jól megépítette.

Nem csak a könyveknek, a háznak is megvan a maga története. Ennek a háznak történelmi szerepe is volt. A ház alatti hatalmas pince a II. világháború idején óvóhelyként szolgált. Asszonyok és gyerekek bújtak itt meg, az idősebbek elmondása szerint krumplis zsákokra, marharépa rakásra helyeztet szalmazsákon pihentek, vagy próbáltak pihenni.

A felújítási munkákban magunk, sőt családtagjaink is részt vettek.

A lenti képek jól mutatják a nagy munka egyes fázisait. Szerencsére 2018 telére már készen lett a tető, de még igen sok a tennivaló. Reméljük, hogy 2020-ra már belül is készen lesz a ház, s a funkciója a falu érdekét is szolgálni fogja.

A ház jó helyen van. A fő utca és a patak közötti telken, a falu egyetlen élelmiszer- és italboltja mellett. Zajlik a felújítás. A zászló jelzi, hogy itthon a tulajdonos, hogy ünnepnap van. Zárva a kocsmá.

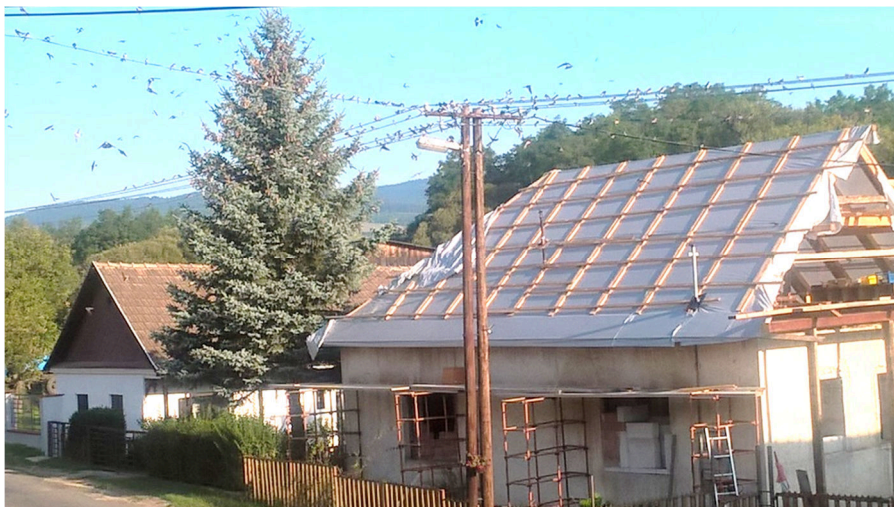
A patak felől nézve látszik, hogy a lenti részen már a cserepek is fent vannak, középen még zajlik az ácsmunka, fent már a fólia is látható

Nem könnyű az ácsmunka. Jó érzés, amikor már fent vannak a gerendák, szarufák.

Már a lécezés is kész, a csatorna tartó vasak is a helyükre kerülnek, s jöhetnek a cserepek. Szerencse, hogy a tulajdonos mérnök ember, s szinte minden szakmához ért.

A villanydrótokon a vonulásra gyülekező fecskék jelzik, hogy vége a nyárnak, jön az ősz, jó lesz iparkodni a tetőfedéssel

Az egész család, barátok, ismerősök segítenek, hogy a cserepek minél előbb a helyükre kerüljenek

Baloldalon Balás István sapkában, aki 86 éves, aki segített a cserepek felrakásakor és Neumann Ferenc mérnök, tulajdonos, a Libri könyvkiadó vezető munkatársa

A cserepek mindenütt fent vannak, védelmet nyújtottak a téli hó és eső ellen. A bejárati kaput beljebb vittük, hogy az autók majd könnyebben tudjanak beállni.

Kossuth Lajos u. 17.,19. és 21. Megújuló, szépülő házak a főutcán

Nem csak a házakat hozták rendbe kívülről, hanem a kerítést is szépen megújították a főutcán a Kossuth Lajos u. 17-19. lakói.

Ez az egész falu látványát javítja. Jó érzés a tiszta, rendes házakat látni.

A felújított, egymás melletti három ház képe. Bal oldali képen az Alsótold felől, jobb oldalin a Kutasó felől érkező ezeket látja.

A templom lépcsőről készült felvételen barna sávként jól látszik, hogy az utca túlsó oldalán a kerítéseket is igényesen, szépen készítették el.

Ezeknek a házaknak egy része nem a jellegzetes palóc stílusban épült, de mutatják az adott kor építészeti szokásait és a házépítő anyagi lehetőségét. A lentebbi felvételek minden házat két irányból mutatják.

Kossuth u.17. Az első világháború után épült. Látszik, hogy az eredeti utcaszint lejjebb volt. A ház falát szépen megmunkált fa kerítés és nád bélés, az ablakokat tele fa spaletták védik az útról felcsapódó víztől.

Kossuth u.19. Ez a sátortetős ház a második világháború utáni stílus jeleit mutatja, 1958-ban épült.

A nyugati fal vakolatlan, a Nógrádban jellegzetes, szépen rakott vulkanikus terméskőből épült. A hőszigetelést a középső és belső, vályogból készült rétegek biztosítják. A bejárat oldalról, a keleti oldalon található.

Kossuth u.21. Az utcával párhuzamos tengelyű ház bejárata az túloldalon van, a tornác felől. Itt is jól látszik, hogy az eredeti utcaszint a mostaninál jóval lejjebb volt.

Eredetileg egy hosszú palóház volt, bővítését még az első világháború előtt fejezték be.

A régi ház bolthajtásos pincéje még eredeti állapotban van. Az L-alakú ház folyosóját fafaragással díszített, deszkamellvédés tornác szegélyezte.

A felső, rácsos díszítésen átsütő nap sugarainak játékát a fehér falon Jakuba János (1909-1974), Munkácsy-díjas festőművész is megörökítette az 1950-es évek végén.

Ebben a házban forgatta a Salgótarjánban született, iskoláit Pásztón kezdő, Kossuth-díjas Gaál István (1933-2007) filmrendező a Zöldár című játékfilm több jelenetét (1965). A főhős innen indult a fővárosba egyetemre. (Zorkóczy Janka közlése)

*Összeállította Dr. Szalay Ferenc
professor emeritus*

Rákóczi u.12.

Szépen felújított palóc ház

Hogyan lettem cserhátszentiváni

Geiger József írása

Hogyan kerültünk Szentivánra?

Ki ne ismerné Bakallár József festőművész kötődését Szentivánhoz. Azt talán már kevesebben tudják, hogy Kati húga, és családja Jóskaék háza közelében, a Rákóczi utca 12 alatt egy kis palóc házban töltötte szívesen szabad idejét.

Járták a környező hegyeket, gombásztak és szívták a jó levegőt. Ismeretségünk Soroksárról származik, ahol feleségem Kati barátnője, én pedig Józso, ahogy Bakallár Józsefet hívtuk, barátja lettem. Gyerekeink együtt jártak óvodába. Az ő vendégeik voltunk ezelőtt több mint 25 évvel. Akkor jártunk először Cserhátszentivánon.

Mi Soroksáron családi házban lakunk, így korábban nem alakult ki bennünk nyaraló vagy ehhez hasonló ingatlan iránti igény. Ahogy azt mondani szokták „meglátni és megszeretni”. Esetünkben is ez volt a vendégség kockázata és mellékhatása. Nem akartunk nyaralót sem itt sem máshol, de valami nagyon megfogott minket.

Egy napon bekopogott hozzánk Józso és kérte, hogy megadhassa telefonszámunkat a Szentiváni ház eladásához feladott hirdetéshez, mert nekik (sem) volt akkor még telefonjuk. A hirdetés felkerült egy megyei lapba, de nekünk nem lett vele dolgunk, ugyanis nem jelentkeztek vevők. Kis idő múlva a vacsoránál szinte egyszerre jutott eszünkbe, hogy vegyük meg mi a házat és majd lesz vele valami. Elsétáltunk Katiékhoz és gyámoltalanul megkérdeztük, hogy eladnák-e nekünk is, vagy érzelmi alapon inkább idegennek? Azonnal megkaptuk a választ egy üveg pezsgő kíséretében, és kockás papíron írtuk is az adásvételi szerződést. Ma ez így már elképzelhetetlen, de akkor ez volt a szokásos rend, és ez a kockás papír elég volt a Földhivatalnak, hogy bejegyezze tulajdonjogunkat.

Nagy volt a családban a boldogság, azonnal tele lettünk elképzelésekkel és megkezdtuk a tervezgetést. Egy fél év múlva már felújítva készen állt a palóc ház a nyaralásra. Bevezettük a vizet, fürdőszobát konyhát alakítottunk ki, mindezt úgy, hogy megmaradjon a ház külső mérete és palóc jellege. Közel két évtized alatt a házhoz rengeteg kellemes emlékünk kapcsolódott, kirándulások, bulik, családi ünnepek.

Telt-múlt az idő és sajnos kiderült a háztól, hogy a kb 150 év alatt igen csak tönkre mentek a szerkezetei. Hiába volt a rendszeres állagmegóvási munka, az alapok, a falak, a gerendázat lényegében javíthatatlan. Vettünk egy nagy levegőt és teljes egészében elbontottuk a házat, jórészt új alapok is készültek. Ezeken az alapokon épült fel a megszólalásig az eredetihez hasonló új ház. Csak a régi cserép került vissza a tetőre, egyébként új anyagokat használtunk. Belseje a modern igényeknek megfelelő, családunk és barátaink nagy öröme.

Nagyon szeretjük, annyit vagyunk benne, amennyit csak tudunk. Örülünk, hogy Cserhátszentivánra hozott a Jóisten, remélem még sokáig itt tart.

Geiger József építőmérnök

A 150 éves, de kívül belül felújított, palóc stílusú ház. Az utca és a kert felőli fényképek.

Az alapoktól a tetőszerkezetig mindent felújítottak, modernizáltak, csupán a cserepek a régiek. Azok még további 100 évet biztosan kibírnak. A csatorna is új.

Persze nagy gond a kert, a bokrok, a fák gondozása, mert a természet, az erdő mindig vissza akarja venni, ami régen az övé volt.

A gyönyörű tájban, a fák között, a jelzett helyen, Geiger József építésmérnök háza Cserhátszentiván Rákóczi u. 12. sz. alatt.

Jellegzetes, palóc stílusú ház, amit szépen felújítottak, belül modernizáltak. Itthon a gazda. Ezt nem csak az autó, hanem a kitűzött nemzeti színű zászló is mutatja.

Együtt a vidám társaság a Cserhátszentivániak 10. Világtalálkozója után Geigerék házának teraszán. Napsütéses szép délután volt. A képen jól látszanak a szépen megmunkált fa elemek, szemből a szíveket kirajzoló mintázat. Balról a másodík, aki szemüvegben mosolyogva felénk néz, Geiger József építőmérnök, aki Soroksáron lakik, de félig cserhátszentiváni, mert sok időt tölt itt feleségével. A lenti képen őket látjuk.

Rákóczi út 20. Az 1920-as években épült tornácos erdészház felújítása

Hogyan lettem cserhátszentiváni?

Fekete Ernő írása

Fekete Ernő vagyok, a budapesti Katona József Színház színművésze. Budapesten élek és dolgozom, de vidéken születtem, Vas megyében.

Egy idő után már nagyon hiányzott a falu, a természet közelsége, így elhatároztuk, hogy keresünk egy vidéki házat, ami nincs túl messze a fővárostól, mégis igazi természeti környezetben teljes kikapcsolódást kínál. Így találtunk rá először Nógrád megyére, aztán nem is olyan hosszú keresgélés után Cserhátszentivánra, ahol 2012-ben megvettük ezt a házat.

A táj szépsége, a hegyek között megbúvó kis falu hangulata azonnal megtetszett, s elhatároztuk, hogy itt veszünk házat. Hosszas keresgélés után találtunk rá a Rákóczi úton, a falu szélén, a Kangyikó lábánál fekvő, az 1920-as években épült tornácos házra, ami tudomásom szerint eredetileg az erdész háza volt.

Szerencsére a családban van több építész, az ő segítségükkel terveztük át és modernizáltuk a házat. Több évig újígtattuk és mióta elkészült boldogan rohanunk ide, ahogy időnk engedi, egy spanyol vizikutyával és egy befogadott puli keverékkel.

Szépen felújított tornácos ház a Rákóczi út 20 sz. alatt. Ötletes kerítés, a fehérre festett deszkalapok nincsenek egyenes vonalra vágva, hanem játékosan, különböző magasságúak.
Szépen rakott piros cserepek

Minden oldalról látszik az igényes kivitel

Hatalmas kert. Lehet, kell fűvet nyírni. A nagy diófa árnyékában jó megpihenni.

Elkezdődött a művelődési ház felújítása, 2018-2019

Örömteli fordulat, hogy végre sor kerül a művelődési ház felújítására. A Széchenyi terv keretében, a Magyar Kormány és az Európai Unió támogatásával, a sikeres pályázat eredményeként Cserhátszentiván Önkormányzatának szervezésében, 2018 őszén kezdődtek meg a munkálatok. Amint a kerítésen kifüggesztett tábla tudatja, a támogatás összege igen jelentős, összesen 32,94 millió forint.

A lentebb bemutatott fényképek a munkálatok fázisait mutatják.

2018 december 23. Jól láthatók az állványok, s az, hogy nyílászárók cseréje már megtörtént.

Az állványok a művelődési ház körül 2018 december 23-án

A főbejárati ajtó is már a helyén van. A középső felvételen a fenyőágak jelzik a karácsonyi hangulatot. A jobb oldali képen a könyvtár ajtaja látszik

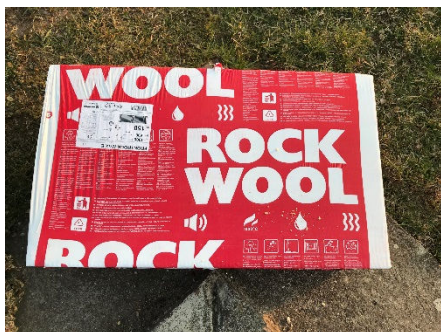
Az új nyílászárók nem csak esztétikusak, hanem hőtechnikailag is jók, a fűtésköltség biztosan kisebb lesz.

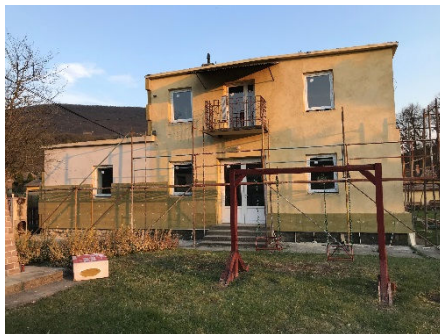
A bal oldali képen, az ablakon szépen tükröződik a fenyőfa.

Az ablak és ajtókereteken még láthatók a védőfóliák.

A hőszigetelési munkák tavasszal folytatódtak.

2019 március 31. A felvételek mutatják, hogy a falakra kívülről vastag, kőgyapot szigetelés kerül

Az épület nyugati oldalára is sorban kerülnek fel a szigetelő lapok.

Egy héttel később, **2019.04.06-án** már nagy felületen kész a közetgyapot táblák felhelyezése.

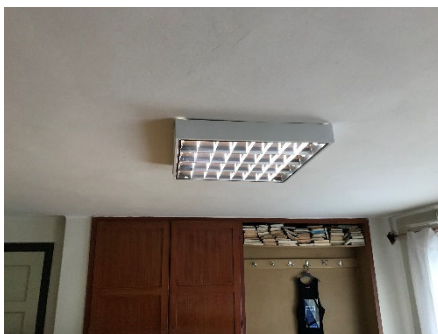
2019.05.19.

A nyugati homlokzat. Balról a hősök emlékműve, az Európa zászló és a májusi sárga virágok. Az erkélyen a kültéri hangszóró.

Siraky Attila polgármester megmutatja a lapos tetőt és az emeleti rész hőszigetelését. A képen látható még Cservölgyi Zoltán, Fekete Sándorné Éva és Murányi Gyula.

A fűtésrendszer is megújul.
Gázfűtéses circo rendszer lesz.

A korszerű gázkazán. Jobbra fent a vezeték csövek és a radiátorok láthatók. A jó akusztikát biztosító belső faburkolat, az marad.

Jobbra lent: A színpad melletti öltöző és annak elektromos rendszere is megújult. A mennyezeten új világító test.

Az Isten madarai, a fecskék már megtalálták a helyüket a déli falon az eresz alatt.

Reméljük, hogy amikor odaérnek a munkálatok, már kirepülnek a fiókák.

Jobbra: Az önkormányzat már beszerezte a bajor sörpadokat és asztalokat, amelyekre nagy szükség lesz a közösségi rendezvényeken, főleg a Világtalálkozó és a Falunap alkalmával.

Aminek a felújításával még várni kell a következő pályázatig.

A főépület mögött lévő hagyományos, kültéri WC.

Bent persze vízöblítéses angol WC és meleg vizes mosdó van

Üröm az örömben. Laikus kérdések

Aggodalomra ad okot, hogy igen lassan haladnak a munkálatok. A június végén, 29-én rendezendő Cserhátszentivániai Világtalálkozójának idejére biztosan nem lesz kész a felújítás, de még az is lehet, hogy a szeptemberben esedékes Falunapra sem fejeződik be.

Több kérdés is felmerülhet. Kérdés lehet például, hogy az egyébként kitűnő minőségű, 10 cm vastag kőzetgyapot felhasználásával készülő, eddig szépen kivitelezett, energiatakarékosságot célzó szigetelés mennyire költséghatékony egy olyan épület esetében, amelyiket az év háromszázhatvanöt napjából csak viszonylag ritkán használnak teljes egészében.

A vastag szigetelő réteg miatt az eresz vonala megváltozik, ami miatt feltehetően új ereszt, új vízorrot kell kialakítani. Ez azonban a májusi nagy esőzések idejéig még nem készült el. Ideiglenes fólia védelem sem történt. A lapos tetőről a víz befolyik a szigetelő réteg és az eredeti fal közé, ami lefelé szivárog és beláthatatlan, illetve nagyon is belátható következményekkel, a fal átázásával, penészedéssel járhat.

Egy ilyen nagy felújítás, gondos mérnöki, a helyi viszonyokat figyelembe vevő, értékarányos tervezést, a kivitelező részéről pontosságot, ugyanakkor kreatív megoldásokra való készséget, a helyzethez való rugalmas alkalmazkodást igényel. A jó szándék nem vitatható, de nem mindig elegendő. Az a szerencsés, ha a rendelkezésre álló pénz a legcélszerűbben, a munka egészét tekintve, gazdaságosan kerül felhasználásra. Még akkor is, ha számos bürokratikus szabállyal, rendelkezéssel kell megküzdenni.

Remélem, hogy végül értékarányos, időtálló megoldás születik, s a Művelődési Ház még sok generáció számára lesz olyan közösségi hely, ami céljának megfelelően fog hasznosulni és örömet okozni.

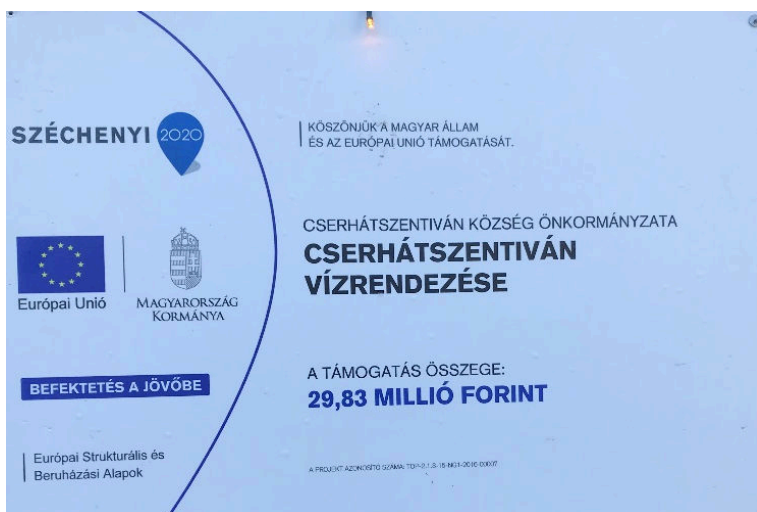
*Dr. Szalay Ferenc
professor emeritus*

Megkezdődött a csapadék vízelvezető rendszer kiépítése

Cserhátszentivánnak jól kiépített folyó ivóvíz ellátása van. A Hasznosi víztározóból kitűnő minőségű víz érkezik, de a szennyvíz csatornahálózat kiépítése még várat magára.

Gondot jelent a nem ritka felhőszakadások, nagy esőzések vagy hóolvadás idején a magasan fekvő részekből lezúduló hatalmas vízmennyiség. Főleg a Rákóczi utca elején, Cservölgyi Zoltánék házától Bényei Zsolték házáig tartó szakasz a legveszélyeztetettebb. Többször előfordult, hogy térdig állt a víz az utcán, amint arról egy korábbi könyvben képekkel is beszámoltunk. Nagy szükség volt a vízelvezető árkok mélyítésére és betonelemekkel történő kiépítésére.

Ezért is öröndetes, hogy a község önkormányzata pályázatot nyert, s a Széchenyi 2020 terv keretében az Európai Unió és Magyarország Kormánya támogatásával 2018 őszén megkezdődött CSERHÁTSZENTIVÁN VÍZRENDEZÉSE, amint arról a művelődési ház kerítésén elhelyezett tábla is tudósít. A támogatás összege 29,83 millió forint.

A munkálatok különböző fázisairól Cservölgyi Zoltán és Dr. Urbán Erika küldtek fényképeket, amelyekből közreadunk itt egy válogatást.

Megkezdődtek a földmunkák.

Mélyítik az árkokat.

Megérkeztek az előre gyártott beton elemek.

Van, ahol lépcsősen illeszkednek az elemek, s van, ahol egy síkban sorakoznak.

Még nem mindenhol épültek ki nagyobb teherbírású hidak az árkok felett.

A felvételen látszik, hogy szépen épül a csapadék vízelvezető csatorna, ám az is látható, hogy ez az útszakasz még nem kapott szilárd burkolatot, pedig igen nagy szükség volna rá. Reméljük, hogy végre a Rákóczi út és a község összes útjának rendbehozatala is megtörténik.

2019. május 30-án készült felvételek mutatják az esővíz útját.

Fent balra:

A fentről érkező vizet gyarapítja a telekről beömlő víz. Jobbra a kerítés, balra a vízbefogadó nyílás mutatja, hogy a vizet az út alatti alagút vezeti tovább, megelőzve az út elárasztását

Fent jobbra:

Átjött a víz az út alatt

Balra lent:

Irány tovább a patak felé

Itt ömlik be az esővíz a patakba, ami a májusi eső után már meg is duzzadt. Szemben a virágzó akácfa. A fennakadt ágak mutatják, hogy majd időnként tisztítani kell a torkolatot.

*Cservölgyi Zoltán és Dr.Urbán Erika fényképeinek felhasználásával
összeállította Dr. Szalay Ferenc*

Cserhátszentivánért Alapítvány

Az alapítás éve: 2011

Adószám: 18216860-1-12.

Bankszámlaszám: 11710088-20001041

Székhely: 3066 Cserhátszentiván, Rákóczi út 21.

Alapító: Murányi Árpád.

Kuratórium: Lord Eszter, Murányi Gyula, Dr. Szalay Ferenc. Korábbi tagok: Cservölgyi Zoltán és Sándor Józsefné.

Felügyelőbizottság: Dr. Kasza Mónika, Kaszáné Berkó Katalin (könyvelő), Benkóné Turcsányi Ildikó.

Senki, semmilyen díjat vagy térítést nem vesz fel.

Amit eddig tettünk:

A templom és a plébánia felújítását szervezéssel, pályázatok elnyerésével (8,5 és 4 millió) és több mint 2 millió Ft alapítványi pénzzel segítettük.

Létrehoztuk a plébánián Bakallár József festőművész 30 művéből álló állandó kiállítását, elősegítettük a templomi oltárkép felújítását a templomszentelés 75. évfordulójára (összesen 340 ezer Ft értékben).

Az Önkormányzatot eddig 6 alkalommal támogattuk (temető, úttervezés, falunapok), összesen 727 ezer Ft értékben.

Most, 2019-ben szervezzük tizenegyedik alkalommal a Cserhátszentivániak Világtalálkozóját, s ezek közül csak egyet segítettünk az Alapítvány pénzéből (100 ezer Ft).

Forrásaink:

Mindezeket sokak nagylelkű felajánlása tette lehetővé. Száztizenkilenc fő támogatónk mintegy 3,6 millió Ft-ot adományozott banki, ill. alapítványi készpénz átutalási megbízással. A személyi jövedelemadó felajánlott 1%-ából 5 év alatt 555 ezer Ft-hoz jutottunk. Tartósan 0,9 millió Ft van a bankszámlánkon.

Terveink:

A templomban lévő passió képek restaurálása, a színek frissítése.

A világtalálkozók további szervezése.

Isten fizessen meg minden múltbeli és jövőbeni segítséget!

Adószám:18216860-1-12.

Bankszámlaszám: 11710088-20001041

a Kuratórium nevében

Murányi Gyula

<http://www.cserhatszentivan.com/szentivanert/>

Élhető Cserhát Világa Alapítvány

Az Alapítvány célja

A vidék értékeinek, tárgyi és szellemi kultúrájának megismertetése a helyi közösségekkel kulturális programok keretében és ez által a műemlékvédelem megvalósítása. A vidék fejlesztés társadalmi-gazdasági szerepének erősítése kulturális tevékenységek szervezésével.

A helyi adottságok alapul vételével a természet és a környezetvédelem megvalósítása, az ifjúság megismertetése a természettel és a saját lakó környezetükkel annak szépségeivel.

Ennek keretében különböző táborok, túrák szervezése, kiadványok szerkesztése és terjesztése.

Az emberek megismertetése a helyi értékekkel, az értékek megóvása és ismertetése érdekében különböző rendezvények szervezése.

A helyi gazdaság fellendítése érdekében fesztiválok, kulturális programok szervezése.

Alapító: Kecskés Miklós

Az Alapítvány kezelő szerve: a **Kuratórium**, melynek létszáma 7 fő

Az Alapítvány kuratóriumának elnöke és képviselője: Deák Zsuzsanna

Tagjai: Bakayné Herédi Lívia, Bocsor Ede, Dugonics Anita, Cservölgyiné Dr Urbán Erika, Kovács Zsolt, Sándor Józsefné

Kezdeményezésünkre és alapítványunk támogatásával 2017 nyarán felújításra kerültek a faluban található kerekas közutak.

2018 évben alapítványunk vásárolt főző-sütő eszközöket (gázzsámoly, katlan üstházzal, grillező berendezés stb) a falu rendezvényeinek megkönnyítésére és a közös összejöveteleken történő használatra.

Közeljövőben kitűzött céljaink, ötleteink:

-Kondicionáló terem létrehozása sporteszközök (rég-új) beállításával, a minden egészséges életmódra vágyónak

Minden ötletet sajnos nem tudunk megvalósítani, korlátozott anyagi lehetőségünk miatt.

A megvalósításhoz támogatást, segítséget minden formában elfogadunk.

Köszönjük a Tisztelt pártfogóink eddigi nagylelkű adományait. Köszönjük a felajánlott 1% támogatásokat, amellyel hozzájárultak az alapítvány működéséhez és a célok megvalósításához.

Deák Zsuzsanna a kuratórium elnöke

ÉLHETŐ CSERHÁT VILÁGA ALAPÍTVÁNY

Számlaszám: 11741024-20032056

Adószám: 18644090-1-12

Köszönetnyilvánítás

Köszönetet mondok mindazoknak, akik írásaikkal, adatok közlésével, dokumentumok rendelkezésre bocsátásával vagy más módon hozzájárultak e könyv elkészítéséhez.

A könyv gazdag képanyaghoz fényképeket küldtek: Andorkó Ferenc, Barna Péter, Bercsényi Kinga, Cservölgyi Zoltán, Deák Zsuzsanna, Fenyvesi Attila, Lancz Edina, Kovács Ferencné Zorkóczy Janka, Littai Andrea, Littai Zsolt, Lord Eszter, Lord Martin, ifj. Noskó Sándor, Murányi Gyula, Orosz Szilvia, dr. Szalay Ferenc, Szilassy László, dr. Urbán Erika, Zeller Beatrix.

Nagy öröm volt tapasztalni, hogy a „cserhátszentivániak” közül sokan szakítottak időt és energiát arra, hogy saját, vagy családjuk emlékeit felidézzék, és írásba foglalják. A szerzők nevét mindenhol feltüntettem.

Bízom abban, hogy még sokan vannak, akik a tervezett sorozat részeként megjelenő jövő évi, vagy későbbi kiadványokban közkinccsé teszik azt, amit arra érdemesnek gondolnak. Külön felkérés nélkül várom a jelentkezéseket: szalay.ferenc@med.semmelweis-univ.hu

Külön köszönetet mondok Andorkó Ferencnek, aki nagy informatikai tudásával nem csak a képek feldolgozásában, hanem a kézirat technikai szerkesztésében is igen nagy segítségemre volt.

Takarékossági okból a szerkesztés és a tördelés munkáját magunk végeztük. A gondos nyomdai kivitelezést az Europrinting nyomda munkatársainak, személy szerint Gyenes Erzsébetnek köszönöm meg. E helyen is megköszönöm mindazoknak, akik tevékenységükkel, szellemi vagy kétféle munkájukkal, nyilvános szerepvállalásukkal, természetbeni vagy pénzadományukkal hozzájárultak a tavalyi és az idei világtalálkozó megszervezéséhez és lebonyolításához, valamint e könyv megjelenéséhez.

Cserhátszentiván, 2019. június 7-én

Dr. Szalay Ferenc professor emeritus

MEGHÍVÓ

Cserhátszentivániaiak 12. Világtalálkozója

2020. június 27. Szombat

Mindenkit szeretettel vár

C S E R H Á T S Z E N T I V Á N

J E G Y Z E T

Impresszum:

Cserhátszentiván 2019.

Írta és szerkesztette:

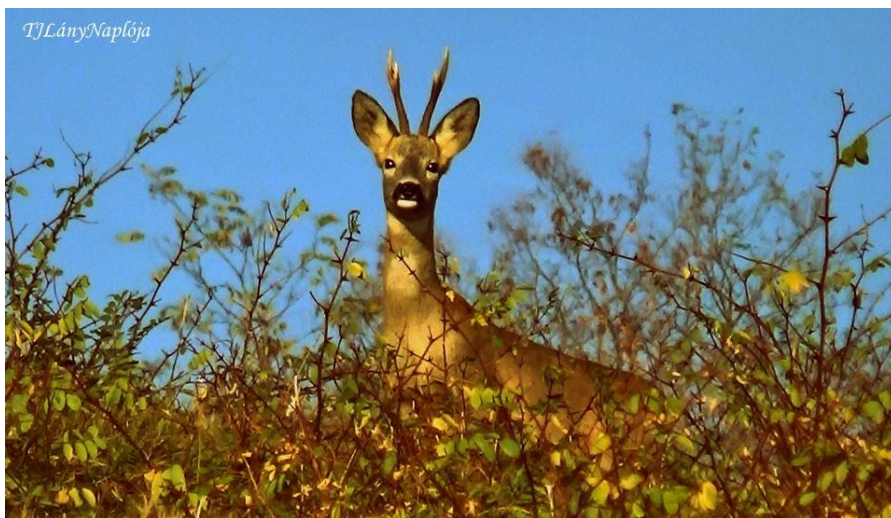
Dr. Szalay Ferenc

Kiadó: Felabor Hungary Kft

Felelős szerkesztő: Dr. Szalay Ferenc

Nyomda: Europrinting Budapest

ISBN 978-963-89825-7-5

Bercsényi Kinga régész, újságíró,
természetfotós és videós felvételei
a Cserhátban.

Őzbak (*Capreolus capreolus*)

Róka (*Vulpes vulpes*)

Tavaszi hérics (*Adonis vernalis*)

*Akár modern grafika is lehetne, de nem az.
A katonai légi felvétel 1956-ban készült Cserhátszentivánról.
Jól látszik a falu szerkezete, az utak, az utcák, a Zsunyi patak a
szegélyező fákkal, a házak, a nadrágszíj parcellák, amelyek mutatják
az akkori művelést. Parlagon semmi sem maradt.*